
Zomernota 2017

Inhoudsopgave

Zomernota 2017	1
Inhoudsopgave.....	2
1 Inleiding.....	3
Leeswijzer	3
2 Zomernota in één oogopslag.....	5
3 Overzicht verwerkte tussentijdse wijzigingen.....	12
4 Overzicht per programma	13
Programma 1 Openbaar bestuur	14
Programma 2 Bereikbaarheid	21
Programma 3 Water	35
Programma 4 Milieu.....	42
Programma 5 Ruimte.....	49
Programma 6 Groen.....	67
Wat mag het kosten?	67
Wat gaan we daarvoor doen?	70
Wat mag het kosten?	71
Wat gaan we daarvoor doen?	72
Wat mag het kosten?	73
Wat gaan we daarvoor doen?	75
Wat mag het kosten?	75
Programma 7 Cultuur en Welzijn	77
Programma 8 Financiën	88
5 Stand en mutaties van reserves.....	97
6 Aanbestedingen	99
7 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling	100

1 Inleiding

Als onderdeel van de door Provinciale Staten vastgestelde planning en control cyclus bieden wij u hierbij de zomernota 2017 aan.

De zomernota is een tussentijdse rapportage. Het is een wijziging van de begroting op basis van de prognoses die worden gemaakt voor de output en de uitputting van de budgetten.. De zomernota bevat voorstellen tot wijziging van de begrote output en voorstellen tot bijstelling van de programmabudgetten. In deze zomernota zijn ook de gevolgen opgenomen van de 2018 voor zover deze betrekking hebben op het jaar 2017.

Daarnaast zijn vier besluiten met betrekking tot de instelling van reserves opgenomen. De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in deze zomernota. Het besluit Begroting en Verantwoording Provincies en de financiële verordening van de provincie Noord-Holland schrijven voor dat een besluit van Provinciale Staten nodig is voor de instelling van een reserve. De vorm hiervoor is een instellingsbesluit, waarin uw Staten een aantal kenmerken van de reserve vastleggen.

Leeswijzer

Beleidsmatige ontwikkeling

De uitvoering van beleid is in de P&C documenten vormgegeven als instrumenten met begrote output. Bij deze zomernota is beoordeeld of verwacht wordt, dat de output wordt behaald. Wanneer dat niet het geval is, is een voorstel tot wijziging in deze zomernota opgenomen.

Als het gaat om beleidswijzigingen in plaats van bijsturing van de output, kunnen ook wijzigingen zijn voorgesteld in ingezette instrumenten en (operationele en beleids-)doelen. Deze zullen over het algemeen zijn voorafgegaan door een beleidsinhoudelijke voordracht aan PS, zoals bijvoorbeeld het geval is bij het programma cultuur op basis van de cultuurnota.

De zomernota is naar zijn aard een afwijkingenrapportage. Daarom zijn alleen die instrumenten vermeld, waarvoor de geraamde output wordt bijgesteld. De output van niet vermelde instrumenten verloopt conform de begroting.

Wanneer bij een instrument de output wordt aangepast, wordt alle bij dat instrument behorende output opnieuw vermeld, zodat steeds de totale output van een instrument zichtbaar blijft. Hierdoor staan er dus soms ook regels ongewijzigde output in de tabellen. In de tekst onder de tabel worden de wijzigingen inhoudelijk toegelicht.

Wijze van toelichten van de financiële mutaties

De zomernota bevat resultaatneutrale en niet-resultaatneutrale mutaties.

Resultaatneutrale mutaties: Definitie

Dit zijn mutaties die geen (financieel) effect op het begrotingssaldo hebben, maar waar wel het budgetrecht van PS op van toepassing is. De mutaties zijn alleen in financiële zin neutraal. Het gaat bijvoorbeeld om de bijstelling van ramingen voor projecten die gedekt worden uit reserves of de raming van bijdragen van derden en even hoge bijbehorende lasten. Het saldo van alle neutrale mutaties in deze zomernota bedraagt € 0.

Resultaatneutrale mutaties: Waar staat de toelichting

Resultaatneutrale mutaties zijn toegelicht onder de financiële tabellen bij de operationele doelen. Niet iedere resultaatneutrale mutatie is afzonderlijk toegelicht. Neutrale mutaties onder de € 100.000 worden in de regel niet toegelicht. Daardoor is het saldo van de bedragen die bij de toelichtingen per operationeel doel worden vermeld niet altijd helemaal gelijk aan het totale bedrag aan mutaties.

Niet-resultaatneutrale mutaties: Definitie

Niet resultaatneutrale mutaties zijn mutaties die ten gunste of ten laste van de algemene middelen komen en die tezamen het begrotingsresultaat bepalen. Hieronder vallen bijvoorbeeld de mutaties als gevolg van de meicirculaire van het provinciefonds, de verwerking van de

kaderbrief en de prognoses van geïnventariseerde mee- of tegenvallers. Het saldo van alle niet-resultaatneutrale mutaties in deze zomernota is € 4,634 miljoen voordelig.

Niet-resultaatneutrale mutaties: Waar staat de toelichting

In de voordracht en in de inleiding van de zomernota is een lijst van niet resultaatneutrale mutaties opgenomen. De toelichting op de mutaties kunt u terugvinden bij het betreffende programma. Bij iedere mutaties is vermeld of deze voor- of nadelig is ten opzichte van het begrotingsresultaat.

Administratieve uitwerking kaderbrief m.b.t. effecten in 2017

In de kaderbrief is een aantal ontwikkelingen opgenomen die ook in 2017 effect hebben. De hier uit voortkomende mutaties zijn financieel ook opgenomen in de kolom “mutaties zomernota”. In een tabel in hoofdstuk 2 zijn de kaderbriefmutaties gespecificeerd met verwijzing naar de kaderbriefregel en het operationele doel. Eén kaderbriefregel kan in meerdere operationele doelen tot uiting komen. Deze mutaties zijn nader toegelicht bij de operationele doelen.

2 Zomernota in één oogopslag

Overzicht financiële ontwikkelingen

Het totale begrotingssaldo na de verwerking van alle mutaties in de zomernota is € 4,634 miljoen voordelig. In onderstaande tabel is het verloop van het saldo opgenomen.

Saldoverloop tot en met zomernota

Bedragen * € 1.000	Mutatie	Saldo*
Saldo begroting na eerste wijziging		-2.308
Kaderbrief 2018	2.308	
Saldo na kaderbrief 2018		0
Zomernota	-4.634	
Saldo na zomernota		-4.634

* Een negatief bedrag is voordelig

Specificatie van niet resultaatneutrale mutaties

Voor het opstellen van de zomernota 2017 zijn de gevolgen van de meicirculaire van het provinciefonds verwerkt. Daarnaast zijn de meest recente gegevens over autonome ontwikkelingen zoals indexeringen conform het vigerende beleid geactualiseerd. Ook zijn mee- en tegenvallers geïnventariseerd. Al deze mutaties zijn toegelicht bij het betreffende programma in de zomernota.

De tabel hieronder specificeert de niet-resultaatneutrale mutaties in de zomernota 2017. De toelichting daarop is bij de budgettabel per programma opgenomen.

Programma / OD	Onderwerp	Bedrag in € 1.000 min is voordelig
1 Openbaar Bestuur		
1.1.1	Algemene kosten GS	-113
	Juridische kosten	26
1.3.1	Restantbudget SAIL	100
	Website en intranet	56
2 Bereikbaarheid		
2.1.1	Verkeersmanagement	18
2.1.2	Energie uit asfalt	60
	Onderhoud abri's	315
	Steunpunten	-167
2.1.4	Nautisch beheer	-475
3 Water		
3.2.2	Grondwater	197
4 Milieu		
4.1.2	Bodemsanering	200
	Omgevingsdiensten	120
	Energiebesparing	27

Programma / OD	Onderwerp	Bedrag in € 1.000 min is voordelig
	Dwangsommen	-12
4.2.1	PDEN-H	1.951
5 Ruimte		
5.1.2	Crailo	-376
	Verpachtingen	400
	Kavelruil en verkopen	-1.810
5.3.1	Hoogtij Safe Harbour premie	-129
	RON	371
5.3.2	Circulaire economie	890
5.3.4	Stivas	343
6 Groen		
6.2.1	Versnipperde gebieden en vaartoeslag	-506
	Agrarisch natuurbeheer	847
	Goois Natuurreservaat	105
6.3.1	Programma Naar een Rijke Waddenzee	150
7 Cultuur en Welzijn		
7.5.3	Huis van Hilde	150
8 Financiën		
8.1.1	Rente	187
	Beheer en onderhoud panden	150
	Provinciefonds algemene uitkering	-604
	Verkoopopbrengst panden	-2.900
	Voormalig personeel	59
	Meewind	-471
	Afrekenverschillen	-4.432
	Indexering	582
1 t/m 8	Overige kleinere mutaties	57
Saldo niet neutrale mutaties	(een negatief bedrag is voordelig)	-4.634

Specificatie van mutaties die voortkomen uit de kaderbrief

In de zomernota zijn ook mutaties opgenomen die voortkomen uit de kaderbrief en effect hebben op het begrotingsjaar 2017. In onderstaande tabel is te lezen, op welke operationele doelen deze mutaties betrekking hebben. De mutaties zijn toegelicht bij de operationele doelen. Daarbij is geprobeerd de toelichtingen zelfstandig leesbaar te houden, zonder de hele kaderbrief te herhalen. Voor uw gemak is tevens een verwijzing opgenomen naar de plaats waar het betreffende onderwerp in de kaderbrief te vinden is. De kaderbrief vindt u [hier](#).

Programma/ OD	Verwijzing naar kaderbriefregel	Bedrag in € 1.000 min is voordelig
2 Bereikbaarheid		1.601

Programma/ OD	Verwijzing naar kaderbriefregel	Bedrag in € 1.000 min is voordelig
2.1.2	Regel H, Actualisatie PMO	1.208
2.1.4	Regel H, Actualisatie PMO	393
4 Milieu		380
4.2.1	Regel AC, Circulaire economie	380
5 Ruimte		1.430
5.3.2	Regel Ad AC, Dekking circulaire economie	930
5.3.4	Regel T, Cofinanciering Europa POP 3	500
6 Groen		500
6.1.1	Regel Y, Gebiedsakkoord oostelijke vechtplassen	83
6.2.1	Regel Q, Zomerplafond schadeclaims	417
8 Financiën		-1.603
8.1.1	Regel Ad AC, Dekking circulaire economie	-1.610
	Regel B2, Eindafrekening Zeesluis	-17.000
	Regel C, Actualisatie jaarschijven	22
	Regel E, Motorrijtuigenbelasting (MRB)	400
	Regel M, Pensioenpremies	1.256
	Regel N, Cao	1.300
8.1.2	Regel B1 + eindtotaal, Jaarrekeningresultaat 2016 gedeeltelijk doorschuiven naar 2018 en verder	13.630
	Regel C, Actualisatie jaarschijven	399
Eindtotaal	Mutaties kaderbrief	2.308

Instellingsbesluiten nieuwe reserves en kredieten

Instelling nieuwe reserves

Bij de instelling van een nieuwe reserve hoort conform onze financiële verordening een instellingsbesluit. In het instellingsbesluit stellen PS vast, wat het doel, de functie, de looptijd en maximale hoogte is van een reserve en wordt vastgelegd, hoe de besluitvorming over de bestedingen uit de reserve verloopt. PS besluit over het onttrekken en storten in een reserve, tenzij dit in de aangegeven besluitvormingsprocedure in het instellingsbesluit aan GS wordt overgedragen. Voor de functie van een reserve zijn er drie mogelijkheden:

Budgetgerichte reserve

PS besluiten een bepaald bedrag in een reserve te storten en dragen GS op om voor dit geld zo veel mogelijk effect te bereiken, zoals gesteld in het doel van de reserve. Wanneer een geraamd project goedkoper uitvalt of niet doorgaat, blijft het geld in de reserve beschikbaar voor nieuwe projecten. De maximale hoogte van de reserve is het bedrag dat PS ter beschikking stelt. Door nieuwe besluiten van PS kan dit bedrag verhoogd of verlaagd worden.

Doelgerichte reserve

PS stellen een doel vast en besluiten in een reserve precies genoeg te storten, om dat doel te bereiken. Wanneer het vooraf vastgestelde doel is bereikt of een project is afgerond, vallen eventueel overblijvende middelen vrij naar de algemene middelen. Wanneer een project in het

geheel niet doorgaat, wordt daarmee het doel niet bereikt en kan daarvoor een nieuw project in de plaats komen. De maximale hoogte van de reserve is gekoppeld aan het bedrag dat het kost om het doel te bereiken.

Egalisatiereserve

PS besluiten jaarlijks een vast bedrag te storten in een reserve voor activiteiten die grote schommelingen in budgetbehoefte hebben, om daarmee een gelijkmatige verdeling van lasten over de jaren te bereiken. De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door het bestedingsplan, dat inzicht geeft in de bestedingen per jaar en de schommelingen daarin.

In de deze zomernota wordt voorgesteld de onderstaande reserves in te stellen.

Reserve Kapitaallasten vaarwegen	
Functie	Budgetgerichte reserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in vaarwegen binnen programma Bereikbaarheid te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording provincies en gemeenten) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van investeringen in activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves verlaagd en zijn deze bijdragen (voor zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten wegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Omdat wegen en vaarwegen in aparte operationele doelen worden verantwoord, wordt voorgesteld voor de Kapitaallasten vaarwegen een aparte reserve in te stellen. Afhankelijk van het soort reserve waaruit de investeringsbijdrage wordt verstrekt, wordt bij het lager uitvallen van de investeringslasten het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) teruggestort in de reserve waaruit is bijgedragen of vloeit het verschil terug naar algemene middelen. Het hoger uitvallen van investeringslasten heeft in principe geen effect op de reserve maar leidt tot een aanvullende kredietaanvraag met bijbehorend dekkingsvoorstel aan PS.
Programma	Programma 2 Bereikbaarheid.
Voeding	De investeringsbijdragen uit bestemmingsreserves, die voor het gewijzigd BBV in één keer ten bate van een project werden afgeschreven, worden vanaf 2017 in de reserve Kapitaallasten vaarwegen gestort.
Looptijd	De Reserve Kapitaallasten vaarwegen wordt in het kader van de nota reserves en voorzieningen geëvalueerd in 2018. De looptijd is door de aard van de reserve langdurend, omdat het gebruik van de reserve synchroon loopt aan de afschrijvingstermijn van de te dekken investeringen, dus over het algemeen 25 jaar.
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van kapitaallasten.

Reserve Kapitaallasten openbaar vervoer	
Functie	Budgetgerichte reserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen

in openbaar vervoer binnen programma Bereikbaarheid te dekken.

In 2016 is het BBV gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van investeringen in activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves verlaagd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten openbaar vervoer. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Afhankelijk van het soort reserve waaruit de investeringsbijdrage wordt verstrekt wordt bij het lager uitvallen van de investeringslasten het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) teruggestort in de reserve waaruit is bijgedragen of vloeit het verschil terug naar algemene middelen. Het hoger uitvallen van investeringslasten heeft in principe geen effect op de reserve maar leidt tot een aanvullende kredietaanvraag met bijbehorend dekkingsvoorstel aan PS.

Programma	Programma 2 Bereikbaarheid.
Voeding	De investeringsbijdragen uit bestemmingsreserves, die voor het gewijzigd BBV in één keer ten bate van een project werden afgeschreven, worden vanaf 2017 in de reserve Kapitaallasten openbaar vervoer gestort.
Looptijd	De Reserve Kapitaallasten Openbaar Vervoer wordt in het kader van de nota reserves en voorzieningen geëvalueerd in 2018. De looptijd is door de aard van de reserve langdurend, omdat het gebruik van de reserve synchroon loopt aan de afschrijvingstermijn van de te dekken investeringen, dus over het algemeen 25 jaar.
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van kapitaallasten.

Reserve Kapitaallasten groen

Functie	Budgetgerichte reserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Groen binnen programma Groen te dekken. In 2016 is het BBV gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van investeringen in activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves verlaagd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten groen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Afhankelijk van het soort reserve waaruit de investeringsbijdrage wordt verstrekt wordt bij het lager uitvallen van de investeringslasten het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) teruggestort in de reserve waaruit is bijgedragen of vloeit het verschil terug naar algemene middelen. Het hoger uitvallen van investeringslasten heeft in principe geen effect op de reserve maar leidt tot een aanvullende kredietaanvraag met bijbehorend dekkingsvoorstel aan PS.

Programma	Programma 6 Groen.
Voeding	De investeringsbijdragen uit bestemmingsreserves, die voor het gewijzigd BBV in één keer ten bate van een project werden afgeschreven, worden vanaf 2017 in de reserve Kapitaallasten groen gestort.
Looptijd	De Reserve Kapitaallasten Groen wordt in het kader van de nota reserves en voorzieningen geëvalueerd in 2018. De looptijd is door de aard van de reserve langdurend, omdat het gebruik van de reserve synchroon loopt aan de afschrijvingstermijn van de te dekken investeringen, dus over het algemeen 25 jaar.
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van kapitaallasten.

Reserve Bodemsanering

Functie	Budgetgerichte reserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige bodemsaneringskosten te dekken op basis van afspraken opgenomen in het landelijke bodemconvenant 2016-2020. Dit convenant beschrijft de bodemdoelen die de provincie Noord-Holland zal realiseren en de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt.
Programma	Programma 4 Milieu.
Voeding	Op basis van de afspraken opgenomen in het vorige landelijke bodemconvenant 2011-2015 en het huidige bodemconvenant 2016 – 2020 ontvangt de provincie jaarlijks een Rijksbijdrage. In de voorziening Bodemsanering was hiervan nog een bedrag van € 14,065 miljoen beschikbaar. Om administratief technische reden wordt deze voorziening nu omgezet in een reserve. Het doel van de reserve blijft gelijk aan het doel van de voormalige voorziening. Het bedrag in de reserve is bestemd voor afronding van vóór 2015 gestarte projecten en voor de realisatie van de convenantdoelen 2016-2020: ▪ de sanering van spoedlocaties bodemsanering ▪ gebiedsgerichte aanpak van grondwaterverontreiniging ▪ de aanpak van diffuse bodemverontreinigingen (bijvoorbeeld loodverontreinigingen) ▪ nieuwe bodembedreigingen ▪ nazorg van restverontreinigingen ▪ aanpak oude stortplaatsen ▪ maatschappelijke saneringen ▪ kennis en informatie over bodemkwaliteit bijhouden en beschikbaar stellen.

In het najaar van 2016 is op basis van een evaluatie van de uitvoeringsregeling bodemsanering besloten dat de provincie bodemprojecten van derden zal subsidiëren. In 2017 zal hiervoor een subsidieregeling vastgesteld worden. Deze subsidies worden ook gedekt uit deze reserve.

Het convenant biedt geen ruimte budget te besteden aan niet-convenant doelen. Het convenant biedt wel de mogelijkheid extra DUB aan te vragen uit het knelpuntenbudget van het Rijk. Wij zijn van plan hiervan gebruik te maken, omdat in de thans ontvangen DUB geen rekening is gehouden met de forse kosten van waterbodemsaneringen.

Looptijd	De Reserve bodemsanering wordt met de uitvoering van de nota reserves en voorzieningen geëvalueerd in 2018. De looptijd is gelet op het BBV onbepaald.
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van de doelen van de reserve.

Instelling nieuwe kredieten

In 2016 is het BBV gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van investeringen in activa met een maatschappelijk nut en over de verwachte gebruiksduur afschrijven ervan. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn van onderstaande projecten de begrote investeringsbijdragen aan de reserves onttrokken en gestort in de reserve kapitaallasten Groen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Als na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overgehevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggestort.

Provinciale Staten hebben eerder besloten tot uitvoering van onderstaande projecten. Omdat deze door bovengenoemde wijziging in het BBV als investeringsprojecten verantwoord moeten worden, moet voor ieder project een apart kredietbesluit aan u worden voorgelegd. Het betreft hier een omzetting van de administratieve verwerking zonder beleidsmatige of budgettaire consequenties.

Binnendoorvaartverbinding Naardertrekvaart-Gooimeer € 9.757.156.

De hiervoor bestemde middelen uit Reserve Groene Uitweg zijn in de Reserve Kapitaallasten groen gestort om vanaf 2018 de kapitaallasten te dekken.

Natuurbrug Zeepoort € 1.000.000.

De hiervoor bestemde middelen uit de Reserve Groen zijn in de Reserve Kapitaallasten groen gestort om vanaf 2018 de kapitaallasten te dekken.

Verbinden en Ontsnippen (Faunapassages N526 en Franse Kampweg) € 321.000.

De hiervoor bestemde middelen uit Reserve TWIN-H zijn in de Reserve Kapitaallasten groen gestort om vanaf 2018 de kapitaallasten te dekken.

Ecoduct Zeeweg € 2.696.169 (dekking uit reserve TWIN-H).

De hiervoor bestemde middelen uit Reserve TWIN-H zijn in de Reserve Kapitaallasten groen gestort om vanaf 2018 de kapitaallasten te dekken.

3 Overzicht verwerkte tussentijdse wijzigingen

Wijziging nummer	Datum	Voordracht
1e wijziging programmabegroting	13 maart 2017	PS Voordracht 10, 877930-877952
1e budgettair neutrale wijziging	9 februari 2017	Directie CC 878042-898021
	14 februari 2017	GS 878042-905522
2e budgettair neutrale wijziging	18 april 2017	Directie CC 878042-923446
3e budgettair neutrale wijziging	11 april 2017	Directie CC 878042-933383
	18 april 2017	GS 878042-934450
4e budgettair neutrale wijziging	10 mei 2017	Directie CC 878042-944305
	16 mei 2017	GS 878042-944363
5e budgettair neutrale wijziging	6 juni 2017	Directie CC 878042-947961
	13 juni 2017	GS 878042-957444

4 Overzicht per programma

Programma 1 Openbaar bestuur

Maatschappelijk doel

Een goed functionerend openbaar bestuur waarborgen.

Doelenboom

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 1	Openbaar bestuur							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	20.194	12.354	255	12.609	2	11.310	11.512	10.746
Directe lasten	4.882	7.756	-425	7.331	-5	7.272	7.290	6.570
Overdrachten	10.450	5.567	615	6.182	11	2.951	2.946	2.744
Subtotaal Lasten	35.526	25.677	445	26.122	2	21.533	21.748	20.060
Baten	-1.134	-243	146	-97	-60	-243	-243	-243
Saldo van baten en lasten	34.392	25.434	591	26.025	2	21.290	21.505	19.817
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-6.722	-1.682	-184	-1.866	11	-153	-153	-153
Resultaat	27.670	23.752	407	24.159	2	21.137	21.352	19.664

Toelichting op de budgettabel

Hier leest u de toelichtingen op de niet-resultaatneutrale mutaties in dit programma, zoals vermeld in de tabel in hoofdstuk 2, Zomernota in één oogopslag.

Directe lasten

Algemene kosten GS OD 1.1.1: Uit de cijfers uit voorgaande jaren blijkt dat minder budget nodig is voor algemene kosten van GS (lasten verlaagd, € 113.000, voordelig).

Juridische kosten OD 1.1.1: De kosten voor de afhandeling van de bezwaar- en beroepsprocedures zijn toegenomen doordat de Hoor- en Adviescommissie thans uitsluitend uit externe leden bestaat. Daarnaast zijn de proces en griffiekosten verhoogd, doordat meer zaken tot procesgang leiden (lasten verhoogd, € 26.000, nadelig).

Restantbudget SAIL OD 1.3.1: Voor SAIL in Den Helder is budget beschikbaar gesteld in 2016 en 2017. De niet-bestede middelen in 2016 zijn deels via de UI doorgeschoven naar 2017, maar ook deels vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Het vrijgevallen deel is in 2017 wel nodig (lasten verhoogd, € 100.000, nadelig).

Website en intranet OD 1.3.1: Voor het verbeteren en beheren van de content op de nieuwe provinciale website is extra geld nodig (lasten verhoogd, € 56.000, nadelig).

1.1 beleidsdoel

Het provinciaal bestuur goed organiseren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

1.1.1 operationeel doel

De kwaliteit van het bestuur in Noord-Holland optimaliseren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
1.1.1.16 Digitaal werken Provinciale Staten	- De applicaties Babs en iBabs doorontwikkeld tot één verbeterd Stateninformatiesysteem.	- De applicatie iBabs doorontwikkeld tot één verbeterd Stateninformatiesysteem.
1.1.1.18 Opstarten werkgroep Burgerparticipatie	- De werkgroep opgestart.	- De werkgroep door een besluit van het Presidium van 10 april 2017 opgeheven.

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.1.1		De kwaliteit van het bestuur in Noord-Holland optimaliseren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	14.213	8.708	140	8.848	2	8.249	8.341	8.072
Directe lasten	3.397	5.164	0	5.164	0	4.805	4.823	4.803
Overdrachten	1.598	2.761	0	2.761	0	1.674	1.669	1.467
Subtotaal Lasten	19.208	16.633	140	16.773	1	14.728	14.833	14.342
Baten	-63	-43	-4	-47	9	-43	-43	-43
Saldo van lasten en baten	19.144	16.590	136	16.726	1	14.685	14.790	14.299
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	19.144	16.590	136	16.726	1	14.685	14.790	14.299

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Algemene kosten GS: Uit de cijfers uit voorgaande jaren blijkt dat nu minder budget nodig is voor algemene kosten van GS. Dit komt onder andere omdat in eerdere jaren in het budget rekening was gehouden met communicatietrainingen voor nieuwe GS-leden. (lasten verlaagd, € 113.000, voordelig).

Juridische kosten: De kosten voor de afhandeling van de bezwaar- en beroepsprocedures zijn toegenomen doordat de Hoor- en Adviescommissie thans uitsluitend uit externe leden bestaat. Daarnaast zijn de proces en griffiekosten verhoogd, doordat meer zaken tot procesgang leiden (lasten verhoogd, € 26.000, nadelig).

De vervoerskosten voor GS-leden zijn verschoven van apparaatskosten naar directe lasten (lasten verhoogd, € 100.000, neutraal).

1.1.2 operationeel doel

Integriteit borgen en toetsen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.1.2	Integriteit borgen en toetsen							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	493	301	171	472	57	285	285	285
Directe lasten	41	34	0	34	0	34	34	34
Subtotaal Lasten	534	335	171	506	51	319	319	319
Baten	-14	-50	0	-50	0	-50	-50	-50
Saldo van lasten en baten	519	285	171	456	60	269	269	269
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	519	285	171	456	60	269	269	269

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

1.1.3 operationeel doel

Interbestuurlijk toezicht op gemeenten uitoefenen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.1.3		Interbestuurlijk toezicht op gemeenten uitoefenen						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	2.604	1.679	-139	1.540	-8	1.564	1.568	1.538
Directe lasten	303	622	0	622	0	522	522	122
Subtotaal Lasten	2.907	2.301	-139	2.162	-6	2.086	2.090	1.660
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	2.907	2.301	-139	2.162	-6	2.086	2.090	1.660
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	2.907	2.301	-139	2.162	-6	2.086	2.090	1.660

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

1.1.4 operationeel doel

Rijkstaken Commissaris van de Koning uitvoeren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.1.4		Rijkstaken Commissaris van de Koning uitvoeren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	81	33	-3	30	-9	32	32	32
Subtotaal Lasten	81	33	-3	30	-9	32	32	32
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	81	33	-3	30	-9	32	32	32
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	81	33	-3	30	-9	32	32	32

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Bij dit operationele doel zijn geen grote mutaties aanwezig.

1.2 beleidsdoel

Openbare orde handhaven en veiligheid verzekeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

1.2.1 operationeel doel

Bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheidszorg bewaken en bevorderen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.2.1		Bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheidszorg bewaken en bevorderen						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	275	0	131	131	0	0	0	0
Directe lasten	16	121	0	121	0	121	121	121
Overdrachten	54	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	345	121	131	252	108	121	121	121
Baten	-54	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	291	121	131	252	108	121	121	121
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	291	121	131	252	108	121	121	121

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

1.2.2 operationeel doel

Risicokaart beheren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.2.2		Risicokaart beheren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	165	67	35	102	52	63	108	63
Overdrachten	25	50	0	50	0	50	50	50

Subtotaal Lasten	190	117	35	152	30	113	158	113
Baten	2	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	191	117	35	152	30	113	158	113
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	191	117	35	152	30	113	158	113

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Bij dit operationele doel zijn geen grote mutaties aanwezig.

1.3 beleidsdoel

Het provinciaal bestuur representeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

1.3.1 operationeel doel

Bestuurshandelingen communiceren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.3.1	Bestuurshandelingen communiceren							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	700	779	-1	778	0	401	446	59
Directe lasten	999	1.522	-425	1.097	-28	1.497	1.497	1.197
Overdrachten	436	0	581	581	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	2.135	2.301	155	2.456	7	1.898	1.943	1.256
Baten	-50	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	2.085	2.301	155	2.456	7	1.898	1.943	1.256
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	2.085	2.301	155	2.456	7	1.898	1.943	1.256

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Directe lasten

Restantbudget SAIL: Voor SAIL in Den Helder is budget beschikbaar gesteld in 2016 en 2017. De niet-bestede middelen in 2016 zijn deels via de UI doorgeschoven naar 2017, maar ook deels vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Het vrijgevallen deel is in 2017 wel nodig (lasten verhoogd, € 100.000, nadelig).

Website en intranet: Voor het verbeteren en beheren van de content op de nieuwe provinciale website is extra geld nodig (lasten verhoogd, € 56.000, nadelig).

Een bedrag van € 581.000 voor het Noord-Hollands Archief verschuift om administratieve reden van directe lasten naar overdrachten (Lasten verlaagd, € 581.000, neutraal)

Overdrachten

Een bedrag van € 581.000 voor het Noord-Hollands Archief verschuift om administratieve reden van directe lasten naar overdrachten (Lasten verhoogd, € 581.000, neutraal)

1.3.2 operationeel doel

Provinciale belangen op landelijk en Europees niveau behartigen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.3.2	Provinciale belangen op landelijke en EU							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	1.665	787	-79	708	-10	716	732	697
Directe lasten	126	293	0	293	0	293	293	293
Overdrachten	8.336	2.756	34	2.790	1	1.227	1.227	1.227
Subtotaal Lasten	10.127	3.836	-45	3.791	-1	2.236	2.252	2.217
Baten	-954	-150	150	0	-100	-150	-150	-150
Saldo van lasten en baten	9.173	3.686	105	3.791	3	2.086	2.102	2.067
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-6.722	-1.682	-184	-1.866	11	-153	-153	-153
Resultaat	2.451	2.004	-79	1.925	-4	1.933	1.949	1.914

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Overdrachten

Omdat de bijdrage over 2016 voor de uitvoering van het Europese subsidieprogramma Kansen voor West II in 2017 betaald is, wordt de kasraming uit de reserve aangepast van 2016 naar 2017, (lasten verhoogd, € 184.000, neutraal, reserve Cofinanciering Europese projecten).

Er worden in 2017 geen bijdragen verwacht aan Europese projecten en daarom ook geen bijbehorende uitgaven gedaan (lasten verlaagd, € 150.000, neutraal).

Baten

Er worden in 2017 geen bijdragen verwacht aan Europese projecten (baten verlaagd, € 150.000, neutraal).

Onttrekking reserves

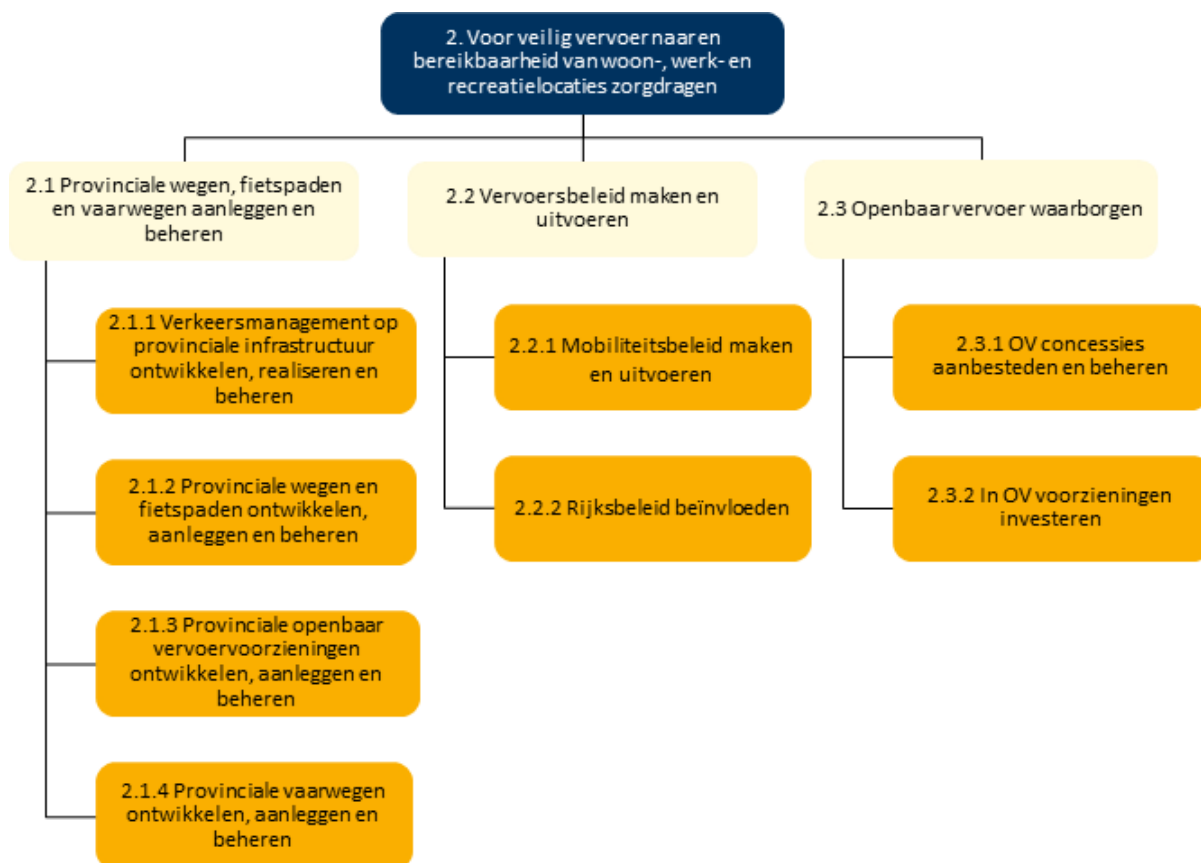
Omdat de kasraming voor de bijdrage voor de uitvoering van het Europese subsidieprogramma Kansen voor West II wordt gewijzigd, wordt ook de onttrekking aan de reserve aangepast (onttrekking aan reserve verhoogd, € 184.000, neutraal, reserve Cofinanciering Europese projecten).

Programma 2 Bereikbaarheid

Maatschappelijk doel

Voor veilig vervoer naar en bereikbaarheid van woon-, werk- en recreatielocaties zorgdragen.

Doelenboom

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 2	Bereikbaarheid							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	32.161	14.801	78	14.879	1	14.713	15.803	15.896
Directe lasten	98.074	73.424	7.125	80.549	10	74.829	54.811	69.423
Kapitaallasten	64.357	12.072	-233	11.839	-2	18.056	24.753	29.762
Overdrachten	79.126	105.231	107	105.338	0	65.996	76.397	66.138
Subtotaal Lasten	273.719	205.528	7.077	212.605	3	173.594	171.764	181.219
Baten	-98.875	-19.847	-47.809	-67.656	241	-12.344	-7.172	-6.941
Saldo van baten en lasten	174.845	185.681	-40.732	144.949	-22	161.250	164.592	174.278
Storting reserves	136.787	156.791	90.122	246.913	57	181.843	145.317	103.786
Onttrekking reserves	-56.025	-112.039	26.778	-85.261	-24	-88.809	-85.313	-83.351
Resultaat	255.607	230.433	76.168	306.601	33	254.284	224.597	194.712

Toelichting op de budgettabel

Hier leest u de toelichtingen op de niet-resultaatneutrale mutaties in dit programma, zoals vermeld in de tabel in hoofdstuk 2, Zomernota in één oogopslag.

Directe lasten

Verkeersmanagement OD 2.1.1: Door het afsluiten van een nieuwe overeenkomst "Regionale samenwerking Verkeersmanagement" tussen PNH, RWS, Vervoerregio Amsterdam en Ministerie van I&M zijn op basis van de activiteiten voor de jaren t/m 2021 nieuwe afspraken gemaakt. De bijdragen zijn hierbij voor de deelnemende partijen verhoogd (lasten verhoogd, € 293.000, baten verhoogd, €275,000). Het betreft de activiteiten:

- Deelname binnen het Regionaal Tactisch Team (RTT);
- Deelname aan Regio Regie;
- Gezamenlijk organiseren en deelnemen aan de Intertraffic;
- Het gezamenlijk organiseren van het Regionaal symposium Verkeersmanagement.

Per saldo is het resultaat voor PNH € 18.000 nadelig.

Energie uit asfalt OD 2.1.2: Voor studiekosten Energie uit Asfalt wordt een onderzoek naar een toekomstige samenwerking uitgevoerd (lasten verhoogd, € 60.488 nadelig)

Kapitaallasten

Steunpunten OD 2.1.2: De kapitaallasten voor steunpunten zijn lager omdat de investering is vertraagd. Dit komt omdat er vertraging is in de besluitvorming rondom de gezamenlijke nieuwbouw van het steunpunt Uitgeest omdat de gemeente Uitgeest er voor heeft gekozen de nieuwbouwplannen eerst te bespreken met de gemeenteraad (lasten verlaagd, € 167.000 voordelig).

Overdrachten

Nautisch beheer OD 2.1.4: Er worden in 2017 nog geen betalingen gedaan aan Hoogheemraadschap Hollands NoorderKwartier voor Nautisch Beheer omdat het nautisch beheer voor AGV nog niet conform de overeenkomst wordt uitgevoerd (lasten verlaagd, € 475.000, voordelig).

Baten

Verkeersmanagement OD 2.1.1: Door het afsluiten van een nieuwe overeenkomst "Regionale samenwerking Verkeersmanagement" tussen PNH, RWS, Vervoerregio Amsterdam en Ministerie van I&M zijn op basis van de activiteiten voor de jaren t/m 2021 nieuwe afspraken gemaakt. De bijdragen zijn hierbij voor de deelnemende partijen verhoogd (lasten verhoogd, € 293.000, baten verhoogd, €275,000). Het betreft de activiteiten:

- Deelname binnen het Regionaal Tactisch Team (RTT);
- Deelname aan Regio Regie;
- Gezamenlijk organiseren en deelnemen aan de Intertraffic;
- Het gezamenlijk organiseren van het Regionaal symposium Verkeersmanagement.

Per saldo is het resultaat voor PNH € 18.000 nadelig.

Onderhoud abri's OD 2.1.2: De baten zijn met € 315.0000 verlaagd omdat met ingang van 2017 de bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam aan de kosten van het onderhoud van de haltes Zuidtangent is vervallen, conform de gemaakte afspraken in de realisatieovereenkomst van de Zuidtangent (baten verlaagd, € 315.000 nadelig).

2.1 beleidsdoel

Provinciale wegen, fietspaden en vaarwegen aanleggen en beheren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

2.1.1 operationeel doel

Verkeersmanagement op provinciale infrastructuur ontwikkelen, realiseren en beheren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.1.1		Verkeersmanagement op provinciale infrastructuur ontwikkelen, realiseren en beheren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	5.755	2.201	-246	1.955	-11	2.198	2.378	2.388
Directe lasten	5.289	4.130	-2.605	1.525	-63	4.021	4.021	4.021
Overdrachten	431	900	0	900	0	900	900	900
Subtotaal Lasten	11.475	7.231	-2.851	4.380	-39	7.119	7.299	7.309
Baten	-4.152	-3.579	2.569	-1.010	-72	-3.579	-3.579	-3.579
Saldo van lasten en baten	7.323	3.652	-282	3.370	-8	3.540	3.720	3.730
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	7.323	3.652	-282	3.370	-8	3.540	3.720	3.730

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Per 1 januari 2017 is het penvoerderschap GOVI overgedragen aan het CROW, hierdoor zijn zowel de baten als directe lasten verlaagd naar nul (directe lasten verlaagd, € 2.844.000, neutraal).

Door het afsluiten van een nieuwe Overeenkomst "Regionale samenwerking Verkeersmanagement tussen PNH, RWS, Vervoerregio Amsterdam en Ministerie van I&M zijn op basis van de activiteiten voor de jaren t/m 2021 nieuwe afspraken gemaakt. De bijdragen zijn hierbij voor de deelnemende partijen verhoogd (lasten verhoogd, € 293.000, nadeel). Echter een groot deel hiervan is neutraal (ad. €275.000 zie de toelichting bij baten) in verband met de verhoging van de bijdragen van de samenwerkingspartners. Het betreft hier de activiteiten:

Deelname binnen het Regionaal Tactisch Team (RTT)

Deelname aan Regio Regie

Gezamenlijk organiseren en deelnemen aan de Intertraffic

Het gezamenlijk organiseren van het Regionaal symposium Verkeersmanagement

Baten

Per 1 januari 2017 is het penvoerderschap GOVI overgedragen aan het CROW, hierdoor zijn zowel de baten als directe lasten verlaagd naar nul (baten verlaagd, € 2.844.000, neutraal).

Door het afsluiten van een nieuwe Overeenkomst "Regionale samenwerking Verkeersmanagement tussen PNH, RWS, Vervoerregio Amsterdam en Ministerie van I&M zijn op basis van de activiteiten voor de jaren t/m 2021 nieuwe ramingen gemaakt en herziene afspraken gemaakt omtrent de financiering. De bijdragen zijn hierbij voor de deelnemende partijen verhoogd (baten verhoogd, € 275.000, voordeel).

2.1.2 operationeel doel

Provinciale wegen en fietspaden ontwikkelen, aanleggen en beheren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
2.1.2.01 Doen van onderzoek door uitvoeren van verkeerstudies	- Ontwerp PIP over voorkeursalternatief voor de verbinding N206-A4 (bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek) in 4e kw 2017 aan GS voorgelegd. - Ontwerp PIP voor de verbinding A8/A9 in 4e kw 2017 aan GS voorgelegd. - Resultaten van de studie Bereikbaarheid Den Helder voorgelegd aan PS 3e kw 2017. - Resultaten studie oversteekbaarheid Noord Hollands Kanaal voorgelegd aan PS 3e kw 2017.	- N206-A4: In het 4e kwartaal 2017 Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek voorkeursalternatief + MER aan GS voorgelegd. - A8/A9: In het 3e kwartaal 2017 de plan MER voor consultatie vrijgegeven. - Bereikbaarheid Den Helder: In het 3e kwartaal 2017 plan van aanpak voor de studie aan GS voorgelegd en aan PS toegezonden. - Resultaten studie oversteekbaarheid Noord Hollands Kanaal voorgelegd aan PS 3e kw 2017.

Toelichting op te wijzigen instrument

N206-A4: De tussenstap in het project in 2015/2016 heeft meer tijd gekost dan aanvankelijk gedacht. De Adviesgroep Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek/DPW is ingesteld en heeft nieuwe alternatieven opgeleverd, die eind 2016 aan de Provinciale Staten van ZH en NH zijn getoond en waarmee het onderzoek nu wordt vervolgd.

A8/A9: In het 3e kwartaal 2017 hebben GS de plan MER voor de verbinding A8-A9 voor consultatie ter visie voorgelegd. De start van het PIP volgt na besluitvorming over het definitieve voorkeursalternatief in het 3e kwartaal 2018.

Bereikbaarheid Den Helder: In het 3e kwartaal 2017 wordt het plan van aanpak voor de studie aan GS voorgelegd en aan PS toegezonden. Resultaten worden in 2018 voorgelegd aan PS. De studie is in samenhang met de bereikbaarheidsstudie voor het programma De Kop Werkt! van start gegaan. Eerste bevindingen over mogelijke oplossingsrichtingen worden verwacht in het 1e kwartaal van 2018 en aan PS voorgelegd

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.1.2		Provinciale wegen en fietspaden ontwikkelen, aanleggen en beheren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	17.965	8.588	1.077	9.665	13	8.578	9.209	9.310
Directe lasten	54.372	46.426	4.985	51.410	11	51.195	42.658	48.645
Kapitaallasten	53.561	3.108	-208	2.900	-7	4.683	6.317	7.446
Overdrachten	1.936	12.679	0	12.679	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	127.834	70.801	5.854	76.654	8	64.456	58.184	65.401
Baten	-22.659	-1.795	-1.983	-3.778	110	-5.239	-1.795	-1.795
Saldo van lasten en baten	105.175	69.006	3.871	72.876	6	59.217	56.389	63.606
Storting reserves	46.055	26.017	0	26.017	0	31.814	24.565	20.960
Ottrekking reserves	-33.452	-22.172	-13.481	-35.653	61	-22.310	-17.655	-13.210
Resultaat	117.779	72.851	-9.610	63.240	-13	68.721	63.299	71.356

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Bij de Kaderbrief 2018 heeft een update van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO) plaatsgevonden conform de daarvoor afgesproken regels in de nota kapitaalgoederen. Dit zorgt voor hogere directe lasten van € 3,05 miljoen voor wegen als gevolg van indexering en areaaluitbreiding (lasten verhoogd, € 3,05 miljoen, nadelig).

Verhoging van de uitgaven TWIN-H projecten Weginfrastructuur door hogere studiekosten van de Verbinding A8-A9 (lasten verhoogd, € 872.000, neutraal).

De planvorming en de daarmee samenhangende activiteiten met de samenwerkingspartners voor SolaRoad is in volle gang. Gezamenlijk met de partners wordt onderzocht hoe het toekomstige ontwerp kan worden vormgegeven. De voorstudie en prototyping en realisatie (2018) worden in gang gezet (lasten verhoogd, € 382.000, neutraal).

In het project studiekosten Energie uit Asphalt is een bedrag van € 60.488 geraamd. Met dit bedrag wordt het vormgeven van de toekomstige samenwerking bekostigd. Dit wordt uitgevoerd in samenwerking met Pels Rijcken (lasten verhoogd, € 60.488 nadelig).

Bij de Zomernota 2017 is het verwachte indexeringspercentage voor de onderhoudsbudgetten voor (vaar)wegen verhoogd van 1% naar 2%. Daarnaast is het werkelijke indexeringspercentage (op basis van de GWW-index) aangepast naar het juiste percentage per 01-01-2017 van 5,44%. Ten tijde van het opstellen van de Kaderbrief 2018 was dit percentage nog niet bekend en toen is gewerkt met het percentage van oktober 2016. Beide correcties zijn verwerkt op genoemde budgetten en worden gedekt uit de stelpost prijsstijgingen in programma 8 (lasten verhoogd, € 623.000, neutraal).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen, elk kleiner dan € 100.000.

Kapitaallasten

Bij de Kaderbrief 2018 heeft een update van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO) plaatsgevonden. Dit zorgt voor lagere kapitaallasten voor wegen van € 41.000 (lasten verlaagd, € 41.000, voordelig).

De kapitaallasten voor Steunpunten worden met € 167.000 afgeramd. De verklaring hiervoor is een gewijzigd investeringstempo ten opzichte van de Begroting 2017 als gevolg van vertraging in de besluitvorming rondom de gezamenlijke nieuwbouw van het steunpunt Uitgeest. De gemeente Uitgeest heeft er voor gekozen de nieuwbouw plannen eerst te bespreken met de raad.

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen elk kleiner dan € 100.000.

Baten

De baten zijn verhoogd met € 1,8 miljoen als gevolg van een bate van de Vervoerregio Amsterdam (SRA). Deze bate is ingezet ter dekking van extra kosten voor variabel onderhoud wegen en is daarom gestort in de voorziening Groot onderhoud wegen en vaarwegen. Hierdoor is deze hogere bate een neutrale mutatie voor de Zomernota (baten verhoogd, € 1,8 miljoen, neutraal).

Verhoging van de baten door een bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam (VRA) van € 500.000 voor de studie Verbinding A8-A9. Dit bedrag wordt tevens gestort in de reserve TWIN-H (compartiment Weginfrastructuur) in Programma 8 en is daardoor neutraal voor de exploitatie. (baten verhoogd, € 500.000, neutraal).

De baten zijn met € 315.0000 verlaagd omdat met ingang van 2017 de bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam aan de kosten van het onderhoud van de haltes Zuidtangent is vervallen, conform de gemaakte afspraken in de realisatieovereenkomst van de Zuidtangent (baten verlaagd, € 315.000 nadelig).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen elk kleiner dan € 100.000.

Onttrekking reserves

Een onttrekking aan de reserve Groot onderhoud Wegen en vaarwegen ten behoeve van een storting in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen met betrekking tot investeringsprojecten, die, naar aanleiding van het per 1 januari 2017 gewijzigd Besluit Begroting en Verantwoording geactiveerd moeten worden en over de gebruiksduur afgeschreven. (onttrekking reserves verlaagd, € 7,062 miljoen, neutraal).

De planvorming en de daarmee samenhangende activiteiten met de samenwerkingspartners voor SolaRoad is in volle gang. Gezamenlijk met de partners wordt onderzocht hoe het toekomstige ontwerp kan worden vormgegeven, voorstudie, prototyping en uiteindelijke realisatie (2018) gaan van start. Hiermee wordt de onttrekking uit de reserve Innovatieprojecten SolaRoad met deze Zomernota bekrachtigd (onttrekking reserves verhoogd, € 382.000, neutraal).

2.1.3 operationeel doel

Provinciale openbaar vervoervoorzieningen ontwikkelen, aanleggen en beheren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.1.3		Provinciale openbaar vervoervoorzieningen ontwikkelen, aanleggen en beheren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	389	267	-84	183	-31	266	290	290
Directe lasten	5.015	226	-149	77	-66	209	0	0
Kapitaallasten	579	0	0	0	0	11	821	825
Overdrachten	265	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	6.248	493	-233	260	-47	486	1.111	1.115
Baten	-3.952	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	2.296	493	-233	260	-47	486	1.111	1.115
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	2.296	493	-233	260	-47	486	1.111	1.115

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Directe lasten

Verlaging van de uitgaven EXIN-H projecten OV met € 149.000, bestaande uit verlaging van de uitgaven programma Productformules OV met € 200.000, doordat de kosten conform wijziging van het BBV voortaan geactiveerd worden en projectbegeleiding HOV Velsen met € 26.000 zijn verlaagd. Dit project is inmiddels afgerond. Voor het opstellen van een Plan voor het verbeteren van de doorstromingsmaatregelen voor het Openbaar Vervoer is het resterende budget, wat reeds is toegekend in 2016, overgeheveld naar 2017. Hierdoor zijn de studiekosten van verkeersmanagement voor het opstellen van het plan met €77.000 verhoogd (per saldo lasten verlaagd, € 149.000, neutraal).

2.1.4 operationeel doel

Provinciale vaarwegen ontwikkelen, aanleggen en beheren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.1.4	Provinciale vaarwegen ontwikkelen, aanleggen en beheren							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	3.506	2.667	-1.369	1.298	-51	2.665	2.902	2.901
Directe lasten	14.693	14.454	819	15.273	6	13.211	5.854	14.579
Kapitaallasten	1.625	1.672	-247	1.425	-15	3.083	5.196	6.035
Overdrachten	1.871	2.065	-475	1.590	-23	2.065	2.235	2.235
Subtotaal Lasten	21.696	20.858	-1.272	19.586	-6	21.024	16.187	25.750
Baten	-982	-1.174	0	-1.174	0	-2.199	-1.798	-1.567
Saldo van lasten en baten	20.714	19.684	-1.272	18.412	-6	18.825	14.389	24.183
Storting reserves	0	0	20.861	20.861	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	20.714	19.684	19.589	39.273	100	18.825	14.389	24.183

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Bij de Kaderbrief 2018 heeft een update van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO) plaatsgevonden conform de daarvoor afgesproken regels in de nota kapitaalgoederen. Dit zorgt voor hogere directe lasten van € 640.000 voor vaarwegen als gevolg van indexerings die zijn herberekend (lasten verhoogd, € 640.000, neutraal).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen elk kleiner dan € 100.000.

Kapitaallasten

Bij de Kaderbrief 2018 heeft een update van het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO) plaatsgevonden. Dit zorgt voor hogere kapitaallasten vaarwegen van € 247.000 (lasten verhoogd, € 247.000, nadelig)

Overdrachten

Er worden in 2017 nog geen betalingen gedaan aan Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier voor Nautisch Beheer omdat het nautisch beheer voor Amstel-Gooi-Vechtstreek nog niet conform de overeenkomst wordt uitgevoerd (lasten verlaagd, € 475.000, voordelig).

Storting reserves

In de reserve dekking kapitaallasten vaarwegen zijn de middelen gestort met betrekking tot de investering in het Sluis, Haven Informatiepunt (SHIP). Naar aanleiding van het per 1 januari 2017 gewijzigd BBV moeten investeringen in activa met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. (storting in de reserves verhoogd, € 700.000, neutraal).

2.2 beleidsdoel

Vervoersbeleid maken en uitvoeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

2.2.1 operationeel doel

Mobiliteitsbeleid maken en uitvoeren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
2.2.1.01 Ontwikkelen van mobiliteitsbeleid	- Bijdrage Mobiliteit aan Ontwerp Omgevingsvisie t.b.v. het integrale PNH proces. - Het vroegtijdig in acht nemen van het provinciaal verkeersbelang bij de beoordeling van ruimtelijke initiatieven is geborgd door opname in de PRV en aan PS voorgelegd, 2e kw 2017.	- Bijdrage Mobiliteit aan Ontwerp Omgevingsvisie loopt door tot en met Ontwerp Omgevingsvisie (2018). Onderzoek naar trends en ontwikkelingen Mobiliteit afgerond. - Provinciaal verkeersbelang: Brief aan PS verzonden dat PRV pas in 2018 gewijzigd zal worden

Toelichting op te wijzigen instrument

Provinciaal verkeersbelang: Per brief (952994/926001) zijn PS geïnformeerd dat de PRV pas in 2018 gewijzigd zal worden

2.2.1.02 Verlenen van subsidies	- Subsidies voor Kleine Infrastructuur en Gedragsbeïnvloeding verleend in 2e kw 2017. - Subsidies fietsprogramma verleend in 4e kw 2017.	- Nog geen Subsidies voor kleine infrastructuur verleend, verschoven naar 2^e kwartaal 2018. - Subsidies fietsprogramma verleend in 4e kwartaal 2017
------------------------------------	--	--

Toelichting op te wijzigen instrument

Zie toelichting bij 2.2.1.03 hieronder.

2.2.1.03 Opstellen programma's	- Opstellen subsidieregeling Fiets en aan PS voorgelegd in 1e kw 2017. - Uitvoering aan jaarschijf 2017 van programma Beter Benutten vervolg gegeven.	- Opstellen subsidieregeling Fiets en aan PS voorgelegd in 4e kwartaal 2017 - Uitvoering aan jaarschijf 2017 van programma Beter Benutten vervolg gegeven
-----------------------------------	---	---

Toelichting op te wijzigen instrument

In het 2^e kwartaal van 2017 is PS geïnformeerd over de stand van zaken in relatie tot de lijst met knelpunten van de Fietsersbond. Deze lijst is getoets aan het coalitieakkoord. Daar komt een top 35/50 uit die vervolgens besproken wordt met de gemeenten. Dit is de basis voor het opstellen van een subsidieregeling die in het 4^e kwartaal 2017 aan PS wordt voorgelegd, tezamen met een plan van aanpak voor het fietsbeleid.

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.2.1		Maken en uitvoeren van mobiliteitsbeleid						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	2.786	512	468	980	91	456	470	434
Directe lasten	2.595	5.494	4.900	10.394	89	3.022	1.095	1.057
Kapitaallasten	7.957	7.292	222	7.514	3	9.455	10.773	12.757
Overdrachten	26.624	30.661	-4.388	26.273	-14	14.934	13.931	13.329
Subtotaal Lasten	39.962	43.959	1.202	45.161	3	27.867	26.269	27.577
Baten	-17.568	-13.158	-336	-13.494	3	-1.327	0	0
Saldo van lasten en baten	22.394	30.801	866	31.667	3	26.540	26.269	27.577
Storting reserves	65.503	80.915	18.011	98.926	22	100.721	70.444	32.517
Onttrekking reserves	-9.512	-39.407	-5.143	-44.550	13	-16.469	-18.354	-19.618
Resultaat	78.385	72.309	13.734	86.043	19	110.792	78.359	40.476

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Verhoging door stijging van de uitgaven respectievelijk inkomsten met €3.874.000. De reden hiervoor is dat met het Ministerie van I&M afspraken zijn gemaakt over de uitvoering van de landelijke 'Beter Benutten programma's Intelligente en geïntegreerde verkeerscentrales' (€3,799 miljoen) en de Pilot 'Zelf rijdende bus' (€75.000). Op basis van actuele ramingen en als gevolg van deze afspraken zijn de lasten verhoogd. Deze afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst die in juli 2016 door het Ministerie van I&M is getekend (lasten verhoogd, € 3,9 miljoen, neutraal). De dekking van deze lasten vindt plaats door de onttrekking aan de reserve Infrastructuur.

Verhoging van de uitgaven Infrastructuur met € 560.000 ten laste van reserve Infrastructuur. Het betreft de volgende activiteiten (lasten verhoogd, € 560.000, neutraal):

- Studie algemeen verkeer- en vervoerbeleid voor Mobiliteitsbeleid 2050, themaweken en varianten Kennemerlijn, € 210.000;
- Plaatsing laadpalen programma Elektrisch vervoer MRA, € 300.000;
- Smart Mobility, onderdeel Trendwatching, € 50.000.

Verhoging van de uitgaven programma Elektrisch vervoer MRA door plaatsing van meer laadpalen. De hogere uitgaven worden gedekt uit diverse bijdragen waaronder (eigen bijdrage) gemeenten (in Flevoland, Utrecht en binnen vervoerregio Amsterdam), programmapartners en het Rijk. (lasten verhoogd, € 811.000, neutraal).

Verlaging van de uitgaven studiekosten Bereikbaarheid Haarlemmeer-Bollenstreek. De tussenstap in het project in 2015/2016 heeft meer tijd gekost dan aanvankelijk gedacht. De Adviesgroep Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek/Duinpolderweg (DPW) is ingesteld en heeft nieuwe alternatieven opgeleverd, die eind 2016 aan Provinciale Staten van Noord- en Zuid-Holland zijn getoond en op basis waarvan het onderzoek nu wordt vervolgd. Dit betekent dat de aanvang van het MER-onderzoek later is gestart dan verwacht (Q2-2017 in plaats van Q3-2016) en dat de afronding ook over de jaarschijf 2017 heen zal vallen en vervolgd zal worden in 2018 (lasten verlaagd, € 300.000, neutraal).

Overige mutaties (lasten verlaagd, € 45.000, neutraal).

Kapitaallasten

Bij de Kaderbrief 2018 heeft een update van het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) plaatsgevonden. Dit zorgt per saldo voor een neutrale mutatie in 2017. Dit is bereikt door

de hogere kapitaallasten van € 222.000 te dekken door een hogere onttrekking aan de reserve Infrastructuur van € 222.000 (hogere lasten, € 222.000, neutraal met de reserve Infrastructuur).

Overdrachten

Bij brief zijn PS geïnformeerd over het aanpakken van de fietsknelpunten, zoals door de Echte Nederlandse Fietsersbond (ENFB) zijn geïnventariseerd. Als gevolg hiervan is een verlaging van subsidie-uitgaven Fietsinfrastructuur nodig, doordat de subsidies op basis van de nieuwe uitvoeringsregeling pas in 2018 zullen worden verleend. De onttrekkingen ten laste van de reserve Fietsinfrastructuur worden overeenkomstig verlaagd (lasten verlaagd, € 2,7 miljoen, neutraal).

Verlaging van subsidie-uitgaven ten laste van de reserve Infrastructuur voor het programma Kleine infrastructuur (gemeenten) door minder aanvragen van subsidies in 2017 (lasten verlaagd, € 2,3 miljoen, neutraal).

Verhoging van bijdragen aan Fietsinfrastructuur van € 615.000, waarvan € 600.000 aan ProRail voor het project BOR RegioNetproject goederenemplacement Beverwijk (dit betreft een bijdrage aan een fietstunnel die onder het spoor is aangelegd) en € 15.000 aan Stichting Fietstelweek. De uitgaven komen ten laste van de reserve Infrastructuur (lasten verhoogd, € 615.000, neutraal).

De onderstaande posten worden gefinancierd vanuit de Brede Doel Uitkering. De feitelijke subsidieverlening is lager dan vooraf ingeschat, hetgeen heeft geresulteerd in:

- Fietsimpuls (lasten verlaagd, € 132.000, neutraal);
- Gedragsbeïnvloeding (lasten verlaagd, € 105.000, neutraal).

Verhoging van de uitgaven Omrijkosten OV-exploitanten met € 303.000 doordat de kosten uit 2016 in 2017 worden betaald. De uitgaven komen ten laste van reserve Infrastructuur (lasten verhoogd, € 303.000, neutraal).

Overige mutaties (lasten verlaagd, € 81.000, neutraal).

Baten

De inkomstenraming uit de balanspost Brede Doel Uitkering van het Rijk wordt aangepast aan de gewijzigde uitgavenraming (baten verlaagd, € 237.000, neutraal).

De gemeenten in de Vervoerregio Amsterdam en de provincies Utrecht en Flevoland leveren een eigen bijdrage van € 500 per laadpaal. Daarnaast dragen ook andere partijen bij, waaronder het Rijk. Doordat er meer laadpalen geplaatst konden worden dan eerder is aangenomen, zijn de baten opnieuw berekend (baten verhoogd, € 808.000, neutraal).

Verlaging van de bijdrage van de Provincie Zuid-Holland door lagere uitgaven studiekosten Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek. De tussenstap in het project in 2015/2016 heeft meer tijd gekost dan aanvankelijk gedacht. De Adviesgroep Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek/Duinpolderweg (DPW) is ingesteld en heeft nieuwe alternatieven opgeleverd, die eind 2016 aan de Provinciale Staten van Noord- en Zuid-Holland zijn getoond en op basis waarvan het onderzoek nu wordt vervolgd. Dit betekent dat de aanvang van het MER-onderzoek later is gestart dan verwacht (Q2-2017 in plaats van Q3-2016) en dat de afronding ook over de jaarschijf 2017 heen zal vallen en vervolgd zal worden in 2018 (baten verlaagd, € 300.000, neutraal).

Overige mutaties (baten verlaagd, € 65.000, neutraal).

Storting reserves

Storting in de reserve Infrastructuur is verhoogd met (netto) € 23,0 miljoen:

- In IPO verband en in overleg met het ministerie van I&M is afgesproken om de BDU Rijksmiddelen uit voorgaande jaren versneld in te zetten door “ruilen” met reeds bestaande budgetten. Hiermee vereenvoudigt de administratieve afhandeling van de verantwoording aan het rijk over de resterende BDU-budgetten uit voorgaande jaren. Administratief leidt dit tot een aantal neutrale omboekingen tussen reserves, baten en de balans. Inhoudelijk verandert er niets (storting reserve Infrastructuur verhoogd, € 11,7 miljoen, neutraal).
- De rijksbijdrage programma Beter Benutten vervolg wordt in de reserve Infrastructuur gestort. (storting verhoogd, € 11,3 miljoen, neutraal).

In de meicirculaire van het provinciefonds staat vermeld dat er een uitkering plaats gaat vinden voor Beter Benutten van € 7.539.000. Dit geld wordt gestort in de reserve Infrastructuur en is

neutraal met de ontvangst in het provinciefonds in Programma 8 (storting in de reserve Infrastructuur verhoogd, € 7.539.000, neutraal).

Verlaging van de storting reserve Kapitaallasten Wegen en overboeking naar de nieuwe bij deze zomernota ingestelde reserve vaarwegen en OV (storting reserves verlaagd, € 5,1 miljoen, neutraal).

Bij de Kaderbrief 2018 heeft een update van het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) plaatsgevonden. Dit leidt tot hogere kapitaallasten in 2017, die gedekt worden door de daarvoor bestemde stortingen in de reserve infrastructuur (storting reserves reserve Infrastructuur verlaagd, € 222.000, neutraal).

In IPO verband en in overleg met het ministerie van I&M is afgesproken om de BDU Rijksmiddelen uit voorgaande jaren versneld in te zetten door “ruilen” met reeds bestaande budgetten. Hiermee vereenvoudigt de administratieve afhandeling van de verantwoording aan het rijk over de resterende BDU-budgetten uit voorgaande jaren. Administratief leidt dit tot een aantal neutrale omboekingen tussen reserves, baten en de balans. Inhoudelijk verandert er niets (storting reserves reserve Fietsinfrastructuur verhoogd, € 385.000, neutraal).

Onttrekking reserves

De onttrekking aan de reserve Fietsinfrastructuur is (netto) met € 968.000 verlaagd: dit is de resultante van de volgende mutaties: verhoging met € 615.000, door bijdragen van € 600.000 aan ProRail voor het project BOR Regionetproject goederenemplacement Beverwijk en € 15.000 aan Stichting Fietstelweek. (baten, verhoogd, € 615.000, neutraal).

Verlaging doordat de nieuwe Uitvoeringsregeling niet in 2017 maar pas in 2018 zal worden gepubliceerd. De onttrekking aan reserve Fietsinfrastructuur wordt overeenkomstig verlaagd. Verhoging door meer overheveling van te activeren investeringsbijdragen naar de reserve Kapitaallasten Wegen die, conform het per 1-1-2017 gewijzigd Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven moeten worden. (baten verhoogd, € 1,1 miljoen, neutraal).

Overige mutaties. (onttrekking reserve verlaagd, € 60.000, neutraal).

De onttrekking aan de reserve Infrastructuur is (netto) met € 6,1 miljoen verhoogd door:

- Verlaging door lagere subsidie-uitgaven voor het programma Kleine infrastructuur (gemeenten) door ondervraging van het subsidieplafond 2017 (baten verlaagd, € 2,3 miljoen, neutraal);
- Verhoging door hogere uitgaven met € 560.000. Het betreft de volgende activiteiten: € 210.000 studie algemeen verkeers- en vervoerbeleid voor Mobiliteitsbeleid 2050, themaweken en varianten Kennemerlijn; € 300.000 plaatsing laadpalen programma Elektrisch vervoer MRA en € 50.000 Smart Mobility, onderdeel Trendwatching (baten verhoogd, € 560.000, neutraal);
- Verhoging door hogere uitgaven Omrijkosten OV-exploitanten met € 303.000 doordat de kosten uit 2016 in 2017 worden betaald (baten verhoogd, € 303.000, neutraal);
- Verhoging door hogere overheveling investeringsbijdragen van te activeren projecten naar de reserve Kapitaallasten Wegen, die conform het per 1-1-2017 gewijzigd Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven moeten worden (baten verhoogd, € 834.000, neutraal);
- Verhoging door overheveling investeringsbijdrage te activeren projecten naar naar de reserve Kapitaallasten OV (conform het per 1-1-2017 gewijzigd BBV). Het betreft hier €3,0 miljoen dekking voor het project HOV in 't Gooi dat voorheen nog uit de rijksbijdrage BDU werd gedekt (baten verhoogd, € 3,0 miljoen, neutraal).
- Verhoging door stijging van de uitgaven en inkomsten met €3,874 miljoen. De reden hiervoor is dat met het Ministerie van I&M afspraken zijn gemaakt over de uitvoering van de landelijke 'Beter Benutten' programma's 'Intelligente en geïntegreerde verkeerscentrales' (€3,799 miljoen) en de Pilot 'Zelfrijdende bus' (€0,075 miljoen). Op basis van actuele ramingen en als gevolg van deze afspraken is de onttrekking verhoogd (baten verhoogd, € 3,9 miljoen, neutraal).
- Overige mutaties (baten verlaagd, € 131.000, neutraal).

2.2.2 operationeel doel

Rijksbeleid beïnvloeden

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.2.2		Rijksbeleid beïnvloeden						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	443	118	-38	80	-32	117	117	125
Subtotaal Lasten	443	118	-38	80	-32	117	117	125
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	443	118	-38	80	-32	117	117	125
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	443	118	-38	80	-32	117	117	125

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Bij dit operationele doel zijn geen grote mutaties aanwezig.

2.3 beleidsdoel

Openbaar vervoer waarborgen

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

2.3.1 operationeel doel

OV concessies aanbesteden en beheren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.3.1		OV concessies aanbesteden en beheren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	1.267	296	123	419	42	295	295	314
Directe lasten	596	775	0	775	0	404	284	284
Overdrachten	46.492	46.455	1.393	47.848	3	47.836	48.582	49.738
Subtotaal Lasten	48.355	47.526	1.516	49.042	3	48.535	49.161	50.336
Baten	-46.279	-141	-48.059	-48.200	34.084	0	0	0
Saldo van lasten en baten	2.076	47.385	-46.543	842	-98	48.535	49.161	50.336
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	2.076	47.385	-46.543	842	-98	48.535	49.161	50.336

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Overdrachten

Bijstelling in de kasraming voor exploitatie OV (lasten verhoogd, € 1,4 miljoen, neutraal):

- de eindafrekening over het concessiejaar 2015 vindt plaats in 2017 € 1,17 miljoen;
- voor de afrekening van de aanschaf van 14 buurtbussen € 160.000;
- diverse kleine bij- en aframingen met een totaal van € 70.000

Baten

In IPO verband en in overleg met het ministerie van I&M is afgesproken om de BDU Rijksmiddelen uit voorgaande jaren versneld in te zetten door "ruilen" met reeds bestaande budgetten. Hiermee vereenvoudigt de administratieve afhandeling van de verantwoording aan het rijk over de resterende BDU-budgetten uit voorgaande jaren. Administratief leidt dit tot een aantal neutrale omboekingen tussen reserves, baten en de balans. Inhoudelijk verandert er niets (onttrekking uit Rijksgelden BDU verhoogd, € 48 miljoen, neutraal).

2.3.2 operationeel doel

In OV voorzieningen investeren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.3.2		In OV voorzieningen investeren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	49	152	147	299	97	138	142	134
Directe lasten	15.514	1.920	-824	1.096	-43	2.768	900	837
Kapitaallasten	636	0	0	0	0	824	1.646	2.699
Overdrachten	1.508	12.471	3.577	16.048	29	261	10.749	-64
Subtotaal Lasten	17.707	14.543	2.900	17.443	20	3.991	13.437	3.606
Baten	-3.283	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	14.423	14.543	2.900	17.443	20	3.991	13.437	3.606
Storting reserves	25.229	49.859	51.250	101.109	103	49.308	50.308	50.309
Onttrekking reserves	-13.061	-50.460	45.402	-5.058	-90	-50.030	-49.304	-50.523
Resultaat	26.592	13.942	99.552	113.494	714	3.269	14.441	3.392

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Verschuiving van directe lasten naar overdrachten voor de uitvoering van de OV-Visie voor halteprogramma HIJ (lasten verlaagd, € 1 miljoen, neutraal).

Verhoging uitgaven projecten EXIN-H OV-infrastructuur met € 176.000, waarvan € 101.000 voor Wayfinding, € 50.000 studiekosten HOV Noordwijk en € 23.000 opdrachten HOV A9 (lasten verhoogd, € 176.000, neutraal).

Overdrachten

Verhoging subsidie-uitgaven EXIN-H-projecten voor OV-infrastructuur met € 2,52 miljoen, waarvan bijraming subsidiebijdrage Busvoorzieningen A1 € 1,5 miljoen en voor de Uithoornlijn € 1,9 miljoen en een aframing van de Investeringsagenda OV met € 874.000). Dit komt doordat projecten zijn verschoven naar 2018. Redenen hiervoor zijn dat gemeenten meer voorbereidingstijd nodig hebben of dat deze projecten in Alkmaar afhankelijk zijn van andere projecten waardoor ze (tijdelijk) in de wacht staan. (lasten verhoogd, € 2,5 miljoen, neutraal).

Verschuiving van directe lasten naar overdrachten voor de uitvoering van de OV-Visie voor halteprogramma HIJ (lasten verhoogd, € 1 miljoen, neutraal).

Storting reserves

In IPO verband en in overleg met het ministerie van I&M is afgesproken om de BDU Rijksmiddelen uit voorgaande jaren versneld in te zetten door “ruilen” met reeds bestaande budgetten. Hiermee vereenvoudigt de administratieve afhandeling van de verantwoording aan het rijk over de resterende BDU-budgetten uit voorgaande jaren. Administratief leidt dit tot een aantal neutrale omboekingen tussen reserves, baten en de balans. Inhoudelijk verandert er niets (storting verlaagd, reserve OV, € 47,0 miljoen neutraal).

Daar staat tegenover een storting in de reserve Groene uitweg van € 34,9 miljoen (zie ook de toelichting OD 6.1.1) en verhoging van de storting in de Reserve Infrastructuur van € 12,1 miljoen (zie ook de toelichting OD 2.2.1).

Storting in de (bij begroting 2018 nieuw ingestelde) reserve Kapitaallasten OV waarin vanwege wijziging BBV de middelen van te activeren OV-projecten uit reserves EXIN-H, TWIN-H en Infrastructuur worden gestort. Vanuit deze reserve Kapitaallasten OV worden de uitgaven op basis van de kasuitgaven geactiveerd (afschrijving in 25 jaar). (storting verhoogd, € 98.3 miljoen, neutraal).

Onttrekking reserves

Om de versnelde inzet van de BDU middelen uit voorgaande jaren uit te kunnen voeren is een vrijval uit de reserve OV noodzakelijk (onttrekking verhoogd, € 1,2 miljoen, neutraal).

Hier staat een storting in de reserve Groene uitweg van € 1,2 miljoen tegenover (zie ook de toelichting OD 8.1.1).

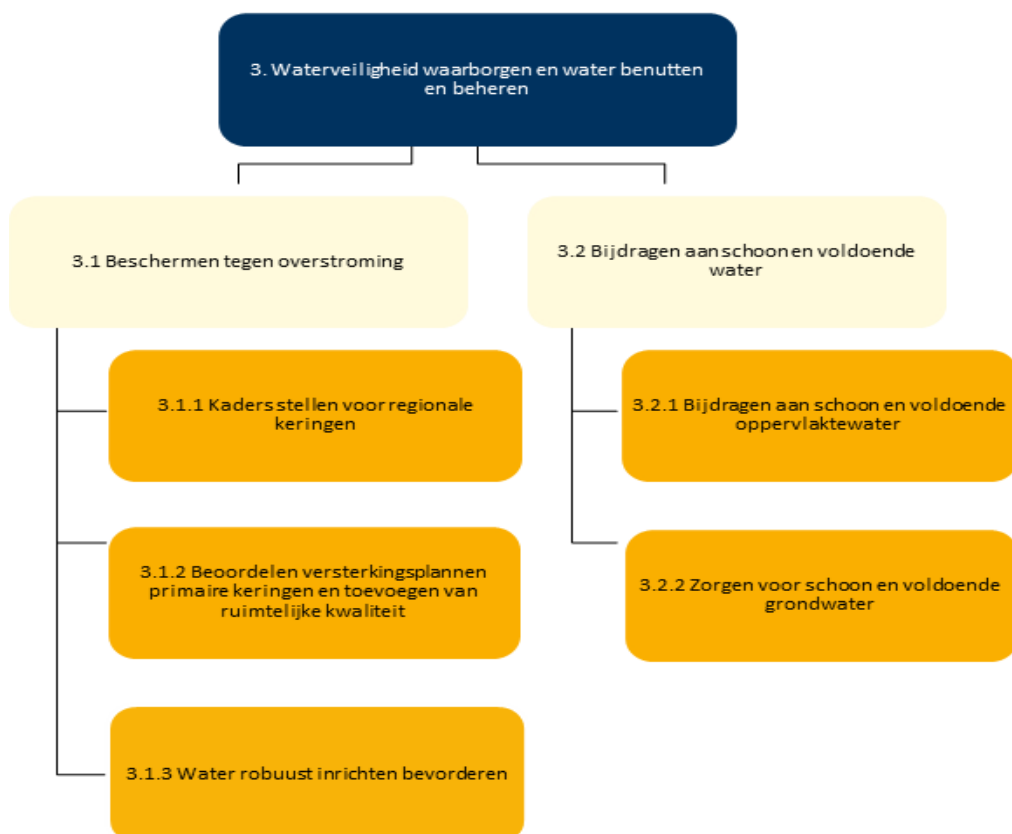
In IPO verband en in overleg met het ministerie van I&M is afgesproken om de BDU Rijksmiddelen uit voorgaande jaren versneld in te zetten door “ruilen” met reeds bestaande budgetten. Hiermee vereenvoudigt de administratieve afhandeling van de verantwoording aan het rijk over de resterende BDU-budgetten uit voorgaande jaren. Administratief leidt dit tot een aantal neutrale omboekingen tussen reserves, baten en de balans. Inhoudelijk verandert er niets (onttrekking reserve OV verlaagd, € 46 miljoen, neutraal).

Programma 3 Water

Maatschappelijk doel

Waterveiligheid waarborgen en water benutten en beheren.

Doelenboom

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 3	Water							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	4.271	1.711	208	1.919	12	1.691	1.704	1.792
Directe lasten	976	1.751	2.423	4.174	138	1.321	1.321	1.221
Overdrachten	7.818	7.368	11	7.379	0	1.812	1.812	1.812
Subtotaal Lasten	13.065	10.830	2.642	13.472	24	4.824	4.837	4.825
Baten	-1.034	-895	-1.050	-1.945	117	-835	-835	-835
Saldo van baten en lasten	12.031	9.935	1.592	11.527	16	3.989	4.002	3.990
Storting reserves	11.065	5.331	100	5.431	2	3.822	4.401	0
Onttrekking reserves	-162	-1.264	-961	-2.225	76	0	0	0
Resultaat	22.935	14.002	731	14.733	5	7.811	8.403	3.990

Toelichting op de budgettabel

Hier leest u de toelichtingen op de niet-resultaatneutrale mutaties in dit programma, zoals vermeld in de tabel in hoofdstuk 2, Zomernota in één oogopslag.

Directe lasten

Grondwater OD 3.2.2: Omdat de grondwaterheffing niet ten goede mag komen aan de eigen middelen van de provincie wordt jaarlijks het verschil tussen de opbrengst van de heffing en de kosten die betrekking hebben op het beheer van het grondwater, gestort in de Voorziening Grondwaterheffing. Hiervoor ontbrak een raming in de begroting (lasten verhoogd, € 197.000, nadelig).

3.1 beleidsdoel

Beschermen tegen overstroming

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

3.1.1 operationeel doel

Kaders stellen voor regionale keringen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
3.1.1.01 Opstellen, handhaven en toetsen van normen en tracés van regionale keringen	- Waterverordeningen waterschappen aangepast vanwege de afwaardering van de C-keringen (primaire waterkeringen) en omzetting in regionale keringen en vanwege mogelijke verzoeken van waterschappen voor aanpassingen normering als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen en/of nieuwe inzichten (normen en tracés). - Participeren en begeleiden ontwikkelprogramma	- Het traject tot aanpassing van Waterverordeningen waterschappen gestart. - Participeren en begeleiden ontwikkelprogramma Ontwikkelprogramma Regionale Keringen III.

Toelichting op te wijzigen instrument

Het traject tot aanpassing van de waterverordeningen is gestart. Aangezien er nog enkele inhoudelijke vraagstukken moeten worden uitgezocht in samenwerking met de waterschappen, is de huidige planning dat in het najaar de ontwerpbesluiten ter inzage zullen gaan.

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.1.1		Kaders stellen voor regionale keringen						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	1.163	44	53	97	120	44	44	46
Directe lasten	12	35	0	35	0	35	35	35
Subtotaal Lasten	1.175	79	53	132	67	79	79	81
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	1.175	79	53	132	67	79	79	81
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.175	79	53	132	67	79	79	81

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

3.1.2 operationeel doel

Beoordelen versterkingsplannen primaire keringen en toevoegen van ruimtelijke kwaliteit

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
3.1.2.01 Toezien op het opstellen en het goedkeuren van projectplannen voor de versterking van primaire keringen	- Het ontwerpprojectplan Markermeerdijken ter visie gelegd voor inspraak. - Projectplan goedgekeurd voor de versterking van de Prins Hendrikdijk op Texel en indien van toepassing de gecoördineerde beroepsprocedure voor de Raad van State. - Projectplan goedgekeurd voor de versterking van de Markermeerdijken en indien van toepassing de gecoördineerde beroepsprocedure voor de Raad van State. - Het project Hoogwaterkering Den Oever is aanbesteed en in uitvoering genomen. Twee projecten van het ruimtelijk uitvoeringsprogramma Den Oever zijn in uitvoering genomen.	- Het ontwerpprojectplan Markermeerdijken ter visie gelegd voor inspraak. - Projectplan goedgekeurd voor de versterking van de Prins Hendrikdijk op Texel en toepassing de gecoördineerde beroepsprocedure voor de Raad van State. - Het ontwerpprojectplan goedgekeurd voor de versterking van de Markermeerdijken en indien van toepassing de gecoördineerde beroepsprocedure voor de Raad van State. - Het project Hoogwaterkering Den Oever aanbesteed en in uitvoering genomen. Twee projecten van het ruimtelijk uitvoeringsprogramma Den Oever in uitvoering genomen.

Toelichting op te wijzigen instrument

Het is nog steeds onze intentie om het ontwerpplan Markermeerdijken in 2017 ter visie te leggen voor inspraak. De planning van de procedure kan wijzigen, want deze is afhankelijk van de planning van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Extra informatie voor kaderstelling of controle

Voor Durgerdam wordt een jaar later, naar verwachting tweede helft 2018, een afzonderlijk ontwerpprojectplan ter visie gelegd

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.1.2		Beoordelen versterkingsplannen primaire keringen en toevoegen van ruimtelijke kwaliteit						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	1.228	1.018	-253	765	-25	1.013	1.013	1.081
Directe lasten	177	609	952	1.561	156	279	279	279
Overdrachten	4.919	1.408	0	1.408	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	6.324	3.035	699	3.734	23	1.292	1.292	1.360
Baten	-45	-60	0	-60	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	6.279	2.975	699	3.674	23	1.292	1.292	1.360
Storting reserves	8.977	3.750	0	3.750	0	3.750	3.750	0
Onttrekking reserves	0	-1.264	-675	-1.939	53	0	0	0
Resultaat	15.256	5.461	24	5.485	0	5.042	5.042	1.360

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Voor de bijdrage aan Rijkswaterstaat in het project Icoon Afsluitdijk (kunstuitingen om de iconische waarde van de Afsluitdijk te benadrukken) wordt kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 500.000, neutraal, Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen).

Voor de bijdrage in de proceskosten van het Ambitieprogramma Afsluitdijk wordt een kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 175.000 neutraal, reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen).

Voor proceskosten (inhuur van specialistische kennis) voor het project Markermeerdijken wordt een kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 124.000, neutraal, reserve TWIN-H).

De kasraming voor proceskosten voor het Uitvoeringsprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels wordt aangepast (lasten verhoogd, € 153.000, neutraal, reserve TWIN-H).

Onttrekking reserves

Voor de bijdrage in het project Icoon Afsluitdijk wordt een onttrekking aan de reserve geraamd (onttrekkingen aan reserves verhoogd, € 500.000, neutraal, Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen).

Voor de bijdrage in de proceskosten van het Ambitieprogramma Afsluitdijk wordt een kasraming opgenomen (onttrekking aan reserves verhoogd, € 175.000 neutraal, reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen).

3.1.3 operationeel doel

Water robuust inrichten bevorderen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.1.3		Water robuust inrichten bevorderen						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	78	78	0	0	0	0
Directe lasten	52	87	0	87	0	87	87	87
Overdrachten	22	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	75	87	78	165	90	87	87	87
Baten	-17	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	58	87	78	165	90	87	87	87
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	58	87	78	165	90	87	87	87

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Bij dit operationele doel zijn geen grote mutaties aanwezig.

3.2 beleidsdoel

Bijdragen aan schoon en voldoende water

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

3.2.1 operationeel doel

Bijdragen aan schoon en voldoende oppervlaktewater

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
3.2.1.02 Opstellen/handhaven/ toetsen	- Circa 150 zwemplekken door GS aangewezen en publieksinformatie verstrekt. - Aangepaste Waterverordening Rijnland met een wijziging inzake peilbesluiten door PS vastgesteld. - Het Reglement Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht, het Reglement Hollands Noorderkwartier en Reglement Hoogheemraadschap van Rijnland worden op onderdelen aangepast en door PS vastgesteld	- Circa 150 zwemplekken door GS aangewezen en publieksinformatie verstrekt. - Met de wijziging van het Reglement Hollands Noorderkwartier gestart

Toelichting op te wijzigen instrument

De Waterverordening Rijnland wordt in 2017 niet aangepast, aangezien dit een kleine wijziging betreft. Als er meer wijzigingen zijn, wordt de wijziging in 2018 door PS vastgesteld. Het Reglement Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht en Reglement Hoogheemraadschap van Rijnland moeten op enkele kleine onderdelen aangepast worden. Omdat dit kleine wijzigingen zijn, worden het Reglement Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht en Reglement Hoogheemraadschap van Rijnland niet in 2017 aangepast. Als er meer wijzigingen zijn, worden de wijzigingen in 2018 door PS vastgesteld. Het Reglement Hollands Noorderkwartier moet op meerdere onderdelen worden gewijzigd. Met deze wijziging is in 2017 een start gemaakt en deze wordt in 2018 aan PS ter besluitvorming voorgelegd

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.2.1		Bijdragen aan schoon en voldoende oppervlaktewater						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	1.358	356	494	850	139	341	345	351
Directe lasten	603	768	1.274	2.042	166	668	668	568
Overdrachten	1.771	2.185	11	2.196	1	787	787	787
Subtotaal Lasten	3.731	3.309	1.779	5.088	54	1.796	1.800	1.706
Baten	-91	0	-1.050	-1.050	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	3.640	3.309	729	4.038	22	1.796	1.800	1.706
Storting reserves	2.089	1.581	100	1.681	6	72	651	0
Onttrekking reserves	-162	0	-286	-286	0	0	0	0
Resultaat	5.567	4.890	543	5.433	11	1.868	2.451	1.706

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

De Noord-Hollandse waterschappen stellen samen totaal € 1.050.000 beschikbaar voor de nog door de provincie op te stellen subsidieregeling Bodem & Water. De samenwerking vindt plaats in het kader van het programma Bodem & Water en afspraken hierover zijn vastgelegd in de bestuursovereenkomst Water POP3, gesloten op 3 oktober 2016. (lasten verhoogd, € 1.050.000, neutraal).

Bij het Coalitieakkoord is € 100.000 beschikbaar gesteld om gemeenten te stimuleren officiële zwemplekken te creëren. De activiteiten hiervoor zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma van de Visie op de Waterrecreatie N-H 2030. De uitvoering van de visie wordt gedekt uit de Reserve Waterrecreatie waaraan deze middelen worden toegevoegd (lasten verlaagd, € 100.000, neutraal, reserve Waterrecreatie).

Voor uitgaven ten laste van de reserve Waterrecreatie wordt een kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 275.000, neutraal, reserve Waterrecreatie).

In de meicirculaire van het provinciefonds staat vermeld dat een uitkering van € 49.000 gaat plaatsvinden voor Zoetwatermaatregelen. Dit is neutraal met de ontvangst in het provinciefonds in Programma 8 (lasten verhoogd, € 49.000, neutraal).

Overdrachten

OD 3.2.1 Voor subsidieverlening aan de gemeente Waterland voor vooronderzoek naar een officieel te maken zwemplek wordt een kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 11.000, neutraal, reserve Waterrecreatie).

Baten

Van de Noord-Hollandse waterschappen wordt een bijdrage ontvangen voor de nog door de provincie op te stellen subsidieregeling Bodem&Water. (baten verhoogd, € 1.050.000, neutraal).

Storting reserves

De bij het Coalitieakkoord beschikbaar gestelde middelen om gemeenten te stimuleren officiële zwemplekken te creëren worden toegevoegd aan de reserve (storting in reserve verhoogd, € 100.000, neutraal, reserve Waterrecreatie).

Onttrekking reserves

Voor uitgaven ten laste van de reserve Waterrecreatie wordt een kasraming opgenomen (onttrekking aan reserve verhoogd, € 275.000, neutraal, reserve Waterrecreatie).

Voor subsidieverlening aan de gemeente Waterland voor vooronderzoek naar een officieel te maken zwemplek wordt een kasraming opgenomen (onttrekking aan reserve verhoogd, € 11.000, neutraal, reserve Waterrecreatie).

3.2.2 operationeel doel

Zorgen voor schoon en voldoende grondwater

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.2.2		Zorgen voor schoon en voldoende grondwater						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	523	293	-164	129	-56	293	302	314
Directe lasten	132	252	197	449	78	252	252	252
Overdrachten	1.106	3.775	0	3.775	0	1.025	1.025	1.025
Subtotaal Lasten	1.761	4.320	33	4.353	1	1.570	1.579	1.591
Baten	-881	-835	0	-835	0	-835	-835	-835
Saldo van lasten en baten	879	3.485	33	3.518	1	735	744	756
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	879	3.485	33	3.518	1	735	744	756

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

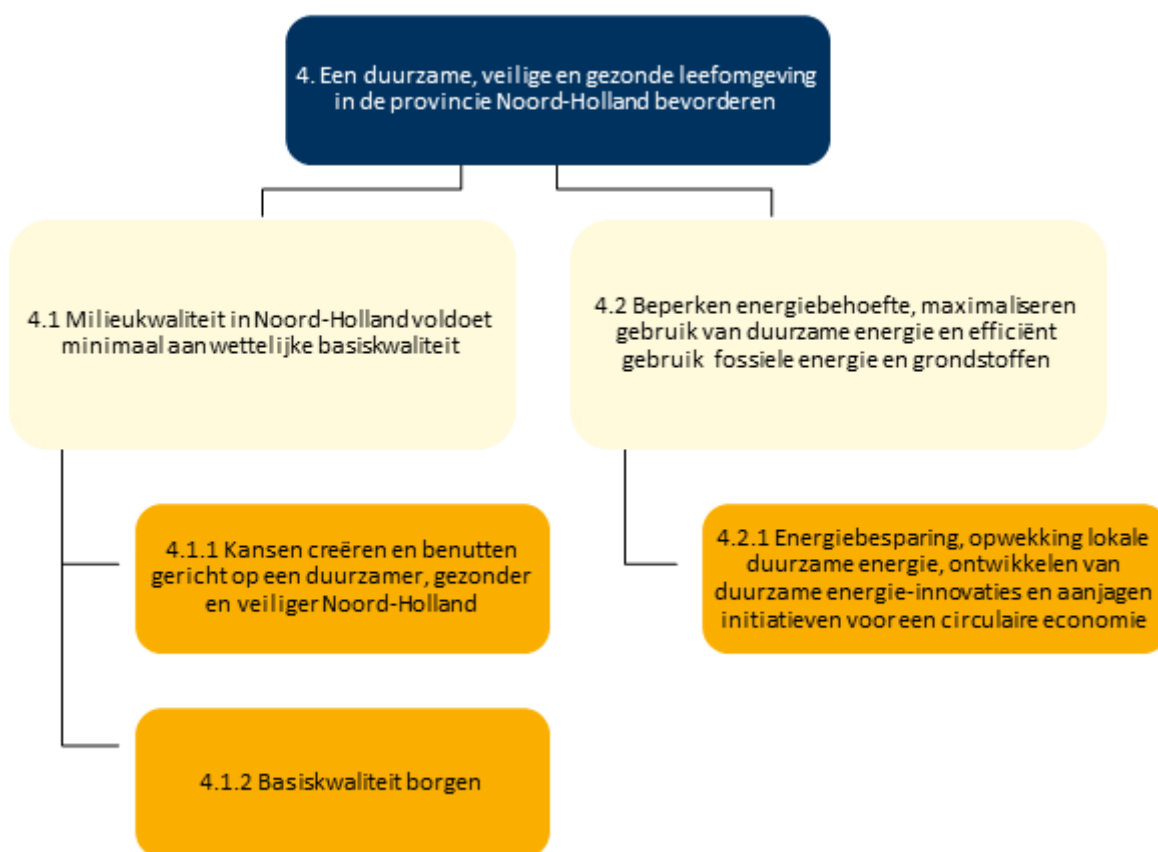
Omdat de grondwaterheffing niet ten goede mag komen aan de eigen middelen van de provincie wordt jaarlijks het verschil tussen de opbrengst van de heffing en de kosten die betrekking hebben op het beheer van het grondwater, gestort in de Voorziening Grondwaterheffing. Hiervoor ontbrak een raming in de begroting (lasten verhoogd, € 197.000, nadelig).

Programma 4 Milieu

Maatschappelijk doel

Een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving in de provincie Noord-Holland bevorderen.

Doelenboom

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 4	Milieu							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	6.886	2.775	171	2.946	6	2.719	2.767	2.866
Directe lasten	5.678	5.123	3.580	8.703	70	4.437	4.324	3.317
Kapitaallasten	58	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	14.805	18.785	2.179	20.964	12	11.906	11.783	11.842
Subtotaal Lasten	27.426	26.683	5.930	32.613	22	19.062	18.874	18.025
Baten	-20.461	-4.770	-177	-4.947	4	-2.980	-2.980	-2.616
Saldo van baten en lasten	6.965	21.913	5.753	27.666	26	16.082	15.894	15.409
Storting reserves	0	0	14.065	14.065	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	6.965	21.913	19.818	41.731	90	16.082	15.894	15.409

Toelichting op de budgettabel

Hier leest u de toelichtingen op de niet-resultaatneutrale mutaties in dit programma, zoals vermeld in de tabel in hoofdstuk 2, Zomernota in één oogopslag.

Directe lasten

PDEN-H OD 4.2.1: Bij de controle van de jaarrekening heeft de accountant geconstateerd dat de bijdragen in de beheers- en oprichtingskosten over 2014 tot en met 2016 van de deelneming van PNH in het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDEN-H) ten onrechte als kapitaalverstrekking zijn geactiveerd. De dekking (totaal € 1,95 miljoen) voor de correctie hiervan wordt in de begroting 2017 opgenomen (lasten verhoogd, € 1,5 miljoen nadelig en € 498.000, neutraal reserve Actieprogramma 2010).

Ook de jaarlijkse kosten van het beheer, juridische en overige kosten van het Participatiefonds Duurzame Economie (PDENH) dienen gedekt te worden uit een begrotingsbudget en niet, zoals tot nu toe, uit het fondsvermogen (lasten verhoogd, € 500.000, nadelig).

Overdrachten

Omgevingsdiensten OD 4.1.2: In december 2016 is door het Ministerie van Veiligheid en Justitie een stimuleringsbijdrage bestuurlijke strafbeschikking milieu (bsb) over 2016 toegekend. Deze bijdrage zal dit jaar in de vorm van subsidies worden doorgezet naar de Omgevingsdiensten (lasten verhoogd, € 60.000, nadelig).

Omgevingsdiensten OD 4.1.2: Naast de reguliere taken op het gebied van bodem voert de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek (OFGV) ook werkzaamheden uit rondom de nazorglocaties. Na een start in 2016 is gebleken dat voor het beoordelen van de 119 nazorglocaties op urgentie in 2017 incidenteel onvoldoende budget beschikbaar is. (lasten verhoogd, € 60.000, nadelig).

Energiebesparing OD 4.1.2: Bij de decembercirculaire 2016 is aan de algemene uitkering uit het provinciefonds een bedrag toegevoegd voor energiebesparing. Deze middelen zullen in 2017 worden ingezet voor het beoordelen van audits in het kader van de European Energy Directive (EED) door de omgevingsdienst NZKG (lasten verhoogd, € 27.000, nadelig).

Baten

Dwangsommen OD 4.1.2: Voor ontvangen dwangsommen i.v.m. de handhaving van de milieuwetgeving wordt een raming opgenomen (baten verhoogd, € 12.000, voordelig).

Bodemsanering OD 4.1.2: De opbrengst voor bodemsaneringsproject Broekerhavenweg is abusievelijk twee keer geraamd. Dit wordt gecorrigeerd (baten verlaagd, € 200.000, nadelig).

4.1 beleidsdoel

Milieukwaliteit in Noord-Holland voldoet minimaal aan wettelijke basiskwaliteit

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

4.1.1 operationeel doel

Kansen creëren en benutten gericht op een duurzamer, gezonder en veiliger Noord-Holland

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
4.1.1.03 Anticiperen op wijzigingen in de	- De consequenties van de wijzigingen in de nationale geluidregelgeving in beeld	- Komt te vervallen bij zomernota 2017.

nationale geluidsregelgeving	gebracht en (indien nodig) provinciale standpunten geformuleerd.
------------------------------	--

Toelichting op te wijzigen instrument

De voorbereiding op de nieuwe nationale geluidregelgeving is inmiddels opgenomen in de totale voorbereiding op de omgevingswet. Apart benoemen is daarom niet meer noodzakelijk.

4.1.1.05	- Data en kaartmateriaal verzameld.	- Data en kaartmateriaal verzamelen uitgesteld naar 2018.
Beleidsvorming ondergrond en bodemsaneringsstrategie		

Toelichting op te wijzigen instrument

Verzamelen data en kaartmateriaal is uitgesteld vanwege de vertraging van de Rijksstructuurvisie ondergrond.

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 4.1.1		Kansen creëren en benutten gericht op een duurzamer, gezonder en veiliger Noord-Holland						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	430	355	-168	187	-47	340	345	350
Directe lasten	37	242	26	268	11	278	278	278
Overdrachten	2	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	468	597	-142	455	-24	618	623	628
Baten	0	0	-26	-26	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	468	597	-168	429	-28	618	623	628
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	468	597	-168	429	-28	618	623	628

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

4.1.2 operationeel doel

Basiskwaliteit borgen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
4.1.2.06 Uitvoeren Regelgeving Burgerluchthavens- en Militaire luchthavens (RBML)	- Luchthavenregelingen (lhr) of - besluiten (lhb) voor bestaande helikopterhavens in Noord-Holland door PS vastgesteld. - Bestuurlijke afspraken ten aanzien van luchthavenbesluit helikopterplatform VUmc uitgevoerd.	- Luchthavenbesluit Loodswezen IJmuiden door PS vastgesteld. - Bestuurlijke afspraken ten aanzien van luchthavenbesluit helikopterplatform VUmc voorbereid.

Toelichting op te wijzigen instrument

De vaststelling van het luchthavenbesluit Heliport Amsterdam is vertraagd door interferentie met ontwikkeling van windparken in de omgeving, dit schuift door naar 2018.

Definitieve besluitvorming ten aanzien van het luchthavenbesluit helikopterplatform VUmc zal in 2017 niet plaatsvinden omdat het VUmc de benodigde vervolgonderzoeken nog niet heeft kunnen uitvoeren. In 2018 zal besluitvorming plaatsvinden

4.1.2.09 Uitvoeren stiltebeleid	- Stiltebeleid herijkt en in de PMV geïmplementeerd	- Stiltebeleid herijkt en resultaten stiltetafels meegenomen in een aanpassing van de PMV en vervolgens in het traject Omgevingsvisie.
------------------------------------	---	--

4.1.2.10 Opdracht geven tot het uitvoeren van de VTH-taken door de regionale uitvoeringsdiensten	- VTH-taken volgens de dienstverleningsovereenkomsten uitgevoerd. - De VTH-plustaken zoals overeengekomen in de dienstverleningsovereenkomsten overgedragen en uitgevoerd	- VTH-taken volgens de dienstverleningsovereenkomsten uitgevoerd. - De VTH-plustaken zoals overeengekomen in de dienstverleningsovereenkomsten overgedragen en uitgevoerd.
---	--	---

Extra informatie voor kaderstelling of controle

In verband met de discussie in het college en Provinciale Staten rondom de nieuwe financieringssysteem bij OD NZKG is er nog geen opdracht gegeven voor het uitvoeren van de VTH-taken in 2017. De verwachting is dat deze opdracht medio 2017 kan worden gegeven. De dienstverleningsovereenkomst 2013 - 2018 loopt tot die tijd nog door voor OD NZKG. Voor de overige omgevingsdiensten conform

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 4.1.2	Basiskwaliteit borgen							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	4.578	1.965	-473	1.492	-24	1.953	1.990	2.088
Directe lasten	4.582	3.602	19	3.621	1	3.259	3.246	3.039
Overdrachten	12.148	18.749	808	19.557	4	11.906	11.783	11.842
Subtotaal Lasten	21.309	24.316	354	24.670	1	17.118	17.019	16.969
Baten	-19.975	-4.770	98	-4.672	-2	-2.980	-2.980	-2.616
Saldo van lasten en baten	1.334	19.546	452	19.998	2	14.138	14.039	14.353
Storting reserves	0	0	14.065	14.065	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.334	19.546	14.517	34.063	74	14.138	14.039	14.353

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Overdrachten

In december 2016 is door het Ministerie van Veiligheid en Justitie een stimuleringsbijdrage bestuurlijke strafbeschikking milieu (bsb) over 2016 toegekend. Deze bijdrage zal dit jaar in de

vorm van subsidies worden doorgezet naar de Omgevingsdiensten (lasten verhoogd, € 60.000 nadelig).

Naast de reguliere taken op het gebied van bodem voert de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek (OFGV) ook werkzaamheden uit rondom de nazorglocaties. Na een start in 2016 is gebleken dat voor het beoordelen van de 119 nazorglocaties op urgentie in 2017 incidenteel onvoldoende budget beschikbaar is (lasten verhoogd, € 60.000 nadelig).

In 2016 werd verwacht een subsidie te verlenen t.b.v. plan Huydekopers (Anna's Hoeve). De aanvraag hiertoe is in december 2016 ontvangen en kon dat jaar niet meer worden verleend. Dit zal in 2017 plaatsvinden (meer besteed uit reserve ILG, € 590.000, neutraal).

Bij de decembercirculaire 2016 is aan de algemene uitkering uit het provinciefonds een bedrag toegevoegd voor energiebesparing. Deze middelen zullen worden ingezet voor het beoordelen van audits in het kader van de European Energy Directive (EED) door de omgevingsdienst NZKG (lasten verhoogd, € 27.000, nadelig).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen elk kleiner dan € 100.000.

Baten

De opbrengst voor bodemsaneringsproject Broekerhavenweg is abusievelijk twee keer geraamd. Dit wordt gecorrigeerd (baten verlaagd, € 200.000, nadelig).

Voor ontvangen dwangsommen i.v.m. de handhaving van de milieuwetgeving wordt een raming opgenomen (baten verhoogd, € 12.000, voordelig).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen elk kleiner dan € 100.000.

Storting reserves

Tot 2016 is voor een bedrag van € 14,065 aan rijksbijdragen door middel van uitkeringen uit het provinciefonds ontvangen. Aanvankelijk zijn deze middelen in de voorziening Bodemsanering gestort. Bij jaarrekening 2016 zijn deze middelen vrijgevallen ten gunste van algemene middelen. Deze reden hiervoor is dat de uitkering van de Rijksbijdrage via het provinciefonds niet in de voorziening bodemsanering mag worden gestort omdat er nog geen direct aanwijsbare verplichtingen of risico's tegenover staan op basis waarvan een voorziening gevormd moet worden. Dit conform voorschrift van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). Om deze middelen voor toekomstige bodemsaneringen beschikbaar te houden wordt voorgesteld deze in de reserve bodemsanering te storten (storting in reserve, € 14,065 miljoen, neutraal).

4.2 beleidsdoel

Beperken energiebehoefte, maximaliseren gebruik van duurzame energie en efficiënt gebruik fossiele energie en grondstoffen

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

4.2.1 operationeel doel

Energiebesparing, opwekking lokale duurzame energie, ontwikkelen van duurzame energie-innovaties en aanjagen initiatieven voor een circulaire economie

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
4.2.1.01 Uitvoeren Beleidsagenda Energietransitie 2016-	- Beoordelen principe-aanvragen Herstructurering Wind op land, organiseren gebiedsateliers,	- Beoordelen principe-aanvragen Herstructurering Wind op land, begeleiden

2020	begeleiden vergunningenprocedure (uitvoering OD NZKG) ten behoeve van realisatie provinciale taakstelling 685,5 MW Wind op land in 2020, verdelingssystematiek vastgesteld. - PIP windpark Westfrisia (overgangsregeling) vastgesteld. - Uitvoering volgens uitvoeringsparagraaf bij Beleidsagenda Energietransitie. - Servicepunt Duurzame Energie is aanbesteed. - Energie Lab is vormgegeven en in praktijk gebracht. - MKB Fondsen voor stimulering van innovaties zijn ontwikkeld. - Ontwikkelingsperspectief Circulaire Economie is opgesteld	vergunningenprocedure (uitvoering OD NZKG) ten behoeve van realisatie provinciale taakstelling 685,5 MW Wind op land in 2020. - PIP windpark Westfrisia (overgangsregeling) vastgesteld. - Uitvoering volgens uitvoeringsparagraaf bij Beleidsagenda Energietransitie. - Servicepunt Duurzame Energie is aanbesteed. - Energie Lab is vormgegeven en in praktijk gebracht. - MKB Fondsen voor stimulering van innovaties zijn ontwikkeld. - Ontwikkelingsperspectief Circulaire Economie is opgesteld.
------	---	--

Toelichting op te wijzigen instrument

Het organiseren van gebiedsateliers en het vaststellen van de verdelingssystematiek zijn al in 2016 gerealiseerd als onderdeel van de beleidsvorming en voorfase/verkenning principeaanvragen. Op dit moment wordt het beleid uitgevoerd.

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 4.2.1		Energiebesparing, opwekking lokale duurzame energie, ontwikkelen van duurzame energie-innovaties en aanjagen initiatieven voor een circulaire economie						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	1.878	455	812	1.267	178	426	432	428
Directe lasten	1.059	1.279	3.535	4.814	276	900	800	0
Kapitaallasten	58	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	2.655	36	1.371	1.407	3.808	0	0	0
Subtotaal Lasten	5.649	1.770	5.718	7.488	323	1.326	1.232	428
Baten	-486	0	-249	-249	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	5.164	1.770	5.469	7.239	309	1.326	1.232	428
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	5.164	1.770	5.469	7.239	309	1.326	1.232	428

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Bij de controle van de jaarrekening heeft de accountant geconstateerd dat de bijdragen in de beheers- en oprichtingskosten over 2014 tot en met 2016 van de deelneming van PNH in het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDEN-H) ten onrechte als

kapitaalverstrekking zijn geactiveerd. De dekking (totaal € 1.95 miljoen) voor de correctie hiervan wordt in de begroting 2017 opgenomen (lasten verhoogd, € 1,5 miljoen nadelig en € 498.000, neutraal reserve Actieprogramma 2010).

De accountant heeft aangegeven dat de jaarlijkse kosten van het beheer, juridische en overige kosten van het Participatiefonds Duurzame Economie (PDENH) gedekt dienen te worden uit een begrotingsbudget en niet, zoals tot nu toe, uit het fondsvermogen (lasten verhoogd, € 500.000, nadelig).

Het van 'Bespaar Lokaal' terugontvangen restant van de Uvr 'Asbest eraf, Zonnepanelen' erop zal worden ingezet voor een nieuw op te stellen Uvr voor het verwijderen van asbestdaken (lasten verhoogd, € 249.000, neutraal).

De kasraming voor uitgaven voor Wind op Land (Vd 2011-13) wordt aangepast (lasten verhoogd, € 217.000, neutraal, reserve TWIN-H).

Voor CO2 monitoring (Vd 2017-29 ter uitvoering van Motie 18 van 23-5-2016) wordt een kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 300.000, neutraal, reserve EXIN-H).

De [Actieagenda Circulaire Economie](#) gaat van start. De middelen worden ingezet voor onderzoek naar: a. circulair inkopen van de PNH, b. inzet van RUD's en OD's voor circulaire economie, c. onderzoek naar knellende wet- en regelgeving, d. het opzetten van icoonketens tezamen met o.a. marktpartijen en e. het laten participeren van bedrijven in Circular Design Business Tracks (lasten verhoogd uit reserve werkgelegenheid en economie, € 320.000, neutraal).

Overdrachten

Een tweetal verleende subsidies voor het project 'Duurzame investering in de woningbouw op Texel' is lager vastgesteld dan de oorspronkelijke verlening. Het verschil is teruggevloeid in de reserve (lasten verlaagd, € 131.000, neutraal, reserve TWIN-H).

Voor subsidieverlening aan het project onderzoekscentrum biomassavergassing InVesta wordt een kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 960.000, neutraal, reserve TWIN-H).

Voor subsidieverlening aan het project biomassavergasser Milena Olga Esme wordt een kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 500.000, neutraal, reserve EXIN-H).

Baten

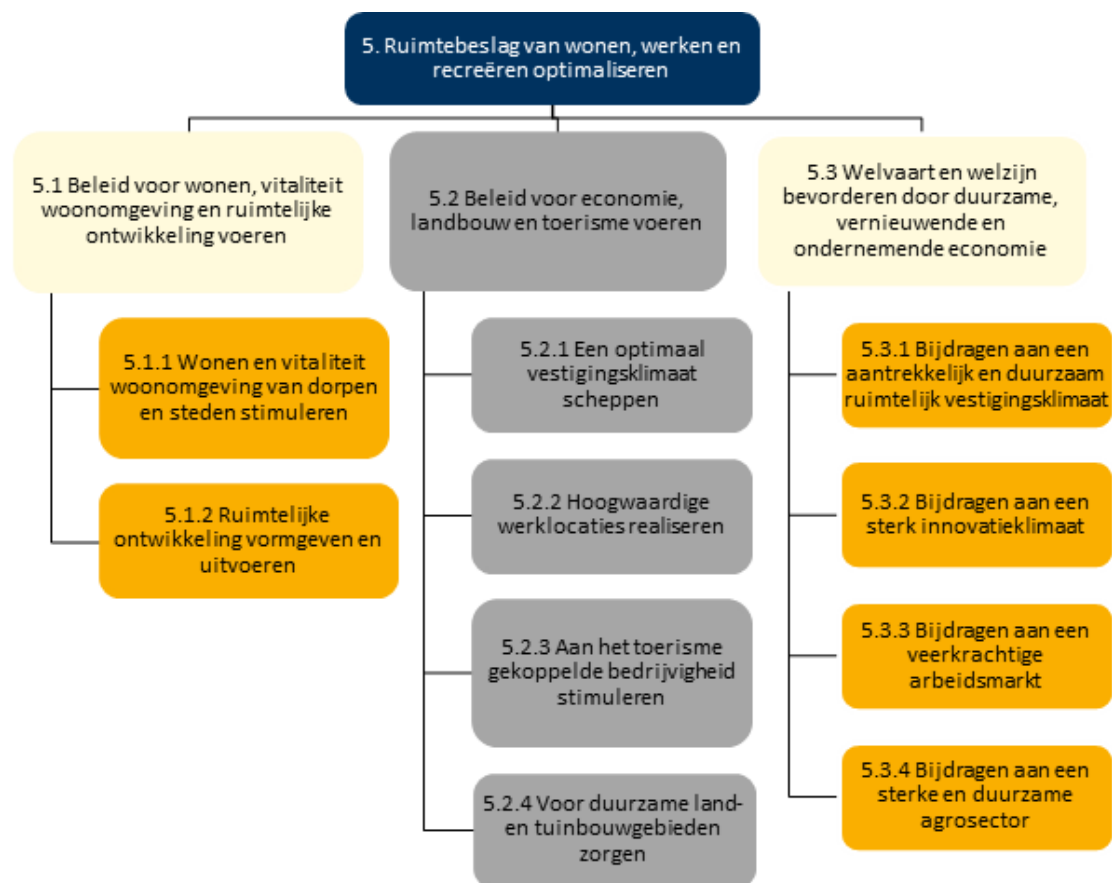
De landelijke Uvr Asbest eraf, Zonnepanelen erop is uitgevoerd door 'Bespaar Lokaal'. Het restant van de voor Noord-Holland beschikbare middelen is terugontvangen (baten verhoogd, € 249.000, neutraal).

Programma 5 Ruimte

Maatschappelijk doel

Ruimtebeslag van wonen, werken en recreëren optimaliseren.

Doelenboom

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 5		Ruimte						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	19.590	7.907	1.399	9.306	18	7.684	7.729	8.011
Directe lasten	7.680	18.922	3.109	22.031	16	12.905	12.129	10.979
Kapitaallasten	869	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	14.428	29.219	2.778	31.997	10	2.425	1.025	475
Subtotaal Lasten	42.567	56.048	7.286	63.334	13	23.014	20.883	19.465
Baten	-26.852	-30.307	-7.975	-38.282	26	-13.945	-15.527	-15.532
Saldo van baten en lasten	15.714	25.741	-689	25.052	-3	9.069	5.356	3.933
Storting reserves	8.316	7.176	2.792	9.968	39	5.215	8.980	250
Onttrekking reserves	-10.721	-8.578	-387	-8.965	5	-1.400	-900	-350
Resultaat	13.309	24.339	1.716	26.055	7	12.884	13.436	3.833

Toelichting op de budgettabel

Hier leest u de toelichtingen op de niet-resultaatneutrale mutaties in dit programma, zoals vermeld in de tabel in hoofdstuk 2, Zomernota in één oogopslag

Directe lasten

Crailo OD 5.1.2: Proces- en ontwikkelkosten voor Crailo bedragen in 2017 € 960.000. Hiervan kan € 336.000 worden gedekt uit het beschikbaar budget voor de uitvoeringsprojecten structuurvisie 2040 (lasten verhoogd, € 624.000, nadelig). Bovendien staan er baten uit eindafrekening Rijksbommenregeling via de gemeenten tegenover.

Crailo OD 5.1.2: Onlangs is de wettelijk verplichte legionella risico inventarisatie en het beheerplan voor Crailo opgesteld. Dit resulteert in jaarlijks terugkerende kosten voor het nemen van beheersmaatregelen (lasten verhoogd, € 200.000, nadelig).

Hoogtij Safe Harbour-premie OD 5.3.1: Onderdeel van de Regresovereenkomst voor het project Hoogtij van de RON is dat wij een premie aan het Havenbedrijf Amsterdam betalen als wederprestatie voor het stellen van zekerheid door het Havenbedrijf aan de Provincie (lasten verhoogd, € 64.000, nadelig).

Overdrachten

Stivas OD 5.3.4: Bijdrage aan Stivas voor tegemoetkoming van gemaakte kosten voor kavelruilactiviteiten in de jaren 2014-2015. Stivas heeft voor de jaren 2010 t/m 2013 projectsubsidies ontvangen voor kavelruil vanuit het Europese platteland ontwikkelingsprogramma (POP). Voor de jaren 2014 en 2015 was er echter geen POP subsidie, dit kwam omdat de nieuwe POP-regeling was vertraagd. Stivas heeft haar activiteiten voor kavelruil in die jaren echter voortgezet. Het Stivas ging er abusievelijk van uit dat de provinciale bijdrage die zij hadden ontvangen voor Kadaster en Notariskosten van kavelruilprojecten voor de jaren 2012 en 2013 mochten inzetten voor de kavelruilactiviteiten in de jaren 2014 en 2015 en dat zij voor Kadaster- en Notariskosten een aparte subsidie zouden krijgen. Hiernaast heeft Stivas kosten gemaakt die achteraf gezien niet subsidiabel waren onder POP. Het Stivas heeft een subsidieverzoek ingediend bij de provincie van € 673.916 om bovenstaande kosten alsnog te dekken. Een deel van dit bedrag, ca. € 125.000, bestaat uit een vordering die de provincie heeft op het Stivas omdat de egalisatiereserve bij de vaststelling van de boekjaarsubsidies in 2012 te hoog was. Omdat de activiteiten van Stivas over de jaren 2014 en 2015 in principe continuering van bestaand provinciaal beleid betekende, stellen wij voor om dit subsidieverzoek te honoreren. Hiervoor hebben wij in de TWIN-H middelen nog een bedrag van € 206.000 beschikbaar, de ontbrekende middelen van € 343.000, worden aangevraagd (lasten verhoogd, € 343.000, nadelig).

RON OD 5.3.1: De waardering van het belang in de RON is met € 371.000 neerwaarts bijgesteld naar aanleiding van de definitieve jaarstukken over 2016 van de RON (lasten verhoogd € 371.000, nadelig).

Baten

Kavelruil en verkopen OD 5.1.2: In de regio Wieringen/Wieringermeer wordt overtollig vastgoed verkocht dat is aangekocht voor het voormalige gebiedsontwikkelingsplan Wieringerrandmeer en vindt kavelruil plaats (baten verhoogd, € 1,8 miljoen, voordelig) waarvan:

- naar verwachting wordt de zesde kavelruil in dit gebied afgerond, waarbij ruim 100 ha agrarische grond wordt verkocht met een netto verkoopopbrengst van circa € 1 miljoen;
- diverse verkopen met een totale nettoverkoopopbrengst van circa € 810.000 waaronder Nieuwlanderweg 28/28a, Voorweg 65 Heemskerk en Het nieuwe werk 54.

Crailo OD 5.1.2: De eindfacturatie aan de gemeenten voor de inzet van Rijksbommenregeling voor het detecteren en ruimen van explosieven op Crailo vindt plaats in 2017 (baten verhoogd, € 1,2 miljoen, voordelig).

Verpachtingen OD 5.1.2: De uitgangspunten verpachtingen leiden tot beperkende pachtvoorwaarden die in meer of mindere mate een negatief effect hebben op de pachtopbrengst van de grond. Daarom wordt op de geliberaliseerde pachtprijs ten opzichte van verpachting zonder beperkingen een percentuele korting toegepast. De pacht prijzen voor pachtcontracten binnen de NNN gebieden zijn daarbij het sterkst gereduceerd. De pachtopbrengsten nemen daardoor af (baten verlaagd, € 400.000, nadelig).

Hoogtij Safe Harbour-premie OD 5.3.1: Onderdeel van de Regresovereenkomst voor het project Hoogtij van de RON is dat de RON een zogenaamde Safe Harbour premie dient over te maken voor het verkrijgen van deze garantie (baten verhoogd, € 193.000, voordelig).

Storting reserves

Circulaire economie OD 5.3.2: Er wordt voorgesteld om € 890.000 te storten in de reserve werkgelegenheid en economie voor duurzame energie. € 471.000 van deze storting kan worden gedekt uit de winst door de verkoop van aandelen Meewind. De ontbrekende € 419.000 komt ten laste van de algemene middelen (lasten verhoogd, € 890.000, nadelig).

5.1 beleidsdoel

Beleid voor wonen, vitaliteit woonomgeving en ruimtelijke ontwikkeling voeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

5.1.1 operationeel doel

Wonen en vitaliteit woonomgeving van dorpen en steden stimuleren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.1.1		Wonen en vitaliteit woonomgeving van dorpen en steden stimuleren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	3.711	835	108	943	13	751	770	722
Directe lasten	40	203	0	203	0	203	3	3
Overdrachten	533	1.593	992	2.585	62	900	0	0
Subtotaal Lasten	4.284	2.631	1.100	3.731	42	1.854	773	725
Baten	-3.208	-693	-492	-1.185	71	0	0	0
Saldo van lasten en baten	1.075	1.938	608	2.546	31	1.854	773	725
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	687	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.763	1.938	608	2.546	31	1.854	773	725

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Overdrachten

Binnen het programma OV-knooppunten wordt samen met gemeenten, NS, Prorail en andere partijen gewerkt aan het verbeteren van de knoopwaarde (bereikbaarheid) en de plaatswaarde (verblijfskwaliteit) van knooppunten en verdere verdichting/verstedelijking rondom knooppunten. Het gaat hierbij om NS-stations op de Zaancorridor, de Kennemerlijn en de Schipholcorridor en nog een enkele daarbuiten. Voor de cofinanciering van diverse maatregelen en projecten, waarvoor gemeenten onvoldoende reguliere middelen beschikbaar hebben of waar geen gesloten businesscase mogelijk is, is een kasraming opgenomen (lasten verhoogd, € 500.000, neutraal uit Reserve Werkgelegenheid en Economie).

Een bijstelling in de kasraming voor de afwikkeling van subsidieverlening voor locatiesubsidies kleine stadsgewesten en stedelijke vernieuwing ISV2 (lasten verlaagd, € 492.000, neutraal):

- ophoging voor locatiesubsidies kleine stadsgewesten met € 624.000;
- verlaging voor stedelijke vernieuwing ISV2 met € 132.000.

Baten

De onttrekking aan de vooruit ontvangen Rijksgelden voor locatiesubsidies kleine stadsgewesten en stedelijke vernieuwing ISV2 nemen evenredig toe (baten verhoogd, € 492.000, neutraal):

- ophoging voor locatiesubsidies kleine stadsgewesten met € 624.000;
- verlaging voor stedelijke vernieuwing ISV2 met € 132.000.

5.1.2 operationeel doel

Ruimtelijke ontwikkeling vormgeven en uitvoeren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
5.1.2.01 Opstellen en uitvoeren ruimtelijke kaders	- PRV aan nieuw provinciaal beleid aangepast ten aanzien van het landelijk gebied. - Structuurvisie in lijn gebracht met beleidswijzigingen. - Handreiking PRV-Ladder voor regio's en gemeenten opgesteld. - Informatiebijeenkomsten, cursussen en trainingen toepassing PRV-Ladder voor de regio's georganiseerd. - Over ruimtelijke gemeentelijke plannen geadviseerd en deze beoordeeld. - Een koersdocument en een concept Omgevingsvisie in het kader van de Omgevingswet opgesteld inclusief een breed participatietraject. - Gewerkt aan het geschikt maken van de data en applicaties voor digitaal stelsel Omgevingswet. - In het kader van de Omgevingswet aan de beoordeling van AMvB's en instrumenten gewerkt. - Gewerkt aan de implementatie van de interne werkwijze horend bij Omgevingswet.	- Handreiking PRV-Ladder voor regio's en gemeenten opgesteld. - Bijeenkomsten over toepassing PRV-Ladder voor de regio's georganiseerd. - Over ruimtelijke gemeentelijke plannen geadviseerd en deze beoordeeld. - Een koersdocument en een eerste concept Omgevingsvisie in het kader van de Omgevingswet opgesteld inclusief een breed participatietraject. - Gewerkt aan het geschikt maken van de data en applicaties voor digitaal stelsel Omgevingswet. - In het kader van de Omgevingswet aan de beoordeling van AMvB's en instrumenten gewerkt. - Gewerkt aan de implementatie van de interne werkwijze horend bij Omgevingswet.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output "PRV aan nieuw provinciaal beleid aangepast ten aanzien van het landelijk gebied" wordt niet gerealiseerd in 2017. In april 2017 hebben GS besloten vooruitlopend op de Omgevingsverordening, nog één samengestelde PRV-wijziging in procedure te brengen. Met het oog hierop hebben GS ook de planning van de PRV-aanpassing heroverwogen.

De output "Structuurvisie in lijn gebracht met beleidswijzigingen" wordt niet gerealiseerd in 2017. De Structuurvisie wordt helemaal niet meer gewijzigd, omdat de provincie volop bezig is met het opstellen van de Omgevingsvisie, die de Structuurvisie zal vervangen

5.1.2.02 Stimuleren ruimtelijke kwaliteit	- Door de ARO over ruimtelijke kwaliteit bij voorontwerpplannen met impact in landelijk gebied geadviseerd. - Door de PARK over ruimtelijke kwaliteit in provinciale en regionale opgaven geadviseerd.	- Door de ARO over ruimtelijke kwaliteit bij voorontwerpplannen met impact in landelijk gebied geadviseerd. - Door de PARK over ruimtelijke kwaliteit in provinciale en regionale opgaven geadviseerd
---	---	--

- Met één 'assist' van de TFR kennis- en procesondersteuning aan een gemeente bij een complexe binnenstedelijke ontwikkeling geboden.

- Evaluatie over de TFR uitgevoerd

Toelichting op te wijzigen instrument

Voor de Taskforce Ruimtelijke winst is nog budget beschikbaar van €38.693,02. Hiervoor kan nog één assist worden uitgevoerd. Op dit moment is er geen nieuwe aanvraag in behandeling. We verwachten daarom dat er dit jaar geen assist zal worden uitgevoerd. Naar aanleiding van de vragen van PS d.d. 18 februari 2017 over het continueren van Taskforce Ruimtelijke winst wordt er dit jaar een evaluatie over de effectiviteit van de reeds gedane assist van de Taskforce Ruimtelijke winst uitgevoerd. PS zullen over de resultaten worden geïnformeerd

PRV = Provinciale Ruimtelijke Verordening

AMvB = Algemene Maatregel van Bestuur

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.1.2		Ruimtelijke ontwikkeling vormgeven en uitvoeren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	11.224	5.370	476	5.846	9	5.346	5.346	5.702
Directe lasten	5.188	10.925	560	11.485	5	5.637	5.261	5.011
Overdrachten	1.112	14.682	4.400	19.082	30	9	9	9
Subtotaal Lasten	17.523	30.977	5.436	36.413	18	10.992	10.616	10.722
Baten	-14.234	-19.840	-6.975	-26.815	35	-8.171	-9.753	-9.758
Saldo van lasten en baten	3.289	11.137	-1.539	9.598	-14	2.821	863	964
Storting reserves	1.000	-2.000	0	-2.000	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-1.199	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	3.090	9.137	-1.539	7.598	-17	2.821	863	964

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

De proces- en ontwikkelkosten voor Crailo bedragen in 2017 € 960.000. Hiervan kan € 336.000 worden gedekt uit het beschikbare budget voor de uitvoeringsprojecten structuurvisie 2040 (lasten verhoogd, € 624.000, nadelig). Bovendien staan er baten via de gemeenten uit de eindafrekening Rijksbommenregeling tegenover.

Onlangs is de wettelijk verplichte legionella risico inventarisatie en het beheerplan voor Crailo opgesteld. Dit resulteert in jaarlijks terugkerende kosten voor het nemen van beheersmaatregelen (lasten verhoogd, € 200.000, nadelig).

De provincie Noord-Holland is een van de trekkers van de MRA actieagenda en beheert punt 1.8 'OV knooppunt ontwikkeling binnen de MRA'. Budget, dat is toegekend hiervoor door bestuurders van het MRA Platform Ruimte, wordt beheerd door de trekkers van dit agendapunt. Het budget wordt ingezet voor de uitwerking van het proces voor de Schipholcorridor -onderzoeken, atelier en aanvulling van vlindermodellen- en voor ontwikkeling van OV knooppunten binnen de gehele MRA (lasten verhoogd, € 65.000, neutraal). Hier staan baten tegenover.

Een administratieve correctie van OD 5.1.2 naar OD 6.1.1 en OD 5.3.4. Conform de kaderbrief 2017 zouden de gedeelde pachttopbrengsten die voortvloeien uit de realisatie van het

Natuurnetwerk Nederland worden doorbelast voor 50% aan landbouw en 50% aan natuur (lasten verlaagd, € 230.000, neutraal).

Omdat de huurovereenkomst met het COA voor de opvang van vluchtelingen op Crailo niet is doorgegaan, vervallen de geraamde meerkosten voor gas en elektra (lasten verlaagd, € 100.000, neutraal). De baten nemen evenredig af.

Overdrachten

De subsidieaanvraag en verlening aan de gemeente Haarlemmermeer voor de groen-recreatieve verbindingen vindt plaats in 2017. De bevoorschotting bedraagt 80% van het verleningsbedrag (lasten verhoogd, € 3,6 miljoen, neutraal uit Rijksgelden ILG).

De subsidieaanvraag en verlening aan de gemeente Haarlemmermeer voor de transformatie bedrijventerreinen vindt plaats in 2017. De bevoorschotting bedraagt 80% van het verleningsbedrag (lasten verhoogd, € 800.000, neutraal uit Rijksgelden ILG)

Baten

Tegenover de subsidieverlening aan de gemeente Haarlemmermeer voor de groen-recreatieve verbindingen staat een evenredige onttrekking aan de balanspost de Rijksgelden ILG (baten verhoogd, € 3,6 miljoen, neutraal).

Tegenover de subsidieverlening aan de gemeente Haarlemmermeer voor de transformatie bedrijventerreinen staat een evenredige onttrekking aan de balanspost de Rijksgelden ILG (baten verhoogd, € 800.000, neutraal).

In de regio Wieringen/Wieringermeer wordt overtollig vastgoed verkocht dat is aangekocht voor het voormalige gebiedsontwikkelingsplan Wieringerrandmeer en vindt kavelruil plaats in het kader van agrarische structuurverbetering (baten verhoogd, € 1,8 miljoen, voordelig) waarvan:

- naar verwachting wordt de zesde kavelruil in dit gebied afgerond, waarbij ruim 100 ha agrarische grond wordt verkocht met een nettoverkoopopbrengst van circa € 1 miljoen;
- diverse verkopen met een totale nettoverkoopopbrengst van circa € 810.000 waaronder Nieuwlanderweg 28/28a, Voorweg 65 Heemskerk en Het nieuwe werk 54.

De afwikkeling voor de inzet van Rijksbommenregeling voor het detecteren en ruimen van explosieven op Crailo vindt plaats in 2017 (baten verhoogd, € 1,2 miljoen, voordelig).

De uitgangspunten verpachtingen leiden tot beperkende pachtvoorwaarden die in meer of mindere mate een negatief effect hebben op de pachtopbrengst van de grond. Daarom wordt op de geliberaliseerde pachtprijs, ten opzichte van verpachting zonder beperkingen, een procentuele korting toegepast. De pachtprizen voor pachtcontracten binnen de NNN gebieden zijn daarbij het sterkst gereduceerd. De pachtopbrengsten nemen daardoor af (baten verlaagd, € 400.000, nadelig).

Omdat de huurovereenkomst met het COA voor de opvang van vluchtelingen op Crailo niet is doorgegaan vervalt de geraamde vergoeding voor gas en elektra (baten verlaagd, € 100.000, neutraal). De lasten nemen evenredig af.

De provincie Noord-Holland is een van de trekkers van de MRA actieagenda en beheert punt 1.8 'OV knooppunt ontwikkeling binnen de MRA'. Budget, dat is toegekend hiervoor door bestuurders van de MRA Platform Ruimte, wordt beheerd door de trekkers van dit agendapunt. Om deze reden wordt budget overgemaakt aan de provincie Noord-Holland, ter besteding aan dit MRA actiepunt (baten verhoogd, € 65.000, neutraal). Hier staan directe lasten tegenover.

5.2 beleidsdoel

Beleid voor economie, landbouw en toerisme voeren

Verandering: Vervallen. Onder 5.3 zijn het bijgestelde beleidsdoel en de bijgestelde operationele doelen, instrumenten en output opgenomen.

Toelichting: geen.

5.2.1 operationeel doel

Een optimaal vestigingsklimaat scheppen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.2.1		Een optimaal vestigingsklimaat scheppen						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	1.760	606	-606	0	-100	603	603	643
Directe lasten	1.851	4.506	-4.506	0	-100	5.782	5.582	4.982
Kapitaallasten	866	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	6.347	9.605	-9.605	0	-100	0	0	0
Subtotaal Lasten	10.823	14.717	-14.717	0	-100	6.385	6.185	5.625
Baten	-9.278	-9.749	9.749	0	-100	-5.749	-5.749	-5.749
Saldo van lasten en baten	1.546	4.968	-4.968	0	-100	636	436	-124
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.546	4.968	-4.968	0	-100	636	436	-124

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Dit operationele doel is vervallen. De budgetten zijn ondergebracht bij de nieuwe operationele doelen.

5.2.2 operationeel doel

Hoogwaardige werklocaties realiseren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.2.2		Hoogwaardige werklocaties realiseren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	2.282	636	-636	0	-100	526	552	456
Directe lasten	388	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	4.383	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	7.054	636	-636	0	-100	526	552	456
Baten	-98	-25	25	0	-100	-25	-25	-25
Saldo van lasten en baten	6.955	611	-611	0	-100	501	527	431
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	6.955	611	-611	0	-100	501	527	431

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Dit operationele doel is vervallen. De budgetten zijn ondergebracht bij de nieuwe operationele doelen.

5.2.3 operationeel doel

Aan het toerisme gekoppelde bedrijvigheid stimuleren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.2.3		Aan het toerisme gekoppelde bedrijvigheid stimuleren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	150	168	-168	0	-100	167	167	178
Directe lasten	113	400	-400	0	-100	400	400	400
Overdrachten	1.062	328	-328	0	-100	0	0	0
Subtotaal Lasten	1.325	896	-896	0	-100	567	567	578
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	1.325	896	-896	0	-100	567	567	578
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.325	896	-896	0	-100	567	567	578

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Dit operationele doel is vervallen. De budgetten zijn ondergebracht bij de nieuwe operationele doelen.

5.2.4 operationeel doel

Voor duurzame land- en tuinbouwgebieden zorgen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.2.4		Voor duurzame land- en tuinbouwgebieden zorgen						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	463	292	-292	0	-100	291	291	310
Directe lasten	101	2.868	-2.868	0	-100	883	883	583
Kapitaallasten	4	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	991	3.031	-3.031	0	-100	1.516	1.016	466
Subtotaal Lasten	1.558	6.191	-6.191	0	-100	2.690	2.190	1.359
Baten	-34	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	1.524	6.191	-6.191	0	-100	2.690	2.190	1.359
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.524	6.191	-6.191	0	-100	2.690	2.190	1.359

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Dit operationele doel is vervallen. De budgetten zijn ondergebracht bij de nieuwe operationele doelen.

5.3 beleidsdoel

Welvaart en welzijn bevorderen door duurzame, vernieuwende en ondernemende economie

Verandering: Nieuw beleidsdoel.

Toelichting: geen.

5.3.1 operationeel doel

Bijdragen aan een aantrekkelijk en duurzaam ruimtelijk vestigingsklimaat

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
5.3.1.01 Faciliteren regionale economische samenwerking		- Bijdrage aan Ontwikkelbedrijf Noord-Holland Noord voor de uitvoering van het jaarlijks activiteitenprogramma is verleend. - Uitvoering is gegeven aan de Visie Noordzeekanaalgebied, o.a. via onze participatie in het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied. - Den Helder is ondersteund bij de planvorming voor de ontwikkeling van de haven en luchthaven. - Via participatie in ontwikkelmaatschappij SADC zijn stappen gezet in de realisatie van werklocaties in de Schipholregio.
<i>Toelichting op te wijzigen instrument</i> De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland". Overige toelichtingen SADC = Schiphol Area Development Company <i>Beleidsstukken bij dit instrument:</i> Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland" Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"		
5.3.1.02 Toekomstbestendig maken van werklocaties		- Via de Uitvoeringsregeling HIRB is verbetering tot stand gebracht in kwaliteit en duurzaamheid van werklocaties. - Ambassadeur beheer bedrijventerreinen aangesteld

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

HIRB = Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam,](#)

[ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)
[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

5.3.1.03

Faciliteren van
regionale afstemming
voor werklocaties en
detailhandel

- De regionale afstemming voor de ontwikkeling van werklocaties in Noord-Holland Zuid (via Uitvoeringsstrategie Plabeka) en Noord-Holland Noord (via regionale convenanten) is bereikt en is bewaakt.
- De jaarlijkse monitoring van bedrijventerreinen en kantoren is uitgevoerd in de Monitor Werklocaties Noord-Holland.
- De regionale afstemming voor nieuwe detailhandelsontwikkelingen is uitgevoerd en bewaakt, o.a. via financiële bijdragen aan regionale detailhandelsvisies.
- Financiële ondersteuning is verleend aan 2 regionale adviescommissies detailhandel (RAC).

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

Plabeka = Platform Bedrijventerreinen en Kantoren (in de MRA)

MRA = Metropool Regio Amsterdam

RAC = Regionale Advies Commissie Detailhandel

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)
[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

5.3.1.04

Stimuleren van het
toerisme in Noord-
Holland

- In samenwerking met MRA-partners (Agenda Toerisme) zijn diverse promotionele activiteiten en projecten uitgevoerd, o.a. gericht op betere spreiding bezoekersstromen.
- Gemeenten/regio's zijn ondersteund voor het maken van visies over de ontwikkeling van verblijfsrecreatie.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

MRA = Metropool Regio Amsterdam

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)
[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

5.3.1.05

Aantrekken van
internationale bedrijven

- Internationale bedrijven die zich willen vestigen in Noord-Holland, zijn gesignaleerd en begeleid.
- Promotiemateriaal (website en brochures) voor de acquisitie van internationale bedrijven zijn op orde gebracht en promotieactiviteiten (beurzen, handelsmissies via aangesloten samenwerkingsverbanden) zijn

uitgevoerd.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)

[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.3.1		Bijdragen aan een aantrekkelijk en duurzaam ruimtelijk vestigingsklimaat						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	1.000	1.000	0	0	0	0
Directe lasten	0	0	2.650	2.650	0	0	0	0
Overdrachten	0	0	5.361	5.361	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	0	0	9.011	9.011	0	0	0	0
Baten	0	0	-10.227	-10.227	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	0	-1.217	-1.217	0	0	0	0
Storting reserves	2.837	6.112	0	6.112	0	4.893	6.052	250
Onttrekking reserves	-6.182	0	-1.637	-1.637	0	0	0	0
Resultaat	-3.345	6.112	-2.854	3.258	-47	4.893	6.052	250

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Met het coalitieakkoord is € 10,5 miljoen beschikbaar gesteld voor het herstructureren van bedrijfsterreinen in de jaren 2017 t/m 2019. In 2017 wordt de raming voor opdrachten voor het herstructureren van bedrijventerreinen verhoogd (lasten verhoogd uit reserve herstructurering bedrijventerreinen, € 200.000, neutraal).

Na de opening van het Sluis en Haven Informatiepunt (SHIP) moeten nu de kosten (zoals onder andere de energiekosten) nog in de begroting verwerkt worden (lasten verhoogd, € 90.000, neutraal).

Onderdeel van de Regresovereenkomst voor het project Hoogtij van de RON is dat wij een premie aan het Havenbedrijf Amsterdam betalen als wederprestatie voor het stellen van zekerheid door het Havenbedrijf aan de Provincie (lasten verhoogd, € 64.000, nadelig).

De overige mutaties hebben betrekking op het omzetten van de budgetten naar het nieuwe Beleidsdoel 5.3 (lasten verhoogd, € 2,3 miljoen, neutraal).

Overdrachten

Met het coalitieakkoord is € 10,5 miljoen beschikbaar gesteld voor het herstructureren van bedrijfsterreinen in de jaren 2017 t/m 2019. In 2017 wordt daarom het bedrag voor subsidieverleningen verhoogd (lasten verhoogd uit de reserve herstructurering bedrijventerreinen, € 537.000, neutraal).

Voor de uitvoeringsregeling Water als Economische Drager Waterrecreatie is in 2017 een subsidieplafond opgenomen van € 200.000 (lasten verhoogd uit reserve water als economische drager, € 200.000, neutraal).

Voor het SHIP is de exploitatie aan Telstar gegund (lasten verhoogd, € 170.000, neutraal).

De waardering van het belang in de RON is met € 371.000 neerwaarts bijgesteld naar aanleiding van de definitieve jaarstukken over 2016 van de RON (lasten verhoogd € 371.000, nadelig).

De overige mutaties hebben betrekking op het omzetten van de budgetten naar het nieuwe Beleidsdoel 5.3 (lasten verhoogd, € 4,1 miljoen, neutraal).

Baten

De bijdragen van derden, zoals gemeenten en Rijkswaterstaat, aan het SHIP (baten verhoogd, € 260.000, neutraal).

Onderdeel van de Regresovereenkomst voor het project Hoogtij van de RON is dat de RON een zogenaamde Safe Harbour premie dient over te maken voor het verkrijgen van deze garantie (baten verhoogd, € 193.000, voordelig).

De overige mutaties hebben betrekking op het omzetten van de budgetten naar het nieuwe Beleidsdoel 5.3 (baten verhoogd, € 9,8 miljoen, neutraal).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen, elk kleiner dan € 100.000.

Onttrekking reserves

De onttrekking aan de reserve herstructurering bedrijventerreinen wordt aangepast aan de uitgavenraming voor uitgaven uit de reserve (onttrekking verhoogd, € 737.000, neutraal).

De onttrekking aan de reserve Water als Economische Drager wordt aangepast aan de uitgavenraming voor het verlenen van subsidies op basis van de uitvoeringsregeling Water als Economische Drager Waterrecreatie (onttrekking verhoogd, € 200.000, neutraal).

Een onttrekking aan reserve ontwikkeling havencomplex met betrekking tot de investering in het Sluis, Haven Informatiepunt (SHIP) die, naar aanleiding van het per 1 januari 2017 gewijzigd Besluit Begroting en Verantwoording geactiveerd moet worden en over de gebruiksduur afgeschreven. (onttrekking verhoogd, € 700.000, neutraal).

5.3.2 operationeel doel

Bijdragen aan een sterk innovatieklimaat

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
5.3.2.01 Versterken van (duurzame) innovatie in het MKB		- Innovatie in het MKB is versterkt door middel van inzet van vier instrumenten: (a) Proof of concept fonds, (b) MIT (MKB Innovatiestimulering Topsectoren, (c) Investeringsgereedprogramma, (d) Versnellingsprogramma voor duurzame innovaties.
<i>Toelichting op te wijzigen instrument</i> De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland". Overige toelichtingen MKB = Midden en Klein Bedrijf MIT = MKB Innovatiestimulering Topsectoren <i>Beleidsstukken bij dit instrument:</i> Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland" Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"		
5.3.2.02 Versterken innovatieklimaat in de		- Jaarlijkse bijdrage aan de MRA (regionaal budget innovatie) is verleend waarmee diverse projecten

Metropoolregio
Amsterdam

en activiteiten op gebied van
innovatie en economie zijn
ondersteund.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

MRA = Metropool Regio Amsterdam

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)

[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

5.3.2.03

Versterken van de
digitale infrastructuur

- Initiatieven ondersteund in het kader van het aanleggen van breedbandverbindingen in 'witte' gebieden in Noord-Holland.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)

[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

5.3.2.04

Behouden en
versterken van
Onderzoekslocatie

- Bijdrage (in samenwerking met het ministerie van EZ) is verleend aan de voorbereidingsfase voor de nieuwe Pallas reactor.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

EZ = Economische Zaken

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)

[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.3.2		Bijdragen aan een sterk innovatieklimaat						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	521	521	0	0	0	0
Directe lasten	0	20	3.580	3.600	17.900	0	0	0
Overdrachten	0	-20	2.560	2.540	-12.800	0	0	0
Subtotaal Lasten	0	0	6.661	6.661	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	0	6.661	6.661	0	0	0	0
Storting reserves	4.479	3.064	2.292	5.356	75	322	2.929	0
Onttrekking reserves	-3.947	-6.178	250	-5.928	-4	0	0	0
Resultaat	532	-3.113	9.203	6.090	-296	322	2.929	0

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

De raming voor Proof of Concept is geactualiseerd (lasten verhoogd uit reserve werkgelegenheid en economie, € 2,1 miljoen, neutraal).

De overige mutaties hebben betrekking op het omzetten van de budgetten naar het nieuwe Beleidsdoel 5.3 (lasten verhoogd, € 1,5 miljoen, neutraal).

Overdrachten

De raming voor MKB innovatie (subsidieplafond uitvoeringsregeling MKB innovatiestimulering topsectoren) is geactualiseerd. De raming voor Proof of Concept vindt bij de directe lasten plaats, daarom wordt de overdrachtenraming voor deze past naar beneden bijgesteld (lasten verlaagd uit reserve werkgelegenheid en economie, € 3,3 miljoen, neutraal).

De overige mutaties hebben betrekking op het omzetten van de budgetten naar het nieuwe Beleidsdoel 5.3 (lasten verhoogd, € 5,9 miljoen, neutraal).

Storting reserves

Er wordt voorgesteld om € 890.000 te storten in de reserve werkgelegenheid en economie voor duurzame energie. € 471.000 van deze storting kan worden gedekt uit de winst door de verkoop van aandelen Meewind. De ontbrekende € 419.000 komt ten laste van de algemene middelen (lasten verhoogd, € 419.000, nadelig en lasten verhoogd, € 471.000).

In de meicirculaire 2017 krijgt de provincie extra geld voor MKB Innovatiestimulering Topsectoren. Dit geld wordt gestort in de reserve werkgelegenheid en economie (storting in reserve werkgelegenheid en economie verhoogd, € 92.000, neutraal).

Bij Kaderbrief 2018 zijn middelen beschikbaar gesteld voor Circulaire Economie. Hiervoor is dekking gevonden uit de meevallende opbrengsten vanuit de verkoop van de Meewind aandelen. Het gaat hierbij om een bedrag van € 1.610.000. Hiervan wordt € 1.310.000 gestort in de reserve Werkgelegenheid en economie.

Onttrekking reserves

Er vindt vrijval plaats uit de reserve werkgelegenheid en economie. Dit wordt gebruikt om de apparaatskosten te betalen voor het verlenen van subsidies voor de uitvoeringsregeling MKB Innovatiestimulering Regio en Topsectoren (baten verhoogd, € 140.000, neutraal).

De onttrekking aan de reserve wordt aangepast aan de gewijzigde uitgavenraming bij OD 4.2.1, OD 5.1.1 en OD 5.3.2 (onttrekking uit reserve werkgelegenheid en economie verlaagd, € 390.000, neutraal).

5.3.3 operationeel doel

Bijdragen aan een veerkrachtige arbeidsmarkt

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
5.3.3.01 Verbeteren aansluiting arbeidsmarkt & onderwijs		- Uitvoering is gegeven aan Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt o.a. gericht op versterken MBO techniek-campusstructuur.
<i>Toelichting op te wijzigen instrument</i>		
De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".		
Overige toelichtingen		
<i>Beleidsstukken bij dit instrument:</i>		
Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"		

Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"

5.3.3.02

Versnellen overgang
van werk naar werk

- Uitvoering is gegeven aan
Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt
o.a. gericht op doorstroming van
mensen in arbeidsproces.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)
[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

5.3.3.03

Bevorderen van
inclusieve arbeidsmarkt

- Uitvoering is gegeven aan
Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt
o.a. gericht op toegankelijkheid van
arbeidsmarkt voor doelgroepen met
een achterstand.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)
[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.3.3		Bijdragen aan een veerkrachtige arbeidsmarkt						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	687	687	0	0	0	0
Directe lasten	0	0	1.110	1.110	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	0	0	1.797	1.797	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	0	1.797	1.797	0	0	0	0
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	0	1.797	1.797	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Deze mutaties hebben betrekking op het omzetten van de budgetten naar het nieuwe Beleidsdoel 5.3 (lasten verhoogd, € 1,1 miljoen, neutraal).

5.3.4 operationeel doel

Bijdragen aan een sterke en duurzame agrosector

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
5.3.4.01 Faciliteren Greenport Noord-Holland Noord en Greenport Aalsmeer		- Via het samenwerkingsverband Greenport Noord-Holland Noord en via projecten van het Uitvoeringsprogramma is uitvoering gegeven aan het versterken van het agrocluster in Noord-Holland Noord. - Via het samenwerkingsverband Greenport Aalsmeer en via projecten van het Uitvoeringsprogramma is uitvoering gegeven aan het versterken van de bedrijvigheid in deze regio.
<i>Toelichting op te wijzigen instrument</i> De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".		
Overige toelichtingen <i>Beleidsstukken bij dit instrument:</i> Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland" Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"		
5.3.4.02 Versterken van agriclusters Seedvalley en Agri & Food in de MRA		- Via Amsterdam Green Campus en AgriTechCampus zijn agriclusters versterkt. - Bijdrage is verleend aan het Uitvoeringsprogramma Agri & Food in de MRA.
<i>Toelichting op te wijzigen instrument</i> De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".		
Overige toelichtingen MRA = Metropool Regio Amsterdam <i>Beleidsstukken bij dit instrument:</i> Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland" Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"		
5.3.4.03 Versterken en verduurzamen van de visserijsector		- Bijdrage is verleend aan Uitvoeringsprogramma IJsselmeervisserij (o.a. gericht op verduurzaming visserij). - Projecten in de Waddenzee zijn ondersteund via het Waddenfonds.
<i>Toelichting op te wijzigen instrument</i> De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".		
Overige toelichtingen <i>Beleidsstukken bij dit instrument:</i> Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland" Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"		
5.3.4.04 Uitvoeren Plattelandsontwikkelingsprogramma		- Door de uitvoering en cofinanciering van het Europese

(POP)

POP3 programma zijn diverse projecten (o.a. gericht op innovatie, duurzaamheid en biodiversiteit) gerealiseerd.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan de in oktober 2016 vastgestelde Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland".

Overige toelichtingen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Uitvoeringsagenda Economie Noord-Holland 2016-2019 "Werken aan een duurzaam, ondernemend en vernieuwend Noord-Holland"](#)
[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.3.4	Bijdragen aan een sterke en duurzame agrosector							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	309	309	0	0	0	0
Directe lasten	0	0	2.983	2.983	0	0	0	0
Overdrachten	0	0	2.429	2.429	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	0	0	5.721	5.721	0	0	0	0
Baten	0	0	-55	-55	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	0	5.666	5.666	0	0	0	0
Storting reserves	0	0	500	500	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-81	-2.400	1.000	-1.400	-42	-1.400	-900	-350
Resultaat	-81	-2.400	7.166	4.766	-299	-1.400	-900	-350

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Een administratieve correctie van OD 5.1.2 naar OD 5.3.4. Conform de kaderbrief 2017 zouden de gedeelde pachtopbrengsten die voortvloeit uit de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland worden doorbelast voor 50% aan landbouw (lasten verhoogd, € 115.000, neutraal).

De overige mutaties hebben betrekking op het omzetten van de budgetten naar het nieuwe Beleidsdoel 5.3 (lasten verhoogd, € 2,9 miljoen, neutraal).

Overdrachten

Bijdrage aan Stivas voor tegemoetkoming van gemaakte kosten voor kavelruilactiviteiten in de jaren 2014-2015. Stivas heeft voor de jaren 2010 t/m 2013 projectsubsidies ontvangen voor kavelruil vanuit het Europese platteland ontwikkelingsprogramma (POP). Voor de jaren 2014 en 2015 was er echter geen POP subsidie, dit kwam omdat de nieuwe POP-regeling was vertraagd. Stivas heeft haar activiteiten voor kavelruil in die jaren echter voortgezet. Het Stivas ging er abusievelijk van uit dat de provinciale bijdrage die zij hadden ontvangen voor Kadaster en Notariskosten van kavelruilprojecten voor de jaren 2012 en 2013 mochten inzetten voor de kavelruilactiviteiten in de jaren 2014 en 2015 en dat zij voor de voor Kadaster en Notariskosten een aparte subsidie zouden krijgen. Hiernaast heeft Stivas kosten gemaakt die achteraf gezien niet subsidiabel waren onder POP. Het Stivas heeft een subsidieverzoek ingediend bij de provincie van € 673.916 om bovenstaande kosten alsnog te dekken. Een deel van dit bedrag, ca. € 125.000, bestaat uit een vordering die de provincie heeft op het Stivas omdat de egalisatiereserve bij de vaststelling van de boekjaarsubsidies in 2012 te hoog was. Omdat de activiteiten van Stivas over de jaren 2014 en 2015 in principe continuering van bestaand provinciaal beleid betekende, stellen

wij voor om dit subsidieverzoek te honoreren. Hiervoor hebben wij in de TWIN-H middelen nog een bedrag van € 206.000 beschikbaar, de ontbrekende middelen van € 343.000, worden bij de Zomernota 2017 aangevraagd (lasten verhoogd, € 343.000, nadelig).

De kasraming voor de reserve Europese projecten Landbouwsubsidies wordt aangepast op basis van de te verwachten facturen vanuit RVO hiervoor (lasten verlaagd € 1 miljoen, neutraal).

In het kader van Duurzaam Door/Groen Kapitaal zijn subsidies verleend aan de Greenport NHN en LTO Noord. Hiervoor wordt budget opgenomen ten laste van de voor Duurzaam Door ontvangen rijksbijdrage (lasten verhoogd, € 55.000, neutraal).

De overige mutaties hebben betrekking op het omzetten van de budgetten naar het nieuwe Beleidsdoel 5.3 (lasten verhoogd, € 3,0 miljoen, neutraal).

Baten

Voor de in het kader van Duurzaam Door/Groen kapitaal verleende subsidies wordt een onttrekking geraamd aan de ontvangen rijksbijdrage voor Duurzaam Door (baten verhoogd, € 55.000, neutraal).

Storting reserves

Bij Kaderbrief 2018 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de cofinanciering van projecten die bijdragen aan de verduurzaming van de landbouw in Noord-Holland. In 2017 gaat het om een bedrag van € 500.000. Deze middelen worden gestort in de reserve Europese projecten landbouwsubsidies (lasten verhoogd, € 500.000, nadelig).

Onttrekking reserves

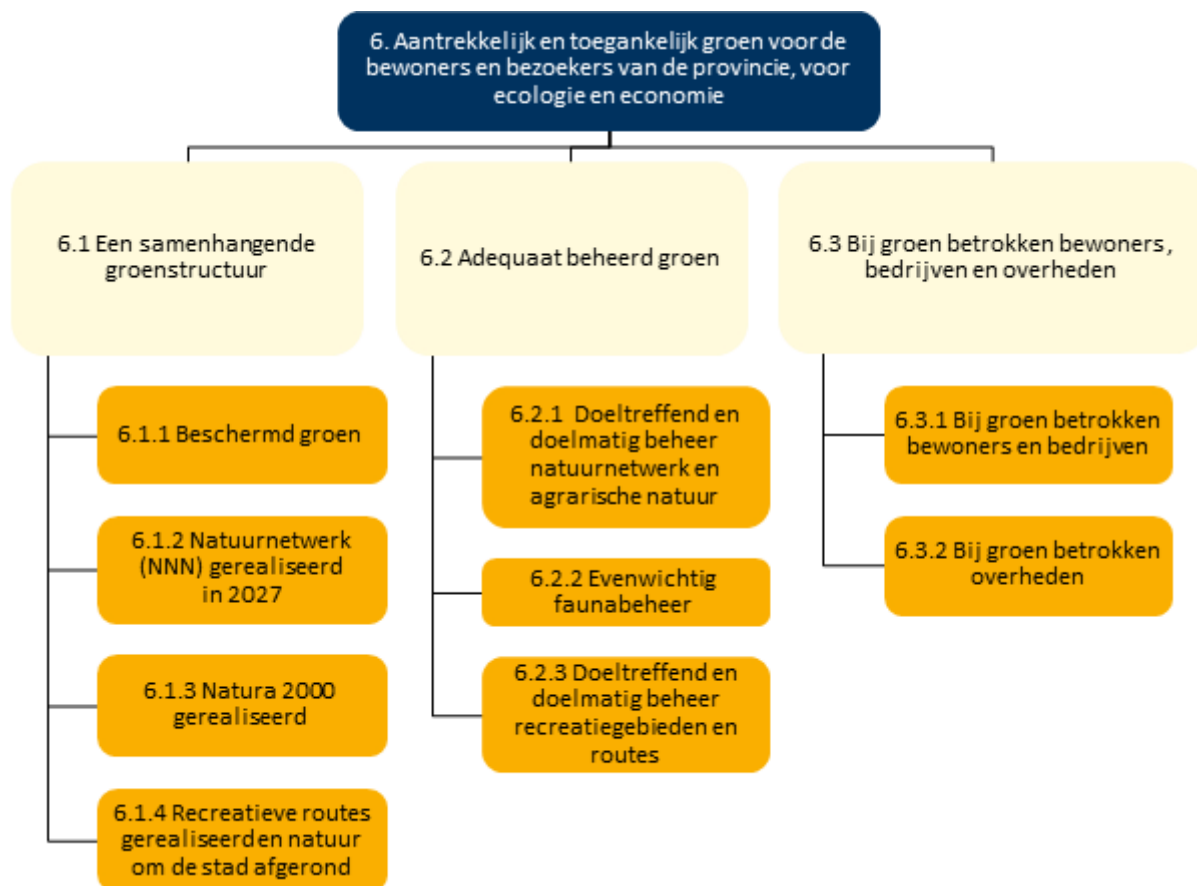
De kasraming voor de reserve Europese projecten Landbouwsubsidies wordt aangepast (onttrekking uit de reserve verlaagd € 1 miljoen, neutraal).

Programma 6 Groen

Maatschappelijk doel

Aantrekkelijk en toegankelijk groen voor de bewoners en bezoekers van de provincie, voor ecologie en economie.

Doelenboom

Leeswijzer

Met ingang van de begroting 2016 is als gevolg van de [Motie 53/2014 'Natuur is Kapitaal'](#) het begrotingsprogramma Groen losgekoppeld van Programma Ruimte en als een apart programma met afwijkende lay-out in de begroting opgenomen. Vanaf de begroting 2019 is het de bedoeling dat alle programma's weer dezelfde, gemoderniseerde, lay-out krijgen. Ook programma Groen zal dan worden aangepast aan deze nieuwe lay-out.

Bij de zomernota wordt op programma- en beleidsdoelniveau een toelichting gegeven op de voortgang van de budgetten. Tevens worden op beleidsdoelniveau ook de prestatie-indicatoren weergegeven als begroot en bijgesteld met een toelichting op de wijzigingen.

Wat mag het kosten?

Budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 6 Groen	Jaar-rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties Zomernota 2017	Begroot 2017 na Zomernota	% Toe-of afname	Begroot 2018	Begroot 2019
Bedragen x € 1.000							
Lasten uit algemene	48.914	47.478	2.810	50.288	6%	35.183	35.208

middelen							
6.1 Een samenhangende groenstructuur	12.390	8.088	1.694	9.782	21%	6.752	6.879
6.2 Adequaate beheerd groen	34.148	36.801	1.095	37.896	3%	26.254	26.193
6.3 Bij groen betrokken bewoners en bedrijven en overheden	2.376	2.589	21	2.610	1%	2.177	2.137
Lasten gedekt uit reserves, details zie 6.1 en 6.2	22.205	65.626	-19.123	46.503	-29%	41.527	24.954

	Jaar-rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties Zomernota 2017	Begroot 2017 na Zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019
Totaal Lasten	71.119	113.104	-16.313	96.791	-14%	76.710	60.162
Totaal Baten	-11.254	-11.573	6.601	-4.972	-57%	-21.085	-9.408
Saldo van baten en lasten	59.865	101.531	-9.712	91.819	-10%	55.625	50.754

Stortingen in reserves	Jaar-rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties Zomernota 2017	Begroot 2017 na Zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019
Reserve Groen	24.350	16.539	521	17.060	3%	17.959	21.744
Reserve Groene Uitweg	366	959	36.048	37.007	3.759%	0	0
Reserve Cofinanciering Waddenzee	1.000	911	0	911	0%	911	951
Reserve kapitaallasten groen	0	0	13.774	13.774	100%	0	0

Toelichting op de budgettabel

Lasten gedekt door reserves

Alle reserves worden geprogrammeerd via het concept Provinciale Meerjarenprogramma Groen 2018-2022 (PMG). De mutaties bij de Zomernota hebben betrekking op dit concept PMG.

Baten

Voor het gebiedsprogramma Laag Holland zijn de baten verlaagd omdat het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier niet meer zal bijdragen (baten verlaagd, € 100.000, neutraal).

Bij de jaarstukken is de ontvangen rijksbijdrage voor Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO) vrijgefallen. Als gevolg hiervan dient ook de bij de eerste begrotingswijziging 2017 geraamde onttrekking aan de balanspost 'voortuontvangen rijksbijdragen' te vervallen. (baten verlaagd, € 324.000, nadelig).

Voor een in het kader van Duurzaam Door/Groen Kapitaal verleende subsidie wordt een onttrekking geraamd aan de ontvangen rijksbijdrage voor Duurzaam Door (baten verhoogd, € 37.000, neutraal).

Tegenover de verplichtingen uit de ILG-periode (2007-2012) staat een balanspost vooruit ontvangen Rijksbijdrage ILG-middelen. Hierin zitten de baten voor de resterende FES-projecten (Fonds Economische Structuurversterking) die nog uitgevoerd moeten worden. Bij de Zomernota 2017 wordt dit bedrag geactualiseerd (baten verlaagd, € 4,2 miljoen, neutraal).

De BDU Groene Uitweg wordt leeggeboekt omdat alles via de reserve Groene Uitweg gaat verlopen (baten verlaagd, € 2,0 miljoen, neutraal).

Als gevolg van het per 1-1-2017 gewijzigd BBV worden de provinciale investeringen in activa met een maatschappelijk nut vanaf 2017 verplicht geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven en mogen de hiervoor gemaakte uitgaven niet meer direct ten laste gebracht van de reserve worden gebracht. De geprognosticeerde uitgaven voor de investering in Natuurbrug Zeepoort ter hoogte van € 1 miljoen is aan de Reserve Groen onttrokken en in de Reserve Kapitaallasten Investerings Groen gestort om de toekomstige kapitaallasten te kunnen dekken (onttrekking reserve verhoogd, € 1 miljoen neutraal).

De geprognosticeerde uitgaven voor de investering in de Binnendoorvaartverbinding ter hoogte van € 9,757 miljoen is aan de Reserve Groene Uitweg onttrokken en in de Reserve Kapitaallasten Investerings Groen gestort om de toekomstige kapitaallasten te kunnen dekken. (onttrekking reserve verhoogd, € 9,757 miljoen neutraal).

De onttrekking aan de Reserve Groene Uitweg is met € 2,9 miljoen verlaagd door lagere lasten Voormeerpassage door vertraging in het project. Discussie tussen de deelnemende partijen (Gooise Meeren, Natuurmonumenten, Pro-Rail en PNH) over het dragen van risico en latere beheer van de werken heeft geleid tot vertraging van de uitvoering van het project (lagere onttrekking reserves, € 2,9 miljoen, neutraal).

Storting in reserves

De storting in de reserve Groen wordt verlaagd om het budget voor de Omgevingsdiensten Groen (de Vergunningen, Handhaving en Toezichthouden (VTH)-plustaken) te verhogen. Bij het Natuurpact 2013 is voor deze taken € 377.000 per jaar beschikbaar is gesteld maar, omdat er toen nog geen bestemming was, is dit tijdelijk als storting in de reserve Groen ondergebracht (storting verlaagd, € 377.000, neutraal).

Vanuit de meicirculaire 2017 (Decentralisatie Uitkering) wordt er € 267.000 in de reserve Groen gestort voor Hydrologische maatregelen. De middelen uit de Kaderbrief 2018 voor het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (€ 83.000 in 2017) worden tijdelijk in de reserve Groen gestort (storting verhoogd, € 350.000, neutraal).

Bij de Jaarrekening 2016 is voorgesteld om een bedrag van € 547.780 uit de vrijgevalen middelen Investeringsimpuls Landelijk gebied in de reserve Groen te storten (storting verhoogd € 547.800, neutraal).

In IPO verband en in overleg met het ministerie van I&M is afgesproken om de BDU Rijksmiddelen uit voorgaande jaren versneld in te zetten door “ruilen” met reeds bestaande budgetten. Hiermee vereenvoudigt de administratieve afhandeling van de verantwoording aan het rijk over de resterende BDU-budgetten uit voorgaande jaren. Administratief leidt dit tot een aantal neutrale omboekingen tussen reserves, baten en de balans. Inhoudelijk verandert er niets (storting in Reserve Groene Uitweg verhoogd, € 36,1 miljoen, neutraal).

Als gevolg van BBV wijziging worden de provinciale investeringen in activa met een maatschappelijk nut vanaf 2017 verplicht geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven en mogen de hiervoor gemaakte uitgaven niet meer direct ten laste gebracht van de reserve worden gebracht. Van de volgende investeringsprojecten worden de geprognosticeerde uitgaven in de reserve kapitaallasten Groen gestort ter dekking van de meerjaren kapitaallasten (hogere storting in reserve, € 13,774 miljoen, neutraal).

- Verbinden en ontsnipperen € 0,321 miljoen;
- Ecoduct Zeeweg € 2,696 miljoen;
- Natuurbrug Zeepoort € 1,0 miljoen;
- Binnendoorvaartverbinding € 9,757 miljoen.

Een samenhangende groenstructuur

Wat gaan we daarvoor doen?

Tabel Prestatie-indicatoren Begroting

Taak	Output	Nulmeting	B2017	B2018	B2019	B2020
6.1.1 Bescherming van groen via uitvoering van Wet Natuurbescherming	Vastgestelde beheerplannen Natura 2000 (in totaal 19)	2 (in 2016)	15	2	n.v.t.	n.v.t.
6.1.2 a. Verwerving/functiewijziging natuurnetwerk	Oppervlakte natuurnetwerk beschikbaar bij eindbeheerder als natuurgrond gerealiseerd	(2016 was 4.399)	250	250	250	250
6.1.2 b. Inrichting natuurnetwerk	Inrichting NNN gerealiseerd	(2016 was 6.141*)	250	250	250	250
6.1.3 Verbetermaatregelen Natura 2000 gebieden treffen	Natura 2000 maatregelen getroffen	Opgave beheerperiode 4.020 ha (in 2016)	20%	20%	20%	20%
6.1.4 Aanleg recreatieve routes	Recr. verbindingen aangelegd en/of bewegwijzerd	Restant-opgave: 1.370 km (in 2016)	370	330	330	330

Tabel bijgestelde prestatie-indicatoren Zomernota

Taak	Output	Nulmeting	B2017	B2018	B2019	B2020
6.1.1 Bescherming van groen via uitvoering van Wet Natuurbescherming	Vastgestelde beheerplannen Natura 2000 (in totaal 19)	8 (in 2016)	9	2	n.v.t.	n.v.t.
6.1.2 a. Verwerving/functiewijziging natuurnetwerk	Oppervlakte natuurnetwerk beschikbaar bij eindbeheerder als natuurgrond gerealiseerd	(2016 was 4.399)	250	250	250	250
6.1.2 b. Inrichting	Inrichting NNN	(2016 was	250	250	250	250

natuurnetwerk	gerealiseerd	6.141*)				
6.1.3 Verbetermaatregelen Natura 2000 gebieden treffen	Natura 2000 maatregelen getroffen	Opgave beheerperiode 4.020 ha (in 2016)	20%	20%	20%	20%
6.1.4 Aanleg recreatieve routes	Recr. verbindingen aangelegd en/of bewegwijzerd	Restant-opgave: 1.370 km (in 2016)	370	330	330	330

Toelichting op de wijziging

De output onder 6.1.1 'Bescherming van groen via uitvoering van Wet Natuurbescherming' is gewijzigd, omdat in 2016 8 in plaats van de geprognosticeerde 2 plannen konden worden vastgesteld. Het totaal aantal vast te stellen plannen is 19. De 6 in 2016 extra vastgestelde plannen zijn in mindering gebracht op de output 2017. In 2018 worden de laatste 2 plannen vastgesteld.

Wat mag het kosten?

Meerjarenraming lasten (x 1.000 euro)

6.1 Een samenhangende groenstructuur	Rekening 2016	Begroting 2017	Mutaties Zomernota	Begroting 2017 na Zomernota	Begroting 2018	Begroting 2019
Lasten uit algemene middelen	12.390	8.088	1.694	9.782	6.752	6.879
a. NB wet en Flora- en Fauna wet (handhaving, vergunningverlening)	48	0	0	0	0	0
b. Realisatie NNN	703	703	0	703	703	703
c. Onderzoek en advies groen	579	257	115	372	257	257
d. Beheerplannen N2000	182	101	0	101	101	101
k. Omgevingsdiensten Groen	1.454	2.852	377	3.229	2.852	2.852
l. Subsidies Regionale samenwerking	562	1.193	0	1.193	0	0
Apparaatskosten	9.508	2.982	1.202	4.184	2.839	2.966
Afrekeningsverschillen voorgaande boekjaren	-646	0	0	0	0	0
Lasten gedekt uit reserves en balansposten (BDU en vooruitontvangen bijdrage)	21.954	65.626	-20.034	45.592	41.523	24.824
e. Reserve Groen	15.368	42.881	-9.661	33.220	20.099	15.852
f. Reserve Groene Uitweg	3.002	11.097	-2.875	8.222	0	0
g. BDU Groene Uitweg	0	1.965	-1.965	0	17.286	6.972
h. Groenfonds ILG Rijk	1.597	6.967	-4.192	2.775	0	0
i. Reserve TWIN-H (compartiment groen)	1.912	2.716	-1.464	1.252	3.060	2.000
j. Reserve UNA (compartiment groen)	15	0	123	123	1.078	0

6.1 Een samenhangende groenstructuur	Rekening 2016	Begroting 2017	Mutaties Zomernota	Begroot 2017 na Zomernota	Begroting 2018	Begroting 2019
m. Investerings Groen (reserve Kapitaallasten)	0	0	0	0	0	0
Reserve ILG	0	0	0	0	0	0
Natuurbrug Zandpoort	60	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenoverzicht lasten

c. Een administratieve correctie van OD 5.1.2 naar OD 6.1.1. Conform de kaderbrief 2017 zouden de gedeelde pachttopbrengsten die voortvloeit uit de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland worden doorbelast aan natuur en daarmee opgenomen worden onder Programma Groen (lasten verhoogd, € 115.000, neutraal).

k. Het budget voor de Omgevingsdiensten Groen (de Vergunningen, Handhaving en Toezicht houden (VTH)-plustaken) wordt verhoogd met het bedrag dat bij het Natuurpact 2013 voor deze taken beschikbaar is gesteld maar tijdelijk als storting in de reserve Groen was ondergebracht. De verhoging van het budget is nodig omdat het intensiteitsniveau van de VTH-taken verhoogd wordt (lasten verhoogd, € 377.000, neutraal).

e., f., g., i. en j. Betreffen gewijzigde kasramingen voor in het concept Provinciale Meerjarenprogramma Groen 2018-2022 opgenomen projecten (lasten uit de verschillende reserves en BDU verlaagd, € 15,8 miljoen, neutraal). Bij de reserve Groen (e) is er naast het PMG rekening gehouden met kosten voor Afkoop Groenfonds, subsidie aan Markerwadden, bedrijfsverplaatsingen en kosten voor Kavelruil.

h. De raming is geactualiseerd voor betaalde subsidies en opdrachten in het kader van Groenfonds projecten die uit de ILG-gelden van het Rijk worden gefinancierd (lasten verlaagd, € 4,2 miljoen, neutraal).

6.2 beleidsdoel

Adequaat beheerd groen

Wat gaan we daarvoor doen?

Tabel Prestatie-indicatoren Begroting

Taak	Output	Nulmeting 2016	B2017	B2018	B2019	B2020
6.2.1 Subsidieren van (agrarisch) natuurbeheer	Natuurbeheer ha per jaar	28.000	28.250	28.500	28.750	29.000
	Agrarisch natuurbeheer ha per jaar	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500
6.2.2 Faunabeheer	Beperking lasten Faunafonds (t.o.v. 2015)	4,2 mln.	+0,2 mln.	-0,4mln.	-0,9 mln.	-1,6 mln.
6.2.3 Deelname recreatieschappen	Beheerd areaal ha per jaar	7.010*	6.621	6.621	6.621	6.621

* Per 1-1-2017 is de provincie uit het recreatieschap Geestmerambacht getreden. De oppervlakte neemt daardoor met 389 hectare af.

Tabel bijgestelde prestatie-indicatoren Zomernota

Taak	Output	Nulmeting	B2017	B2018	B2019	B2020
------	--------	-----------	-------	-------	-------	-------

2016						
6.2.1 Subsidiëren van (agrarisch) natuurbeheer	Natuurbeheer ha per jaar	28.000	27.700	27.950	28.200	28.450
	Agrarisch natuurbeheer ha per jaar	13.500	15.500	15.500	15.500	15.500
6.2.2 Faunabeheer	Beperking lasten Faunafonds (t.o.v. 2015)	4,2 mln.	+0,2 mln.	-0,4mln.	-0,9 mln.	-1,6 mln.
6.2.3 Deelname recreatieschappen	Beheerd areaal ha per jaar	7.010*	6.621	6.621	6.621	6.621

* Per 1-1-2017 is de provincie uit het recreatieschap Geestmerambacht getreden. De oppervlakte neemt daardoor met 389 hectare af.

Toelichting op de wijziging

De output onder 6.2.1 'Subsidiëren van (agrarisch) natuurbeheer' is gewijzigd. De hectares zijn aangepast n.a.v. de realisatie 2016 op basis van data RVO.nl.

6.2.2 De kosten voortkomend uit het Faunabeheer (Faunafonds) zijn opgebouwd uit tegemoetkoming schade, apparaatskosten Faunafonds, tegemoetkoming foerageergebieden en kosten voor ganzenbeheer in het kader van het ganzenakkoord. Met name de kosten uit de tegemoetkoming in schade kunnen zeer variabel zijn. Het grootste deel van deze schade wordt veroorzaakt door jaarrond verblijvende ganzen. Daar richten wij ons beleid dan ook op. Het ingezette beleid richt zich vooral op een reductie van de schade door reductie van de populatie ganzen. De maatregelen uit dit beleid konden in 2016 niet allemaal worden benut vanwege juridische beperkingen. De grootte van de populatie is van grote invloed op de hoogte van de schade. Echter, dit is niet het enige wat van invloed is. Zo is de voorgenomen begrenzing van de schade door ganzen in de zomer middels een zomerschade plafond van de baan, hiervoor is in de kaderbrief extra budget aangevraagd. Daarnaast zijn er zaken als droge stofprijzen die variëren en daarmee de hoogte van kosten voor de kilogramprijs per schadegewas. Ook het weer kan van invloed zijn op de hoogte van de schade.

Al met al maakt dit het zeer lastig om een goede voorspelling te doen van de hoogte van de te verwachten tegemoetkoming in schade voor een 2017.

Wat mag het kosten?

Meerjarenraming lasten (x 1.000 euro)

6.2 Adequaat beheerd groen	Rekening 2016	Begroting 2017	Mutaties Zomernota	Begroot 2017 na Zomernota	Begroting 2018	Begroting 2019
Lasten uit algemene middelen	34.148	36.801	1.095	37.896	26.254	26.193
a. Natuur- en landschapsbeheer	18.837	19.477	918	20.395	14.841	15.431
b. Landschapsbeheer Texel	42	0	0	0	0	0
c. Faunafonds	5.781	4.181	417	4.598	3.300	2.600
d. Flora en Faunabeleid	152	105	0	105	105	105
e. Recreatieschappen	5.310	9.157	0	9.157	5.034	5.083
f. Beheer NH pad	121	125	0	125	125	125
g. Subsidies beheer groene organisaties	2.490	2.745	105	2.850	1.843	1.843
h. N.V. Recreatie NH	19	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	1.361	1.011	-345	666	1.006	1.006

6.2 Adequaat beheerd groen	Rekening 2016	Begroting 2017	Mutaties Zomernota	Begroot 2017 na Zomernota	Begroting 2018	Begroting 2019
Afrekeningsverschillen voorgaande boekjaren	35	0	0	0	0	0
Lasten gedekt uit reserves	251	0	911	911	0	0
i. Reserve cofinanciering Waddenfonds	251	0	911	911	0	0
Reserve Werkgelegenheid en Economie	0	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenoverzicht lasten

a. In de decembercirculaire van 2016 is in de uitkering provinciefonds voor Noord-Holland een bedrag van € 426.887 opgenomen voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLB) en kleine natuurbeheerders en een bedrag van € 150.000 voor het uitvoeren van pilotprojecten weidevogels (onder meer experimenten met kruidenrijkgrasland), met als doel het vergroten en verspreiden van kennis rondom het behoud van weidevogels. Bij de Jaarrekening 2016 is voorgesteld deze bedragen voor betreffende bestedingsdoelen te bestemmen en bij de Zomernota 2017 aan het budget voor Natuur- en landschapsbeheer toe te voegen (lasten verhoogd, € 577.000, neutraal).

Niet resultaatneutrale mutatie Versnipperde gebieden en vaarlandtoeslag: In het Coalitieakkoord 'Ruimte voor groei' is een bedrag van € 760.000 gereserveerd voor de financiering van het natuur- en landschapsbeheer (Motie M54-2014 inzake Vaarlandtoeslag), waarvan reeds beschikt in 2016 € 25.623. Blijft over € 734.377. Hiervan staat in 2017 een bedrag van € 604.000 op de begroting. De bestemming van dit budget wordt:

- 2017 t/m 2019: € 47.959 per jaar voor subsidie Ruige mest op Vaarland
- 2017 t/m 2019: € 50.000 per jaar voor subsidie tbo's voor het vergoeden van uren die nodig zijn
- 2018 en 2019: € 200.000 per jaar voor subsidie Landschapselementen (Ontwerp Natuurbeheerplan 2018)
- 2020: € 40.500 voor subsidie Landschapselementen (Ontwerp Natuurbeheerplan 2018)

Bij de Zomernota 2017 zal het budget met € 506.000 verlaagd worden, bij de Begroting 2018 worden de middelen op het juiste jaar weer aan het budget toegevoegd (lasten verlaagd, € 506.000, voordelig).

Niet resultaatneutrale mutatie Agrarisch natuurbeheer: Uit de meicirculaire provinciefonds 2017 blijkt dat met ingang van 2017 de decentralisatie-uitkering Natuur als onderdeel van het nieuwe verdeelmodel overgeheveld wordt naar de algemene uitkering. Daarnaast is met ingang van 2017 sprake van een structurele ophoging ten behoeve van de uitvoering van agrarisch natuurbeheer en van de kleine natuurbeheerders. Voor Noord-Holland komt dit uit op een bedrag van € 925.300, hiervan is € 78.000 bedoeld voor uitvoeringskosten Subsidies, wij stellen voor om het resterende bedrag toe te voegen aan het budget voor Natuur- en landschapsbeheer (lasten verhoogd, € 847.000, nadelig).

c. Bij de Kaderbrief 2018 is een bedrag opgenomen voor de te verwachten extra vergoeding van door ganzen aangerichte zomerschade (lasten verhoogd, € 417.000, nadelig).

Niet resultaatneutrale mutatie Goois Natuurreservaat g. Op 22 juni 2017 is in de bestuursvergadering van het Goois Natuurreservaat de voorgenomen Begrotingswijziging 2017 vastgesteld, ondanks dat de provincie en de gemeente Amsterdam in de bestuursvergadering van het Goois Natuurreservaat hebben uitgesproken geen voorstander te zijn van deze wijziging. Daarmee is ophoging van de provinciale participantenbijdrage tot € 623.020, onvermijdelijk. T.o.v. de huidige bijdrage betekent dit een extra bijdrage van € 105.000 per jaar m.i.v. 2017, in ieder geval t/m 2018. Voor 2019 en 2020 geldt nog een voorbehoud, omdat de gemeenten Gooise meren en Hilversum daarover pas volgend jaar een besluit nemen (lasten verhoogd, € 105.000, nadelig).

i. De uitgavenraming wordt aangepast aan het subsidieplafond dat voor de uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland 2017 is vastgesteld (lasten verhoogd, € 911.000, neutraal).

6.3 beleidsdoel

Bij groen betrokken bewoners, bedrijven en overheden

Wat gaan we daarvoor doen?

Tabel Prestatie-indicatoren Begroting

Taak	Output	Nulmeting	B2017	B2018	B2019	B2020
6.3.1 Bij groen betrokken bewoners	Groei groene vrijwilligers 3,5%	14.087 vrijwilligers 2014	15.600	16.200	16.700	17.300
6.3.2 Gebiedsgerichte samenwerking	Cofinanciering Waddenfonds-projecten	Aantal projecten	5	5	5	5

Tabel Prestatie-indicatoren Zomernota

Taak	Output	Nulmeting	B2017	B2018	B2019	B2020
6.3.1 Bij groen betrokken bewoners	Groei groene vrijwilligers 3,5%	14.087 vrijwilligers 2014	13.500	13.500	13.500	13.500
6.3.2 Gebiedsgerichte samenwerking	Cofinanciering Waddenfonds-projecten	Aantal projecten	5	5	5	5

Toelichting op de wijziging

De output onder 6.3.1 'Bij groen betrokken bewoners is gewijzigd'. De provincie verschaft jaarlijks subsidie aan de gezamenlijke groene organisaties voor het uitvoeren van het programma "Betrekken bij groen". In ons coalitieakkoord hebben wij middelen beschikbaar gesteld om de ondersteuning van vrijwilligers die betrokken zijn bij het natuur- en landschapsbeheer en bij natuur- en milieueducatie te continueren.

Zoals in de Jaarstukken 2016 gemeld, is er sprake van een afname van het aantal vrijwilligers. De bij Begroting 2017 verwachte stijging van het aantal vrijwilliger achten wij dan ook niet reëel. Bovendien is een stijging ook niet altijd noodzakelijk; door gewijzigd beleid zijn soms ook minder vrijwilligers nodig. Wij richten ons de komende jaren op het op peil houden van het aantal vrijwilligers en het meer betrekken van jongeren.

Wat mag het kosten?

Meerjarenraming lasten (x 1.000 euro)

6.3 Bij groen betrokken bewoners en bedrijven	Rekening 2016	Begroting 2017	Mutaties Zomernota	Begroot 2017 na Zomernota	Begroting 2018	Begroting 2019
Lasten uit algemene middelen	2.376	2.589	21	2.610	2.177	2.137
a. Programma Betrekken bij Groen	644	608	37	645	608	608
b. Bijdrage regionale samenwerking	414	480	50	530	670	630
c. Gebiedscommissies	15	0	0	0	0	0
d. Deelname Nationale parken	298	258	0	258	258	258
e. Groen Kapitaal	0	599	107	706	0	0
Apparaatskosten	1.062	644	-173	471	641	641
Afrekeningsverschillen voorgaande boekjaren	-57	0	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenoverzicht lasten

a. In het kader van Duurzaam Door/Groen Kapitaal is subsidie verleend aan de Stichting Landschap Noord-Holland. Hiervoor wordt budget opgenomen ten laste van de voor Duurzaam Door ontvangen rijksbijdrage (lasten verhoogd, € 37.000, neutraal).

b. Het budget voor Laag Holland wordt met € 100.000 verlaagd omdat het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier niet meer zal bijdragen (lasten verlaagd, € 100.000, neutraal).

Niet resultaatneutrale mutatie Naar een rijke Waddenzee: Voor regionale samenwerking met het Waddenzeegebied wordt € 150.000 extra budget gevraagd in verband met proceskosten Investeringskader Waddengebied en een bijdrage aan het Programma Naar een Rijke Waddenzee (PRW). Er is sprake van extra proceskosten voor de uitwerking van het Investeringskader Waddengebied. De Stuurgroep Waddenprovincies heeft besloten om een onafhankelijk voorzitter in te schakelen voor de interprovinciale Regiegroep Waddengebied. Opdracht van deze Regiegroep is om de majeure opgaven die in het Investeringskader benoemd zijn, uit te werken naar concrete projecten. Naar verwachting zal deze Regiegroep tot eind 2018 actief zijn. Daarnaast is sprake van een hogere financiële bijdrage aan het Programma Naar een Rijke Waddenzee (PRW), omdat de formatieve bijdrage van de provincie aan dit programma is afgebouwd. Het PRW loopt tot eind 2018 (lasten verhoogd, € 150.000, nadelig).

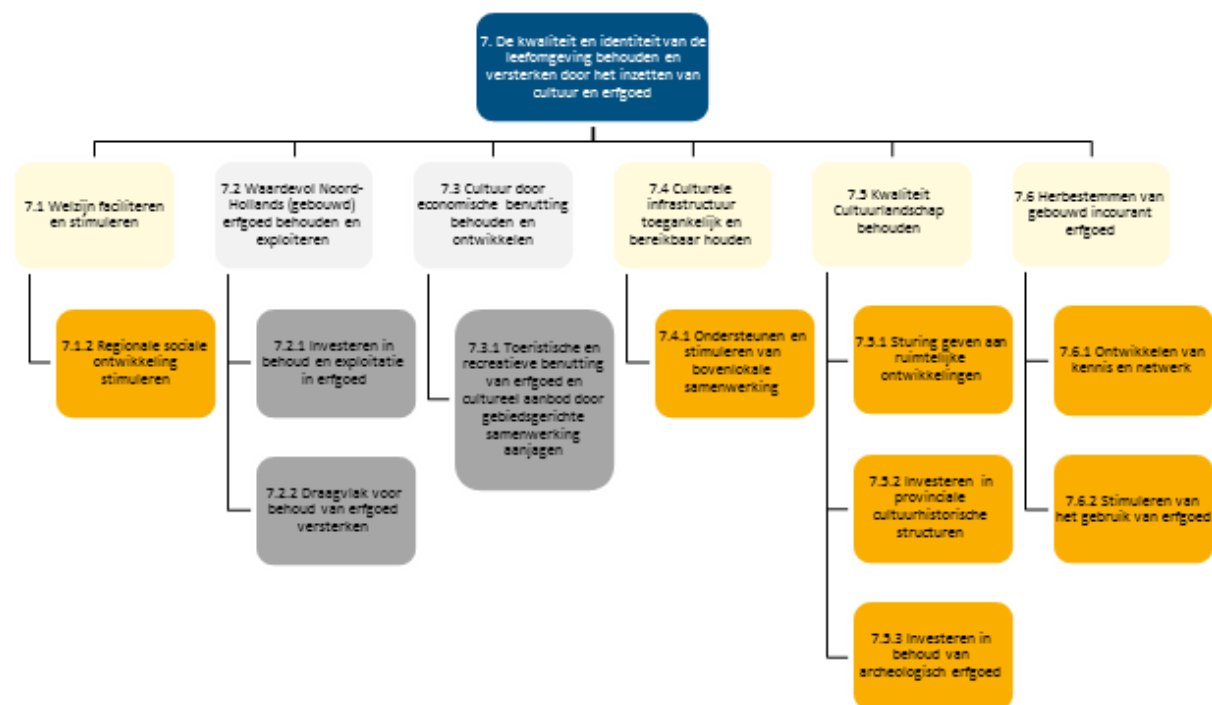
e. Het budget dat voor Groen Kapitaal bij de Kaderbrief 2017 is toegekend wordt nu verhoogd met € 107.000 uit Duurzaam Door middelen. Bij de jaarstukken 2016 is besloten de ontvangen rijksbijdrage voor Leren voor Duurzame Ontwikkeling te laten vrijvallen en deze middelen in te zetten voor Groen Kapitaal. Bij de eerste begrotingswijziging 2017 is al € 324.000 in de begroting opgenomen. Met deze aanpassing wordt het volledige bedrag geraamd (lasten verhoogd, € 107.000, nadelig).

Programma 7 Cultuur en Welzijn

Maatschappelijk doel

De kwaliteit en identiteit van de leefomgeving behouden en versterken door het inzetten van cultuur en erfgoed.

Doelenboom

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 7	Cultuur en Welzijn							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	2.719	1.321	294	1.615	22	1.185	1.218	1.137
Directe lasten	1.688	2.246	392	2.638	17	1.222	1.222	1.222
Kapitaallasten	377	279	0	279	0	279	279	279
Overdrachten	16.857	10.939	-2.059	8.880	-19	9.855	9.647	9.217
Subtotaal Lasten	21.641	14.785	-1.373	13.412	-9	12.541	12.366	11.855
Baten	-90	0	-30	-30	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	21.551	14.785	-1.403	13.382	-9	12.541	12.366	11.855
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	21.551	14.785	-1.403	13.382	-9	12.541	12.366	11.855

Toelichting op de budgettabel

Hier leest u de toelichtingen op de niet-resultaatneutrale mutaties in dit programma, zoals vermeld in de tabel in hoofdstuk 2, Zomernota in één oogopslag.

Directe lasten

Huis van Hilde OD 7.5.3: Er zijn noodzakelijke technische investeringen te doen voor het klimaatbeheer van de depots en tentoonstellingsruimten in het Huis van Hilde. Wettelijke kaders verplichten daartoe (lasten verhoogd, € 180.000, nadelig).

Baten

Huis van Hilde OD 7.5.3: In de zomernota zijn huuropbrengsten voor het Huis van Hilde opgenomen (baten verhoogd, € 30.000, voordelig).

7.1 beleidsdoel

Welzijn faciliteren en stimuleren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

7.1.2 operationeel doel

Regionale sociale ontwikkeling stimuleren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
7.1.2.02 Subsidiëren van Netwerken Vitalisering Platteland	- Vereniging van Kleine Kernen Noord-Holland en Platform Dorpshuizen Noord-Holland gesubsidieerd.	- Vereniging Dorpswerk Noord- Holland gesubsidieerd
Overige toelichtingen		
Beleidsstukken bij dit instrument:		
Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"		

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.1.2	Regionale sociale ontwikkeling stimuleren							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	651	167	118	285	71	86	105	13
Directe lasten	17	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	-261	180	2.107	2.287	1.171	180	180	0
Subtotaal Lasten	407	347	2.225	2.572	641	266	285	13
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	407	347	2.225	2.572	641	266	285	13
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	407	347	2.225	2.572	641	266	285	13

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Overdrachten

Bij de Zomernota 2014 is besloten de restanten van de voor Zorg en Welzijn beschikbare middelen in de reserves EXIN-H en TWIN-H, inclusief de naar die reserves terugvloeiende subsidiemiddelen, in te zetten voor de Uitvoeringsregeling Topsportaccommodaties. In 2017 zal een nieuwe uitvoeringsregeling worden opengesteld (lasten verhoogd, € 2,1 miljoen, neutraal, waarvan € 795.000 reserve EXIN-H en € 1,3 miljoen reserve TWIN-H).

Een op grond van de Uvr Kwetsbare doelgroepen Noord-Holland 2009 in 2012 verleende subsidie is lager vastgesteld dan de oorspronkelijke verlening. Het verschil is teruggevloeid in de reserve (lasten verlaagd, € 5.000, neutraal, reserve TWIN-H).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen, elk kleiner dan € 100.000.

7.2 beleidsdoel

Waardevol Noord-Hollands (gebouwd) erfgoed behouden en exploiteren

Verandering: Vervallen in verband met de nieuwe cultuurnota.

Toelichting: geen.

7.2.1 operationeel doel

Investeren in behoud en exploitatie in erfgoed

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.2.1		Investeren in behoud en exploitatie in erfgoed						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	1.820	915	-915	0	-100	884	890	916
Directe lasten	948	0	0	0	0	689	689	689
Kapitaallasten	377	0	0	0	0	279	279	279
Overdrachten	-15	0	0	0	0	150	150	0
Subtotaal Lasten	3.130	915	-915	0	-100	2.002	2.008	1.884
Baten	-90	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	3.040	915	-915	0	-100	2.002	2.008	1.884
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	3.040	915	-915	0	-100	2.002	2.008	1.884

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

De nog op de operationele doel geraamde apparaatskosten zijn overgebracht naar de nieuwe operationele doelen.

7.2.2 operationeel doel

Draagvlak voor behoud van erfgoed versterken

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.2.2		Draagvlak voor behoud van erfgoed versterken						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	13	98	-98	0	-100	94	96	97
Directe lasten	383	0	0	0	0	437	437	437
Overdrachten	1.189	0	0	0	0	884	772	772
Subtotaal Lasten	1.585	98	-98	0	-100	1.415	1.305	1.306
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	1.585	98	-98	0	-100	1.415	1.305	1.306
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.585	98	-98	0	-100	1.415	1.305	1.306

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

De nog op de operationele doel geraamde apparaatskosten zijn overgebracht naar de nieuwe operationele doelen.

7.3 beleidsdoel

Cultuur door economische benutting behouden en ontwikkelen

Verandering: Vervallen in verband met de nieuwe cultuurnota.

Toelichting: geen.

7.3.1 operationeel doel

Toeristische en recreatieve benutting van erfgoed en cultureel aanbod door gebiedsgerichte samenwerking aanjagen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Voor dit operationele doel wordt de output niet bijgesteld

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.3.1		Toeristische en recreatieve benutting van erfgoed en cultureel aanbod door gebiedsgerichte samenwerking aanjagen						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	235	141	-141	0	-100	121	127	111
Directe lasten	179	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	470	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	884	141	-141	0	-100	121	127	111
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	884	141	-141	0	-100	121	127	111
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	884	141	-141	0	-100	121	127	111

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

De nog op de operationele doel geraamde apparaatskosten zijn overgebracht naar de nieuwe operationele doelen.

7.4 beleidsdoel

Culturele infrastructuur toegankelijk en bereikbaar houden

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

7.4.1 operationeel doel

Ondersteunen en stimuleren van bovenlokale samenwerking

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
7.4.1.01 Uitvoeren van het programma Culturele Infrastructuur	- Subsidie verstrekt aan Probiblio voor ondersteuning provinciaal netwerk (basis)bibliotheken. - Subsidie verstrekt aan Plein C voor coördinatie uitvoeren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. - Subsidie verstrekt aan Oneindig Noord-Holland.	- Subsidie verstrekt aan Probiblio voor ondersteuning provinciaal netwerk (basis)bibliotheken. - Subsidie verstrekt aan Plein C voor coördinatie uitvoeren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. - Uitvoering gegeven aan de Actie-agenda Cultuurimpuls MRA. - Netwerkbijeenkomst voor bestuurders tijdens UIT-markt georganiseerd.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan het in het najaar van 2016 vastgestelde nieuwe cultuurbeleid voor de periode 2017 -2020.

Overige toelichtingen

MRA = Metropoolregio

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Cultuurbeleid 2017-2020 "Cultuur in Ontwikkeling"](#)

[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.4.1		Ondersteunen en stimuleren van bovenlokale samenwerking						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	170	170	0	0	0	0
Directe lasten	8	0	0	0	0	91	91	91
Overdrachten	3.379	2.840	0	2.840	0	3.040	3.040	2.940
Subtotaal Lasten	3.388	2.840	170	3.010	6	3.131	3.131	3.031
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	3.388	2.840	170	3.010	6	3.131	3.131	3.031
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	3.388	2.840	170	3.010	6	3.131	3.131	3.031

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

7.5 beleidsdoel

Kwaliteit Cultuurlandschap behouden

Verandering: Nieuw beleidsdoel in verband met de nieuwe cultuurnota.

Toelichting: geen.

7.5.1 operationeel doel

Sturing geven aan ruimtelijke ontwikkelingen

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
7.5.1.01 Uitvoering geven aan het programma Cultuurlandschap: kwaliteit door ontwikkeling		- De geactualiseerde Leidraad Landschap en Cultuurhistorie vastgesteld. - Subsidie aan Mooi Noord-Holland en NMF verstrekt voor de taken van het Steunpunt monumenten & archeologie.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan het in het najaar van 2016 vastgestelde nieuwe cultuurbeleid voor de periode 2017 -2020.

Overige toelichtingen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Cultuurbeleid 2017-2020 "Cultuur in Ontwikkeling"](#)

[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.5.1		Sturing geven aan ruimtelijke ontwikkelingen						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	424	424	0	0	0	0
Directe lasten	148	225	25	250	11	0	0	0
Overdrachten	12.014	7.009	-4.016	2.993	-57	5.589	5.493	5.493
Subtotaal Lasten	12.162	7.234	-3.567	3.667	-49	5.589	5.493	5.493
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	12.162	7.234	-3.567	3.667	-49	5.589	5.493	5.493
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	12.162	7.234	-3.567	3.667	-49	5.589	5.493	5.493

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Overdrachten

De uitvoeringsregeling 2017 en het subsidieplafond voor restauratie van Rijksmonumenten wordt in de zomer gepubliceerd. Om de indieners voldoende tijd te geven en rekening houdend met de beoordelingstermijn, is de uiteindelijke subsidieverlening begin 2018 (lasten verlaagd uit reserve Monumenten, € 4,7 miljoen, neutraal).

De kasraming is aangepast op het door ons college vastgestelde Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam (lasten verhoogd uit reserve ILG, € 702.000, neutraal).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen, elk kleiner dan € 100.000.

7.5.2 operationeel doel

Investeren in provinciale cultuurhistorische structuren

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
7.5.2.01 Uitvoering geven aan het programma Cultuurlandschap: kwaliteit door ontwikkeling		- Via subsidie 20 restauratieprojecten van rijksmonumenten gestart. - Via subsidie 10 provinciaal beschermde monumenten in goede staat gebracht. - Uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam/Nieuwe Hollandse Waterlinie 2017-2020. - In het kader van de herijking provinciale monumentenlijst alle te herijken monumenten in procedure gebracht. - Subsidie aan de Monumentenwacht Noord-Holland verstrekt voor inspecties van

monumenten.
 - Uitvoering afgerond van 1 regionaal beeldverhaal.
 - Subsidie verstrekt aan Oneindig Noord-Holland.
 - Opdracht gegeven voor actualisering Monumentenmonitor.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan het in het najaar van 2016 vastgestelde nieuwe cultuurbeleid voor de periode 2017 -2020.

Overige toelichtingen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Cultuurbeleid 2017-2020 "Cultuur in Ontwikkeling"](#)

[Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam-Nieuwe Hollandse Waterlinie 2017-2020 Noord-Holland](#)

[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.5.2		Investeren in provinciale cultuurhistorische structuren						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	49	49	0	0	0	0
Directe lasten	5	432	37	469	9	5	5	5
Overdrachten	82	510	0	510	0	12	12	12
Subtotaal Lasten	86	942	86	1.028	9	17	17	17
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	86	942	86	1.028	9	17	17	17
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	86	942	86	1.028	9	17	17	17

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Directe lasten

In de meicirculaire van het provinciefonds staat vermeld dat een uitkering voor Erfgoed en ruimte gaat plaatsvinden. Deze uitkering is neutraal met de ontvangst in het provinciefonds in Programma 8 (lasten verhoogd, € 37.000, neutraal).

7.5.3 operationeel doel

Investeren in behoud van archeologisch erfgoed

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
7.5.3.01 Uitvoering geven aan het programma Cultuurlandschap: kwaliteit door ontwikkeling		- 3 archeologische onderzoeken publieksvriendelijk gemaakt. - Samen met partners de pilot onderwaterarcheologie Texel uitgevoerd. - Opdracht gegeven voor restauratie, conservering, wetenschappelijk

onderzoek en presentatie van
maritieme archeologische vondsten.

Toelichting op te wijzigen instrument

De output is aangepast aan het in het najaar van 2016 vastgestelde nieuwe cultuurbeleid voor de periode 2017 -2020.

Overige toelichtingen

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Cultuurbeleid 2017-2020 "Cultuur in Ontwikkeling"](#)

[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.5.3		Investeren in behoud van archeologisch e						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	481	481	0	0	0	0
Directe lasten	0	1.354	180	1.534	13	0	0	0
Kapitaallasten	0	279	0	279	0	0	0	0
Overdrachten	0	150	0	150	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	0	1.783	661	2.444	37	0	0	0
Baten	0	0	-30	-30	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	1.783	631	2.414	35	0	0	0
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	1.783	631	2.414	35	0	0	0

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Er zijn noodzakelijke technische investeringen te doen voor het klimaatbeheer van de depots en tentoonstellingsruimten in het Huis van Hilde. Wettelijke kaders verplichten daartoe (lasten verhoogd, € 180.000, nadelig).

Baten

De huuropbrengsten voor het Huis van Hilde waren nog niet eerder in de begroting opgenomen in afwachting van het exploitatieresultaat van de uitbater (baten verhoogd, € 30.000, voordelig).

7.6 beleidsdoel

Herbestemmen van gebouwd incourant erfgoed

Verandering: Nieuw beleidsdoel in verband met de nieuwe cultuurnota.

Toelichting: geen.

7.6.1 operationeel doel

Ontwikkelen van kennis en netwerk

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
7.6.1.01 Uitvoering geven aan het programma Herbestemming: ontwikkelen door behoud <i>Toelichting op te wijzigen instrument</i> De output is aangepast aan het in het najaar van 2016 vastgestelde nieuwe cultuurbeleid voor de periode 2017 -2020. Overige toelichtingen <i>Beleidsstukken bij dit instrument:</i> Cultuurbeleid 2017-2020 "Cultuur in Ontwikkeling" Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"		- Kansenkaart benutting monumenten gerealiseerd.

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.6.1	Ontwikkelen van kennis en netwerk							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Directe lasten	0	235	0	235	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	0	235	0	235	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	235	0	235	0	0	0	0
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	235	0	235	0	0	0	0

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Geen mutaties bij dit operationele doel

7.6.2 operationeel doel

Stimuleren van het gebruik van erfgoed

Tabel Instrumenten - Bijstelling output

Instrumenten	Output begroot	Output bijgesteld
7.6.2.01 Uitvoering geven aan het programma Herbestemming: ontwikkelen door behoud <i>Toelichting op te wijzigen instrument</i> De output is aangepast aan het in het najaar van 2016 vastgestelde nieuwe cultuurbeleid voor de periode 2017 -2020. Overige toelichtingen		- Fonds Herbestemming tot stand gebracht. - 10 haalbaarheidsonderzoeken / energiescans gesubsidieerd. - Loods herbestemming aangesteld.

Beleidsstukken bij dit instrument:

[Cultuurbeleid 2017-2020 "Cultuur in Ontwikkeling"](#)
[Coalitieakkoord 2015-2019 "Ruimte voor Groei"](#)

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.6.2		Stimuleren van het gebruik van erfgoed						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	0	206	206	0	0	0	0
Directe lasten	0	0	150	150	0	0	0	0
Overdrachten	0	250	-150	100	-60	0	0	0
Subtotaal Lasten	0	250	206	456	82	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	250	206	456	82	0	0	0
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	250	206	456	82	0	0	0

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht bij de budgettabel in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten toegerekend aan de programma's op basis van de geactualiseerde inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Directe lasten

Verschuiving van overdrachten naar directe lasten (lasten verhoogd, € 150.000, neutraal).

Overdrachten

Verschuiving van overdrachten naar directe lasten (lasten verlaagd, € 150.000, neutraal).

Programma 8 Financiën

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 8	Financiën							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	3.104	60.559	428	60.987	1	57.734	55.547	54.819
Directe lasten	-550	574	150	724	26	11.181	13.830	15.487
Kapitaallasten	626	407	41	448	10	407	407	407
Overdrachten	245	42	-17.029	-16.987	-40.545	42	42	42
Subtotaal Lasten	3.424	61.582	-16.410	45.172	-27	69.364	69.826	70.755
Baten	-439.054	-393.842	-21.991	-415.833	6	-381.961	-384.559	-388.434
Saldo van baten en lasten	-435.630	-332.260	-38.401	-370.661	12	-312.597	-314.733	-317.679
Storting reserves	37.811	13.416	41.745	55.161	311	7.795	9.944	7.102
Onttrekking reserves	-60.919	-78.558	-144.699	-223.257	184	-74.333	-49.351	-11.388
Resultaat	-458.738	-397.402	-141.355	-538.757	36	-379.134	-354.140	-321.965

Toelichting op de budgettabel

Hier leest u de toelichtingen op de niet-resultaatneutrale mutaties in dit programma, zoals vermeld in de tabel in hoofdstuk 2, Zomernota in één oogopslag. Daarnaast is hier de toelichting opgenomen op de niet-resultaatneutrale mutaties in de apparaatskosten op basis van de kaderbrief.

Apparaatskosten

De mutaties op apparaatskosten vertalen zich door naar mutaties in de apparaatskosten bij alle programma's, omdat hierdoor het tarief wijzigt waarmee de toerekening van de kosten van het apparaat aan de programma's plaatsvindt.

Kaderbrief OD 8.1.1 Bij de Kaderbrief 2018 is naar aanleiding van gestegen pensioenpremies het budget voor pensioenpremies voor de provincie verhoogd. Dit leidt tot een structurele kostenverhoging van de loonsommen met ruim 1,7% ofwel € 1,26 miljoen (lasten verhoogd, € 1,26 miljoen, nadelig).

Kaderbrief OD 8.1.1 Bij de Kaderbrief 2018 zijn er extra middelen gereserveerd voor een nieuwe CAO. Dit zorgt voor hogere lasten van € 1,3 miljoen (lasten verhoogd, € 1,3 miljoen, nadelig).

Directe lasten

Beheer en onderhoud panden OD 8.1.1: De winkelplinten aan het Houtplein vergen een extra investering omdat het huidige afleverniveau niet voldoet aan de vraag in de verhuurdersmarkt (lasten verhoogd, € 150.000, nadelig).

Voormalig personeel OD 8.1.1: De kosten voor voormalig personeel moeten worden bijgesteld op basis van de lopende verplichtingen (lasten verhoogd, € 84.000, nadelig).

Indexering OD 8.1.1: De stelpost prijsstijgingen is opgehoogd, omdat er meer nodig was voor indexeringen dan in de stelpost was voorzien (lasten verhoogd, € 582.000, nadelig).

Overdrachten

Voormalig personeel: OD 8.1.1 Er zijn geen financiële verplichtingen meer richting voormalig personeel van gesubsidieerde instellingen (lasten verlaagd, € 25.000, voordelig).

Baten

Rente OD 8.1.1 Het renteresultaat wordt bij Zomernota met € 187.000 neerwaarts bijgesteld. De reden hiervoor is een lagere uitzetting aan Pallas dan verwacht bij het opstellen van de begroting 2017 (baten verlaagd, € 187.000, nadelig).

Provinciefonds OD 8.1.1 Op basis van de meicirculaire van het provinciefonds wordt de raming voor de Algemene uitkering (AU) naar boven bijgesteld met € 604.000. De rede voor de toename is een hoger accres ten opzichte van de septembercirculaire. Dit wordt veroorzaakt door hogere inflatie die doorwerkt in een hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting. Naast deze nominale ontwikkeling zijn er nog diverse mutaties binnen de rijksbegroting die van invloed zijn op de accresontwikkeling. Zo heeft het kabinet besloten om € 342 miljoen extra uit te geven als gevolg van de stijging van de pensioenpremie ABP. Verder zijn er mutaties bij de dividendstromen uit staatsleningen, extra uitgaven aan studieleningen en zijn de kasritmes door departementen aangepast door middel van zogenaamde kasschuiven (baten verhoogd, € 604.000, voordelig).

Verkoopopbrengst panden OD 8.1.1 De verkoopaktes van de Schoonzichtlaan en villa Florapark passeren deze zomer (baten verhoogd, € 2,9 miljoen, voordelig).

Meewind OD 8.1.1 De verkoop van aandelen Meewind heeft in totaal € 2,1 miljoen opgeleverd. € 1,6 miljoen hiervan is al opgenomen in de kadernota 2018. Het restant van € 471.000 wordt als bate opgenomen in de zomernota en zal als dekking worden gebruikt voor de extra storting in de reserve economie en werkgelegenheid in Programma 5 (baten verhoogd, € 471.000, voordelig).

Afrekenverschillen OD 8.1.1 De stelpost afrekeningsverschillen is in 2017 opgehoogd naar een bedrag van € 7 miljoen. Dit betekent een extra bate van € 4.432.000. Deze wordt met name veroorzaakt door lagere vaststellingen van subsidies dan oorspronkelijk was verleend (baten verhoogd, € 4.432.000, voordelig).

8.1 beleidsdoel

Algemene dekkingsmiddelen verzorgen

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

8.1.1 operationeel doel

Algemene dekkingsmiddelen provincie

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 8.1.1	Algemene dekkingsmiddelen provincie							
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	2.232	2.548	-92	2.456	-4	1.372	928	928
Directe lasten	-531	574	150	724	26	11.181	13.830	15.487
Kapitaallasten	626	407	41	448	10	407	407	407
Overdrachten	400	42	-17.029	-16.987	-40.545	42	42	42
Subtotaal Lasten	2.726	3.571	-16.930	-13.359	-474	13.002	15.207	16.864
Baten	-439.053	-393.842	-21.991	-415.833	6	-381.961	-384.559	-388.434
Saldo van lasten en baten	-436.327	-390.271	-38.921	-429.192	10	-368.959	-369.352	-371.570
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-436.327	-390.271	-38.921	-429.192	10	-368.959	-369.352	-371.570

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Bij de Kaderbrief 2018 is de raming voor pensioenpremies voor de provincie verhoogd. Dit leidt tot een structurele kostenverhoging van de loonsommen met ruim 1,7% ofwel € 1,26 miljoen (lasten verhoogd, € 1,26 miljoen, nadelig)

Bij de Kaderbrief 2018 zijn er extra middelen gereserveerd voor een nieuwe CAO. Dit zorgt voor hogere lasten van € 1,3 miljoen (lasten verhoogd, € 1,3 miljoen, nadelig).

Met de bonden is overeenstemming bereikt over besteding van de gelden uit de reserve GO-gelden, die aan de medewerkers beschikbaar worden gesteld voor een Talentbudget. Er is het bedrag opgenomen dat naar verwachting in 2017 besteed zal worden aan opleidingen (lasten verhoogd uit reserve GO-gelden, € 200.000, neutraal).

De verwachte uitgaven uit de reserve Organisatieontwikkelingen zijn bijgesteld. Het is de bedoeling om de reserve ook te gebruiken voor de dekking van kosten die samenhangen met de ToekomstAgenda (lasten verlaagd uit reserve Organisatieontwikkelingen, € 1,4 miljoen, neutraal).

De verwachte uitgaven uit de reserve Bedrijfsvoering zijn bijgesteld op basis van de voortgang van de verschillende projecten, zoals die gemeld zijn in de Kaderbrief 2018. Het betreft voornamelijk projecten ten behoeve van de realisatie van de uitvoeringsagenda van het Concern Informatie Plan (lasten verhoogd uit reserve Bedrijfsvoering, € 1,0 miljoen, neutraal).

De bijdrage aan de gemeente Haarlem voor de herinrichting van de Dreef conform het 'Bouwplan Houtplein' en het 'Bouwplan Dreef' wordt betaald uit de reserve Huisvesting (lasten verhoogd, € 350.000, neutraal).

De apparaatskosten gaan omhoog voor het verlenen van subsidies voor de uitvoeringsregeling MKB Innovatiestimulering Regio en Topsectoren. De subsidies worden betaald uit de reserve werkgelegenheid en economie. Uit de reserve is een bedrag vrijgevallen ter dekking van de apparaatskosten voor het verlenen van de subsidies (lasten verhoogd, € 140.000, neutraal).

De kosten parkeerplaats Dreef zijn verschoven van apparaatskosten naar directe lasten (lasten verlaagd, € 159.000, neutraal):

- Jaarlijkse servicekosten € 118.000 en
- Bijkomende kosten voor investering € 41.000

De taxikosten van GS zijn rechtstreekse kosten voor GS en worden daarom voortaan binnen programma 1 begroot (lasten verlaagd, € 100.000, neutraal).

Personeelsleden van de provincie die extern zijn gedetacheerd en daarmee opbrengsten genereren, worden voor hetzelfde bedrag door middel van inhuur vervangen (lasten verhoogd, € 858.000, neutraal).

In de meicirculaire van het provinciefonds is € 78.000 beschikbaar gekomen voor de uitvoeringskosten van de subsidiëring van natuurbeheer op natuurterreinen. Omdat de werkzaamheden daarvoor plaatsvinden door provinciaal personeel wordt dit bedrag toegevoegd aan de apparaatskosten (lasten verhoogd, € 78.000, nadelig).

De mutaties in de apparaatskosten zijn in eerste instantie opgenomen in Operationeel Doel 8.1.1 (zie de hierboven genoemde toelichtingen). Vervolgens zijn deze mutaties verdeeld over de andere programma's en operationele doelen (lasten verlaagd, € 3,6 miljoen, neutraal).

Directe lasten

Bij de Kaderbrief 2018 zijn een aantal administratieve correcties doorgevoerd. Dit zorgt voor hogere lasten van € 22.000 (lasten verhoogd, € 22.000, nadelig).

De jaarlijkse servicekosten voor de parkeergarage Dreef zijn verschoven van apparaatskosten naar directe lasten (lasten verhoogd, € 118.000, neutraal).

De winkelpinten aan het Houtplein vergen een extra investering omdat het huidige afleverniveau niet voldoet aan de vraag in de verhuurdersmarkt (lasten verhoogd, € 150.000, nadelig).

De stelpost prijsstijgingen is opgehoogd, omdat er meer nodig was voor indexeringen dan in de stelpost was voorzien (lasten verhoogd, € 582.000, nadelig).

Tevens is de stelpost prijsstijgingen verdeeld over de afzonderlijke programma's en operationele doelen waar deze prijsstijgingen als lasten zijn meegenomen (lasten verlaagd, € 801.000, neutraal).

De kosten voor voormalig personeel moeten worden bijgesteld op basis van de lopende verplichtingen (lasten verhoogd, € 84.000, nadelig).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen, elk kleiner dan € 100.000.

Overdrachten

Er zijn geen financiële verplichtingen meer richting voormalig personeel van gesubsidieerde instellingen (lasten verlaagd, € 25.000, voordelig).

De overige mutaties betreffen diverse bij- en aframingen, elk kleiner dan € 100.000.

Baten

De verkoopaktes van de Schoonzichtlaan en villa Florapark akte passeren deze zomer (baten verhoogd, € 2,9 miljoen, voordelig).

Bij de Kaderbrief 2018 is de raming voor de motorrijtuigenbelasting met € 400.000 neerwaarts bijgesteld. Dit is gedaan op basis van de gewichtsuitdraai per januari 2017. Bij de Eerste Begrotingswijziging 2017 was de raming met € 4,4 miljoen naar boven bijgesteld. Dit is destijds gedaan op basis van de gewichtsuitdraai per juli 2016 (baten verlaagd, € 400.000, nadelig).

De verkoop van aandelen Meewind heeft in totaal € 2,1 miljoen opgeleverd. € 1,6 miljoen hiervan is al opgenomen in de Kaderbrief 2018 (baten verhoogd, € 1,6 miljoen, voordelig).

Het restant van de opbrengst van de verkoop van aandelen Meewind ad € 471.000 wordt als bate opgenomen in de zomernota en zal als dekking worden gebruikt voor de extra storting in de reserve economie en werkgelegenheid (baten verhoogd, € 471.000, voordelig).

Op basis van de meicirculaire van het provinciefonds wordt de raming voor de Algemene uitkering (AU) naar boven bijgesteld met € 604.000. De rede voor de toename is een hoger accres ten opzichte van de septembercirculaire. Dit wordt veroorzaakt door hogere inflatie die doorwerkt in een hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting. Naast deze nominale ontwikkeling zijn er nog diverse mutaties binnen de rijksbegroting die van invloed zijn op de accresontwikkeling. Zo heeft het kabinet besloten om € 342 miljoen extra uit te geven als gevolg van de stijging van de pensioenpremie ABP. Verder zijn er mutaties bij de dividendstromen uit staatsleningen, extra uitgaven aan studieleningen en zijn de kasritmes door departementen aangepast door middel van zogenaamde kasschuiven (baten verhoogd, € 604.000, voordelig).

Op basis van de meicirculaire ziet de opbouw van het provinciefonds in 2017 er als volgt uit:

Omschrijving	Bedrag in € 1.000
Vrij besteedbare deel provinciefonds	178.374
Hydrologische maatregelen	267
Monumentenzorg	4.718
Bodemsanering	2.683
Erfgoed en ruimte	37
Beter benutten	7.539
MKB Innovatiestimulering Topse	92
Zoetwatermaatregelen	49
Natuur	
Natuur DLG	
Verkeer en vervoer	
Projecten verkeer en vervoer	309
BRZO	
Programma IOV	646
Icentrale Beter Benutten	3.719
Totale uitkering Provinciefonds	198.433

* De decentralisatie uitkeringen (DU's) Natuur, Natuur DLG, Verkeer en vervoer en BRZO zijn met ingang van 2017 overgeheveld naar de AU van het provinciefonds.

De decentralisatie uitkeringen zijn daardoor opgehoogd. Hier tegenover zijn de lasten bij de betreffende thema's eveneens opgehoogd (baten verhoogd, € 11,7 miljoen, neutraal).

Het verloop van de algemene uitkering over het afgelopen jaar was als volgt:

Verloop van de algemene uitkering	AU voor het jaar 2017
Meicirculaire 2016 (Begroting 2017)	72.118.000
Septembercirculaire 2016 (Kaderbrief 2018)	74.851.000
Meicirculaire 2017 (Begroting 2018)	178.374.000

De opbrengsten uit detacheringen van personeel zijn bijgeraamd. Tegenover deze extra opbrengsten staan hogere inhuurkosten ter vervanging van gedetacheerde medewerkers (baten verhoogd, € 858.000, neutraal).

Het renteresultaat wordt bij Zomernota met € 187.000 neerwaarts bijgesteld. De reden hiervoor is een lagere uitzetting aan Pallas (baten verlaagd, € 187.000, nadelig).

De stelpost afrekeningsverschillen is in 2017 op basis van de realisatie opgehoogd naar een bedrag van € 7 miljoen. Dit betekent een extra bate van € 4.432.000 (baten verhoogd, € 4.432.000, voordelig).

8.1.2 operationeel doel

Programma overkoepelende reserves

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Storting reserves	37.811	13.416	41.745	55.161	311	7.795	9.944	7.102
Onttrekking reserves	-60.919	-78.558	-144.699	-223.257	184	-74.333	-49.351	-11.388
Resultaat	-23.108	-65.142	-102.954	-168.096	158	-66.538	-39.407	-4.286

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht op programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten herverdeeld op basis van de meest recente inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

Storting reserves

Bij de Kaderbrief is het Kaderbriefresultaat over 2017 van € 39,2 miljoen gestort in de algemene reserve. Dit saldo wordt in 2018 en 2019 onttrokken als dekkingsmiddel voor de in Kaderbrief 2018 opgenomen beleidswensen (storting reserves verhoogd, € 39,2 miljoen, nadelig).

In 2016 is € 2.316.354 uit vrijgevalen Rijksmiddelen BLS. De middelen zijn geoormerkt voor de uitvoeringsregeling woonvisie Noord-Holland voor de uitvoering van de Regionale Actieprogramma's (RAP's) Wonen 2016 t/m 2020 en betrokken in het vastgestelde subsidieplafond. Deze middelen worden in 2017 toegevoegd aan de Reserve Actieprogramma 2010 (storting reserves verhoogd, € 2,3 miljoen, nadelig).

Verhoging storing reserve TWIN-H, compartiment Weginfrastructuur, door ontvangst bijdrage Vervoersregio Amsterdam (VRA) van € 500.000 voor de studie Verbinding A8-A9. (storting reserves verhoogd, € 500.000, neutraal).

Onttrekking reserves

Bij de Kaderbrief is een bedrag onttrokken aan de algemene reserve ter hoogte van het vrij besteedbare deel van het jaarrekeningresultaat 2016. Dit is gebruikt ter dekking voor (een deel) van de aangeleverde beleidswensen uit de Kaderbrief 2018 (onttrekking reserves verhoogd, € 25,57 miljoen, voordelig).

Bij de Kaderbrief is een bedrag onttrokken aan de algemene reserve ter hoogte van de eindafrekening van de Zeesluis. Dit is gebruikt ter dekking voor (een deel) van de aangeleverde beleidswensen uit de Kaderbrief 2018 (onttrekking reserves verhoogd, € 17 miljoen, voordelig).

Bij de Kaderbrief 2018 zijn een aantal administratieve correcties doorgevoerd. Dit zorgt voor een lagere onttrekking aan de reserve Huisvesting van € 399.000 (onttrekking reserves verlaagd, € 399.000, nadelig).

Verhoging onttrekking reserve TWIN-H door hogere studiekosten Verbinding A8-A9. (onttrekking reserves verhoogd, € 431.000, neutraal).

Verhoging onttrekkingen reserve EXIN-H door hogere uitgaven projecten OV-infrastructuur met € 176.000, waarvan € 101.000 voor Wayfinding voor het up-to-date houden van de kaarten op de OV knooppunten; € 50.000 studiekosten HOV Noordwijk en € 23.000 opdrachten HOV A9. (onttrekking reserves verhoogd, € 176.000, neutraal).

Verhoging onttrekking reserve EXIN-H door hogere subsidie-uitgaven projecten OV-infrastructuur met € 2.520.000 door bijraming subsidiebijdrage Busvoorzieningen A1 (€ 1,5 miljoen) en Uithoornlijn (€ 1.894.000) en aframing Investeringsagenda OV (€ 874.000). (onttrekking reserves verhoogd, € 2,5 miljoen, neutraal).

Verhoging onttrekking reserve EXIN-H, compartiment Wegen t.b.v. storting in de reserve Kapitaallasten Wegen van projecten die, conform wijziging BBV per 2017, geactiveerd dienen te worden (afschrijving in 25 jaar). (onttrekking reserves verhoogd, € 4,2 miljoen, neutraal).

Verhoging onttrekking reserve TWIN-H, compartiment Wegen t.b.v. storting in de reserve Kapitaallasten Wegen van projecten die, conform wijziging BBV per 2017, geactiveerd dienen te worden (afschrijving in 25 jaar). (onttrekking reserves verhoogd, € 9,0 miljoen, neutraal).

Verhoging onttrekking reserve EXIN-H, compartiment OV t.b.v. overheveling middelen van te activeren OV-projecten naar de reserve Kapitaallasten OV (conform wijziging BBV per 2017). De raming is hoger dan oorspronkelijk verwacht omdat de over te hevelen middelen nu in één keer worden gestort in plaats van verspreid over de begrotingsjaren heen gerelateerd aan de kasuitgaven in betreffende jaren. (onttrekking reserves verhoogd, 32,6 miljoen).

Verhoging onttrekking reserve TWIN-H, compartiment OV t.b.v. overheveling middelen van te activeren OV-projecten naar de reserve Kapitaallasten OV (conform wijziging BBV per 2017). De raming is hoger dan oorspronkelijk verwacht omdat de over te hevelen middelen nu in één keer worden gestort i.p.v. verspreid over de begrotingsjaren heen gerelateerd aan de kasuitgaven in betreffende jaren. (onttrekking reserves verhoogd, € 50,7 miljoen).

Verlaging onttrekking reserve EXIN-H door enerzijds verlaging uitgaven programma Productformules OV met € 200.000 doordat de kosten conform wijziging BBV voortaan geactiveerd worden en projectbegeleiding HOV met € 26.000 project is inmiddels afgerond en anderzijds verhoging studiekosten verkeersmanagement met € 77.000. (onttrekking reserves verlaagd, € 149.000, neutraal).

Bij de Zomernota 2014 is besloten de restanten van de voor Zorg en Welzijn beschikbare middelen in de reserves EXIN-H en TWIN-H, inclusief de naar die reserves terugvloeiende subsidiemiddelen, in te zetten voor de Uitvoeringsregeling Topsportaccommodaties. In 2017 zal een nieuwe uitvoeringsregeling worden opengesteld (lasten verhoogd, € 2,1 miljoen, neutraal, waarvan € 795.000 reserve EXIN-H en € 1,3 miljoen reserve TWIN-H).

De uitvoeringsregeling 2017 en het subsidieplafond voor restauratie van Rijksmonumenten wordt in de zomer gepubliceerd. Om de indieners voldoende tijd te geven en rekening houdend met de beoordelingstermijn, is de uiteindelijke subsidieverlening begin 2018 (lasten verlaagd, € 4,7 miljoen, onttrekking uit reserve Monumenten verlaagd, neutraal).

Een tweetal verleende subsidies voor het project 'Duurzame investering in de woningbouw op Texel' is lager vastgesteld dan de oorspronkelijke verlening. Het verschil is teruggevloeid in de reserve (onttrekking reserve verlaagd, € 131.000, neutraal, reserve TWIN-H),

Binnen het programma OV-knooppunten hebben we samen met gemeenten, NS, Prorail en andere partijen voor elk knooppunt een actie- en uitvoeringsprogramma opgesteld. Hierin zijn acties en projecten opgenomen die de knoopwaarde (bereikbaarheid) of plaatswaarde (verblijfskwaliteit) van het knooppunt verbeteren of die leiden tot verdichting/verstedelijking door woningbouw of voorzieningen rond het knooppunt. Voor de uitvoering van het programma is kasraming opgenomen (onttrekking reserve Werkgelegenheid en Economie verhoogd, € 500.000, neutraal).

Een aantal op grond van de Uvr Duurzame energie maatregelen bestaande bouw Noord-Holland 2012 verleende subsidies is lager vastgesteld dan de oorspronkelijke verlening. Het verschil is teruggevloeid in de reserve (onttrekking reserve verlaagd, € 27.000, neutraal, reserve TWIN-H).

De subsidie voor het project 'Ruimtelijke kwaliteit Den Helder (Noord-Duinen en recreatieknooppunt De Helderse Vallei' is lager vastgesteld dan de oorspronkelijke verlening. Het verschil is teruggevloeid in de reserve (onttrekking aan reserve verlaagd, € 66.000, neutraal, reserve Actieprogramma 2010).

In 2016 werd verwacht een subsidie te verlenen t.b.v. plan Huydekopers (Anna's Hoeve). De aanvraag hiertoe is in december 2016 ontvangen en kon dat jaar niet meer worden verleend. Dit zal in 2017 plaatsvinden (onttrekking aan reserve ILG verhoogd, € 590.000, neutraal).

De raming voor uitgaven in het kader van de Stelling van Amsterdam is aangepast op het door ons college vastgestelde Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam (onttrekking reserve verhoogd, € 702.000, neutraal, reserve ILG).

De kasraming voor proceskosten voor het Uitvoeringsprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels wordt aangepast (onttrekking reserve verhoogd, € 153.000, neutraal, reserve TWIN-H).

Voor subsidieverlening aan het project onderzoekscentrum biomassavergassing InVesta wordt een kasraming opgenomen (onttrekking reserve verhoogd, € 960.000, neutraal, reserve TWIN-H).

Voor subsidieverlening aan het project biomassavergasser Milena Olga Esme wordt een kasraming opgenomen (onttrekking reserve verhoogd, € 500.000, neutraal, reserve EXIN-H).

Met de bonden is overeenstemming bereikt over besteding van de gelden uit de reserve GO-gelden. Er is het bedrag opgenomen dat naar verwachting in 2017 besteed zal worden aan opleidingen (onttrekking uit reserve GO-gelden verhoogd, € 200.000, neutraal).

De onttrekking uit de reserve Organisatieontwikkelingen is aangepast aan de uitgavenraming. Het is de bedoeling om de reserve ook te gebruiken voor de dekking van kosten die samenhangen met de ToekomstAgenda (onttrekking uit reserve Organisatieontwikkelingen verlaagd, € 1,4 miljoen, neutraal).

De onttrekking uit de reserve Bedrijfsvoering is aangepast aan de gewijzigde uitgavenraming. De uitgavenraming is bijgesteld op basis van de voortgang van de verschillende projecten (onttrekking uit reserve bedrijfsvoering verhoogd, € 1,0 miljoen, neutraal).

De bijdrage aan de gemeente Haarlem voor de herinrichting van de Dreef conform het 'Bouwplan Houtplein' en het 'Bouwplan Dreef' (zie OD 8.1.1) worden betaald uit de reserve Huisvesting (onttrekking uit reserve huisvesting verhoogd, € 350.000, neutraal).

8.2 beleidsdoel

Overhead

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

8.2.1 operationeel doel

Overhead

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 8.2.1		Overhead						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	0	57.812	719	58.531	1	56.178	54.431	53.707
Subtotaal Lasten	0	57.812	719	58.531	1	56.178	54.431	53.707
Baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	0	57.812	719	58.531	1	56.178	54.431	53.707
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	57.812	719	58.531	1	56.178	54.431	53.707

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten herverdeeld op basis van de meest recente inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

8.3 beleidsdoel

Overige subproducten

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

8.3.1 operationeel doel

Overige subproducten

Meerjarenoverzicht mutaties Baten & Lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 8.3.1		Overige subproducten (oude doelenbomen)						
Lasten	Rekening 2016	Begroot 2017	Mutaties zomernota	Begroot 2017 na zomernota	% Toe- of afname	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Apparaatskosten	872	199	-199	0	-100	184	188	184
Directe lasten	-19	0	0	0	0	0	0	0
Overdrachten	-155	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal Lasten	699	199	-199	0	-100	184	188	184
Baten	-1	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	698	199	-199	0	-100	184	188	184
Storting reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	698	199	-199	0	-100	184	188	184

Toelichting op het meerjarenoverzicht

Apparaatskosten

Mutaties op de totale apparaatskosten zijn toegelicht in programma 8. In de zomernota zijn vervolgens de totale apparaatskosten herverdeeld op basis van de meest recente inzichten van tijdsbesteding van het provinciaal personeel.

5 Stand en mutaties van reserves

Staat van het verloop van de reserves

	(x euro 1.000)				
2017	Beginsaldo	Storting	Onttrekking	Vrijval	Eindsaldo
Algemene reserve (inclusief storting rekeningresultaat 2016)	101.979	48.981	-35.604	0	115.356
Programma 1 Openbaar Bestuur					
22. Cofinanciering Europese projecten	6.380	0	-1.866	0	4.514
Programma 2 Bereikbaarheid					
11. Groot Onderh. Wegen en Vaarwegen	20.161	0	-20.161	0	0
13. Westfrisiaweg	0	14.260	-14.260	0	0
15. Zuidas en Zeepoort	31.680	9.257	0	0	40.937
12. Fietsinfrastructuur	12.878	16.134	-4.051	0	24.961
14. OLV Greenport	11.291	0	0	0	11.291
10. Openbaar vervoer projecten	42.495	2.859	-3.858	-1.200	40.296
34. Infrastructuur	62.753	47.204	-40.499	0	69.459
33. Innovatieprojecten SolaRoad	2.700	0	-382	0	2.318
Kapitaallasten Wegen	0	35.587	0	0	35.587
Kapitaallasten OV	0	98.250	0	0	98.250
Kapitaallasten Vaarwegen	0	23.361	0	0	23.361
Programma 3 Water					
35. Meekoppelkansen bij dijkversterking	8.977	3.750	-1.939	0	10.788
20. Waterrecreatie	3.732	1.681	-286	0	5.127
Programma 4 Milieu					
Bodemsanering	0	14.065	0	0	14.065
Programma 5 Ruimte					
29. Stedelijke vernieuwing	2.205	0	0	0	2.205
30. Kwaliteitsfonds Bloemendalerpolder	4.840	500	0	0	5.340
26. Europese proj. Landbouwsubsidies	9.719	500	-1.400	0	8.819
21. Herstructurering Bedrijventerreinen	1.804	3.500	-737	0	4.567
23. Programma Water als Econ. Drager	1.080	1.000	-200	0	1.880
24. Werkgelegenheid en economie	13.146	5.356	-5.788	-140	12.575
32. Leefbaarheidsfonds Schiphol	10.000	0	-2.500	0	7.500

	(x euro 1.000)				
2017	Beginsaldo	Storting	Onttrekking	Vrijval	Eindsaldo
25. Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	1.402	0	0	0	1.402
27. Ontwikkeling Havencomplexen	5.447	1.612	-700	0	6.359
Programma 6 Groen					
19. Cofinanciering Waddenzee	3.600	911	-911	0	3.600
5. Groen	67.554	17.060	-34.220	0	50.394
18. Groene Uitweg	12.284	37.007	-17.980	0	31.311
Resv. Kapitaallasten Groen	0	13.774	0	0	13.774
Programma 8 Financiën					
1. UNA	1.760	0	-157	0	1.603
2. EXIN-H	109.422	0	-38.763	0	70.659
3. TWINH	269.142	500	-109.073	0	160.569
4. Actieprogramma 2010	26.782	2.874	-2.700	0	26.956
6. ILG*	4.525	0	-4.042	0	483
17. Huisvesting	17.120	0	-1.112	0	16.008
28. monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)	3.571	6.388	-792	0	9.167
8. Vervanging ICT-apparatuur	2.534	887	-2.200	0	1.221
7. Bedrijfsvoering	3.103	508	-1.500	0	2.111
9. Organisatieverandering	2.497	0	-1.540	0	957
37. GO-gelden	4.059	0	-200	0	3.859
Totaal Bestemmingsreserves	780.643	358.786	-313.816	-1.340	824.273
Totaal reserves	882.622	407.767	-349.420	-1.340	939.629

*Deze reserve wordt per 31-12-2017 opgeheven

6 Aanbestedingen

Europese aanbestedingen tot en met mei 2017

	Aangekondigd	Gegund	Bedrag (in €1.000)
Contracten	2	6	97.874
Raamcontracten	0	3	n.v.t.
Totaal	2	9	

Niet-Europese aanbestedingen tot en met mei 2017

Type	Categorie		Bedrag (in €1.000)		
			Aantal	€	%
Openbaar (drempelwaarden: werken > € 200.000 - < € 5.000.000)	B1	Conform	3	2.129	2%
	B2	Uitzondering PNH	0		
	B3	Uitzondering EA			
	B4	Afwijking			
Meervoudig onderhands (drempelwaarden > €45.000 - < € 200.000)	C1	Conform	16	1.434	1%
	C2	Uitzondering PNH	17	1.613	1%
	C3	Uitzondering EA	15	1.349	1%
	C4	Afwijking	0		
(Mantel-/Raam)contract	D		92	120.937	95%
Totaal			143	127.462	

Ontwikkeling aanbestedingen

Jaar	2013		2014		2015		2016	
Type	Aantal	Bedrag in € 1.000	Aantal	Bedrag in € 1.000	Aantal	Bedrag in € 1.000	Aantal	Bedrag in € 1.000
Europees	20	105.795	26	276.803	14	157.420	28	290.468
Openbaar	23	34.888	11	12.329	10	15.365	15	18.314
Meervoudig onderhands	50	4.944	53	6.505	62	6.614	83	9.400
(Mantel-/ raam)contra ct	334	131.277	237	79.988	226	372.400	172	155.779
Totaal	427	276.904	327	375.626	312	551.799	298	473.961

7 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling

In onderstaande lijst staan de subsidies buiten uitvoeringsregeling. In de kolom wijzigingen staat aangegeven of de subsidie nieuw, gewijzigd of ongewijzigd is.

OD	Naam subsidie aanvrager	Maximale Subsidie 2017	Wijzigingen
Programma 2 Bereikbaarheid			
2.3.2	Gemeente Texel: Pilot Texel	€ 383.000	Nieuw
2.3.2	Gemeente Alkmaar; Investeringsagenda	€ 1.569.000	Gewijzigd
2.3.2	Gemeente Bussum: Investeringsagenda	€ 225.000	Gewijzigd
2.3.2	Gemeente Haarlem; Investeringsagenda	€ 6.766.000	Gewijzigd
2.3.2	Gemeente Heemskerk; Investeringsagenda	€ 107.500	Nieuw
2.3.2	Gemeente Heerhugowaard; Investeringsagenda	€ 1.180.000	Gewijzigd
2.3.2	Gemeente Hilversum; Investeringsagenda	€ 1.085.000	Gewijzigd
2.3.2	Gemeente Hoorn; Investeringsagenda	€ 50.000	Ongewijzigd
2.3.2	Gemeente Velsen; Investeringsagenda	€ 2.250.000	Nieuw
2.3.2	RWS: Investeringsagenda	€ 1.025.000	Gewijzigd
2.3.2	Gemeente Wijdmeren; Investeringsagenda	€ 50.000	Nieuw
2.2.1	RWS; busvoorzieningen A1	€ 1.500.000	Nieuw
2.2.1	NS: Aanleg P+R Bussum Zuid	€ 287.500	Nieuw
2.1.2	Gemeente Alkmaar; Bergerweg	€ 2.000.000	Nieuw
2.1.2	Gemeente Alkmaar; N9/Koggedijk	€ 1.500.000	Nieuw
2.1.2	Gemeente Alkmaar; Koelmanlaan/Willem de Zwijgerlaan	€ 1.000.000	Ongewijzigd
2.3.1	Regionaal Overleg Orgaan Consumentenbelangen Openbaar Vervoer	€ 50.000	Ongewijzigd
2.3.1	Rijksscholengemeenschap Wiringherlant; Medefinanciering scholierenlijn Medemblik-RSG Wiringherland	€ 14.000	Ongewijzigd
2.2.1	Gemeente Haarlem; Snelfietsroute Haarlem-Amsterdam West	€ 389.392	Ongewijzigd
2.1.2	Gemeente Heiloo: Aansluiting A9 Heiloo	€ 12.079.000	Nieuw
2.1.2	Gemeente Heiloo: Fietsbrug	€ 600.000	Nieuw
2.2.1	Gemeente Aalsmeer: Ongestoord Logistieke Verbinding	€ 10.550.000	Nieuw
2.1.3	Vervoerregio Amsterdam: HOV Amstelveen-Uithoorn	€ 1.893.681	Nieuw
2.2.1	Gemeente Hilversum: Brug Hilversum Noord-Mediapark (IBP 6.9)	€ 750.000	Nieuw
Programma 3 Water			
3.1.2	Ministerie van Infrastructuur & Milieu / Marker Wadden (zie ook Progr. 6)	€ 344.000	Ongewijzigd
3.2.1	Ministerie van Infrastructuur & Milieu / Marker Wadden (zie ook Progr. 6)	€ 1.398.000	Ongewijzigd
3.1.2	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier: Prins Hendrikdijk	€ 705.946	Ongewijzigd
3.1.2	Gemeente Texel: Fietspad Prins Hendrikdijk	€ 357.837	Ongewijzigd

OD	Naam subsidie aanvrager	Maximale Subsidie 2017	Wijzigingen
3.2.1	Gemeente Waterland: vooronderzoek naar officiële zwemplek Marken	€ 11.000	Nieuw
3.2.1	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier / Waterberging en Natuur	€ 225.000	Nieuw
Programma 4 Milieu			
4.1.2	InVesta / Infrastructuur en voorzieningen InVesta	€ 960.000	Ongewijzigd
4.1.2	Regionale Brandweer Amsterdam/Amstelland	€ 18.742	Ongewijzigd
4.1.2	Milieudienst IJmond	€ 125.000	Ongewijzigd
4.1.2	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	€ 281.933	Ongewijzigd
4.1.2	Omgevingsdienst Flevoland-Gooi en Vechtstreek	€ 60.450	Ongewijzigd
4.1.2	Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord	€ 137.850	Ongewijzigd
4.2.1	NEMIS	€ 50.000	Ongewijzigd
4.1.1	Milieufederatie NH/sterren dichterbij	€ 36.400	Ongewijzigd
4.1.2	ECN/Biomassateelt op zee	€ 300.000	Ongewijzigd
4.1.2	Groen Gas Noord-Holland BV/Milena-Olga-Esme	€ 500.000	Ongewijzigd
4.1.2	Gemeente Hilversum , Plan Huydecopers	€ 925.000	Nieuw
Programma 5 Ruimte			
5.1.2	Coöperatie Gastvrije Randmeren / Revitalisering drie recreatie eilanden	€ 327.500	Ongewijzigd
5.1.2	Gemeente Haarlemmermeer / Duurzaam Watersysteem PARK21 (KL27)	€ 9.302.641	Gewijzigd
5.1.2	Gemeente Haarlemmermeer / Groene- en recreatieve verbindingen	€ 4.500.000	Nieuw
5.1.2	Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio / Tweede Tranche Leefbaarheidsfonds Schipholregio	€ 2.500.000	Ongewijzigd
5.1.2	Gemeente Den Helder/ Geluidbeperkende maatregelen permanent motorcrossen	€ 25.000	Nieuw
5.1.2	Gemeente Hollands Kroon / Geluidbeperkende maatregelen permanent motorcrossterrein	€ 25.000	Nieuw
5.1.2	Noord-Hollandse Motorsport Federatie / Geluidbeperkende maatregelen permanent motorcrossterrein	€ 133.148	Nieuw
5.1.2	Stichting Ondersteuning Omgevingsraad Schiphol (SOORS)	€ 112.500	Nieuw
5.1.2	Vervolg Nieuw West Airport Express	€ 200.000	Nieuw
5.3.1	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	€ 1.518.286	Ongewijzigd
5.3.1	Ministerie van Defensie/RESA-project luchthaven Den Helder	€ 250.000	Ongewijzigd
5.3.4	Greenport Noord-Holland Noord/programmabureau	€ 165.000	Ongewijzigd
5.3.4	Greenport Noord-Holland Noord/uitvoeringsprogramma	€ 100.000	Ongewijzigd
5.3.4	Greenport Aalsmeer/programmabureau	€ 150.000	Ongewijzigd
5.3.4	Green port Aalsmeer/uitvoeringsprogramma	€ 100.000	Ongewijzigd
5.3.4	STIVAS/ondersteuning activiteiten kavelruil	€ 756.000	Nieuw
5.3.2	Gemeente Amsterdam/regionaal budget Metropoolregio	€ 1.500.000	Gewijzigd

OD	Naam subsidie aanvrager	Maximale Subsidie 2017	Wijzigingen
5.3.3	NOVA College/Smart Makers Education	€ 85.000	Nieuw
5.3.3	ROC Amsterdam/Human Technology & Engineering	€ 130.000	Nieuw
5.3.3	ROC Amsterdam/MediaLab Take Five	€ 75.000	Nieuw
5.3.3	Clusius College/Green Campus	€ 65.000	Nieuw
5.3.3	Regio College/Crossover Agenda	€ 130.000	Nieuw
5.3.3	ROC De Kop/LT Offshore Wind-Energy	€ 65.000	Nieuw
5.3.3	InHolland/TechInHolland Campus inbedding kenniswerkplaats	€ 25.000	Nieuw
5.3.3	NOVA College of gemeente Velsen /MRA Techport Campus Business Developer Innovation & House of Skills	€ 180.000	Nieuw
5.3.3	Stichting Techport IJmond/provinciale marktplaats-gastcolleges-stages-leerwerkplekken	€ 65.000	Nieuw
5.3.3	Ontwikkelingsbedrijf NHN/Talentprogramma NHN	€ 65.000	Nieuw
5.3.3	Hilversumse Media Campus/Integrale provinciale communicatie	€ 45.000	Nieuw
5.3.1	AYOP/marketing-/acquisitieplan tbv windenergie op zee	€ 50.000	Nieuw
5.3.1	Regio Gooi- en Vechtstreek, Economic Board Gooi- en Vechtstreek	€ 25.000	Ongewijzigd
Programma 6 Groen			
6.1.1	Vereniging Natuurmonumenten / Groene Uitweg: Impuls Spiegel- en Blijkpolderplas en Wijde Blik	€ 507.500	Ongewijzigd
6.1.1	Groengebied Amstelland / Groene Uitweg: Skeelerbaan Ouderkerkerplas	€ 49.000	Ongewijzigd
6.1.1	Regio Gooi en Vechtstreek / Groene Uitweg: Schootsvelden Naarden (GV04)	€ 60.000	Ongewijzigd
6.1.1	Agrarische Natuur en Landschapsvereniging Vechtvallei / Groene Uitweg: Innovatieprojecten	€ 50.000	Ongewijzigd
6.1.1	Gemeente Gooise Meren / Wandelpad Vesting-Stadzicht (GV04)	€ 407.500	Ongewijzigd
6.1.2	Staatsbosbeheer / Inrichtingsmaatregelen Westzaan	€ 268.273	Ongewijzigd
6.1.4	Gemeente Wijdmeren / Voetgangersbrug 's Gravelandsevaart (NH-pad) (GV04)	€ 32.500	Ongewijzigd
6.1.4	Recreatie Noord-Holland / Uitvoering Boerenlandpadregeling	€ 700.000	Ongewijzigd
6.2.1	Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Hollands Noorden / Correctie beheervergoeding	€ 50.000	Ongewijzigd
6.2.1	Gebiedscoöperatie Noord-Holland Zuid / Pilot Weidevogels	€ 150.000	Ongewijzigd
6.2.3	Stichting Landelijk Fietsplatform / Coördinatie en systeembeheer van de landelijke routenetwerken fietsen 2017	€ 50.000	Ongewijzigd
6.2.3	Stichting Wandelnet / Coördinatie en systeembeheer van de landelijke routenetwerken wandelen 2017	€ 50.000	Ongewijzigd
6.3.2	Agrarische Natuur vereniging Water, Land en Dijken / Boerderij-educatie Laag Holland	€ 80.000	Ongewijzigd
6.3.2	Bureau Promotie Laag Holland / Promotie Laag Holland	€ 80.000	Ongewijzigd
6.2.3	Landschap Noord-Holland ¹	€ 1.092.800	Ongewijzigd
6.2.2	Faunabeheereenheid ¹ / Reguliere taken	€ 482.962	Gewijzigd

OD	Naam subsidie aanvrager	Maximale Subsidie 2017	Wijzigingen
6.2.2	Faunabeheereenheid / Maatregelen uitvoering ganzenbeheer	€ 411.038	Gewijzigd
6.2.3	Goois Natuurreservaat ¹	€ 623.020	Gewijzigd
6.1.2	Goois Natuurreservaat / Natuurontwikkeling Dassenveld (GV54)	€ 15.000	Ongewijzigd
6.1.2	Gemeente Schagen / Boskerpark realisatie NNN Grondverwerving (NHN16)	€ 53.000	Ongewijzigd
6.3.1	Stichting Veenweiden Innovatiecentrum	€ 90.000	Ongewijzigd
6.1.2	Fam. Tentij / Realisatie NNN Bakkum / Programma Nieuwe Strandwal	€ 100.000	Ongewijzigd
6.1.2	Gemeente Schagen / Boskerpark realisatie NNN Inrichting (NHN16)	€ 247.000	Ongewijzigd
6.1.1	Ministerie van Infrastructuur & Milieu / Marker Wadden (zie ook Progr. 3)	€ 2.300.000	Gewijzigd
6.1.2	PWN / Omvormen deel Camping Vafamil tot natuur (KL40)	€ 30.000	Ongewijzigd
6.1.2	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier / Polder Waard Nieuwland (NHN23)	€ 225.000	Ongewijzigd
6.1.2	Gemeente Aalsmeer / Groene AS door Aalsmeer (KL32)	€ 225.000	Gewijzigd
6.1.2	Stichting De Bovenlanden Aalsmeer / Groene As Bovenlanden (KL30)	€ 300.000	Gewijzigd
6.1.2	Gemeente Hilversum / Natuurontwikkeling Huydecoopersweg	€ 925.000	Ongewijzigd
6.2.1	Agrarische Natuurvereniging Water, Land & Dijken / Ruige mest op vaarland	€ 47.959	Ongewijzigd
6.3.2	Nationaal Park Zuid Kennemerland ¹	€ 121.789	Ongewijzigd
6.3.2	Nationaal Park Duinen van Texel ¹	€ 136.211	Ongewijzigd
6.3.1	Landschap Noord-Holland ¹ / Uitvoering Programma 'Betrekken bij Groen'	€ 608.000	Ongewijzigd
6.3.1	Landschap Noord-Holland ¹ / Innovatieprogramma Veen (IPV)	€ 700.000	Ongewijzigd
6.1.1	Staatsbosbeheer / Monitoringvergoeding SNL Open Duin	€ 150.000	Nieuw
6.2.1	Landschap Noord-Holland / Soortenbescherming	€ 85.000	Nieuw
6.3.2	Landschap Noord-Holland / Ervenhandboeken	€ 20.000	Nieuw
6.2.1	Landschap Noord-Holland / Evaluatie beheer strategieën veenweiden	€ 25.000	Nieuw
6.1.2	Landschap Noord-Holland / Groen en Gezonde Leefomgeving	€ 100.000	Nieuw
6.3.1	Stichting Icoon Oostelijke Vechtplassen	€ 30.000	Nieuw
6.3.1	Gemeente Wijdmeren / Natuurbeleving NERA gebouw - proces	€ 74.000	Nieuw
6.1.4	Groengebied Amstelland / Groene Uitweg Recreatiemakelaar Amstel en Diemerscheg (GV39)	€ 30.600	Nieuw
6.1.4	Regio Gooi- en Vechtstreek / Groene Uitweg Recreatiemakelaar Gooi- en Vechtstreek (GV39)	€ 66.862	Nieuw
6.1.4	Gemeente Gooise Meren / Groene Uitweg Grondbank Schootsvelden Naarden tranche 1b (GV04)	€ 165.200	Nieuw
6.1.4	Gemeente Wijdmeren / Projectleiding vaarverbinding 's Gravelandsevaart	€ 100.000	Nieuw

OD	Naam subsidie aanvrager	Maximale Subsidie 2017	Wijzigingen
6.1.2	PWN / Het Zanderij (KL38)	€ 376.616	Nieuw
6.1.2	Agrarische Natuur- en landschapsvereniging Vechtvallei / Gebiedscoördinator (GV42)	€ 50.000	Nieuw
6.1.2	Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging West-Friesland / Koopmanspolder, Proeftuin Waterbeheer: Kleinschalige experimenten (NHN26)	€ 24.744	Nieuw
6.2.2	Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging/ Fusies wildbeheereenheden ter bevordering van efficiëntie en professionalisering (n.a.v. Wet Natuurbescherming)	€ 100.000	Nieuw
Programma 7 Cultuur en Welzijn			
7.1.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland	€ 60.000	Ongewijzigd
7.1.1	Sportservice	€ 120.000	Ongewijzigd
7.4.1	Plein C	€ 250.000	Ongewijzigd
7.4.1	Probiblio	€ 2.384.240	Ongewijzigd
7.4.1	Haarlem Marketing / Museumcongres	€ 7.000	Ongewijzigd
7.5.1	Stichting NMF / Steunpunt M&A	€ 202.000	Ongewijzigd
7.5.1	Mooi Noord-Holland / Steunpunt M&A	€ 258.000	Ongewijzigd
7.5.2	Molenfederatie	€ 15.000	Nieuw
7.5.2	Vestingmuseum Naarden: Nieuw Nederlands Vestingmuseum	€ 330.000	Ongewijzigd
7.5.2	Gemeente Muiden / Verder met de Vesting	€ 330.000	Ongewijzigd
7.5.2	Waternet / Fort Spion	€ 120.000	Ongewijzigd
7.5.2	Recreatieschap Spaarnwoude / Restauratie Fort bij Liebrug	€ 800.000	Ongewijzigd
7.5.2	Recreatieschap Spaarnwoude / restauratie Fort benoorden Spaarndam	€ 500.000	Ongewijzigd
7.5.2	Gemeente Haarlemmermeer / Restauratie Fort bij Aalsmeer	€ 400.000	Ongewijzigd
7.5.2	Stichting Liniebreed Ondernemen / publiekscommunicatie SvA	€ 64.000	Ongewijzigd
7.5.2	Stichting Singer Memorial Foundation / Singer Laren Theater	€ 135.100	Ongewijzigd
7.5.2	Stichting Fort Penningsveer / restauratie	€ 105.000	Ongewijzigd
7.5.2	Dhr. W.T. Hogenboom / restauratie dak Fort bij de Kwakel	€ 15.000	Ongewijzigd
7.5.2	Monumentenwacht	€ 220.000	Ongewijzigd
7.5.2	ROP Midden West	€ 17.000	Ongewijzigd
7.5.2	Stichting Oneindig Noord-Holland	€ 200.000	Ongewijzigd

¹ Deze organisatie ontvangt een boekjaarsubsidie.